

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων - Πανεπιστήμιο Πειραιά

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

**Οι Κρατικές Χρηματοδοτήσεις προς τους Ο.Τ.Α και τα
κριτήρια κατανομής τους**

ΜΠΟΥΡΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

Κόρινθος, Φεβρουάριος 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	Σελ.12
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	
1.1 Η έννοια των Εσόδων στην λογιστική.	Σελ.14
1.2 Τα Έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	Σελ.14
1.3 Ίδια έσοδα ή επιχορηγήσεις;	Σελ.16
1.4 Τα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε Διεθνές Επίπεδο	Σελ.17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	
2.1 Ορισμός των επιχορηγήσεων	Σελ.23
2.2 Κατηγορίες επιχορηγήσεων.	Σελ.24
2.3 Στόχοι των κρατικών επιχορηγήσεων προς τους ΟΤΑ	Σελ.26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	
Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	
3.1 Προπολεμική περίοδος	Σελ.31
3.2. Μεταπολεμική περίοδος	Σελ.31
3.3. Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.)	Σελ.33
3.4 Οι Κ.Α.Π μέχρι το 2010	Σελ.34
3.5 Παρατηρήσεις – επισημάνσεις για το σύστημα κατανομής των ΚΑΠ έως το 2010	Σελ.36
3.6 Οι Κ.Α.Π. με το Ν. 3852/10	Σελ.39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

- 4.1 Ελάχιστο κόστος λειτουργίας Δήμων** Σελ.41
- 4.2 Ελάχιστο κόστος λειτουργίας Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης** Σελ.48

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°

- 5.1 Η Μεθοδολογία της Έρευνας** Σελ.56
- 5.2 Το Ερευνητικό Εργαλείο** Σελ.56
- 5.3 Ο Πληθυσμός και το Δείγμα της Έρευνας** Σελ.57
- 5.4 Διεξαγωγή της Έρευνας** Σελ.57
- 5.4 Ανάλυση Δεδομένων** Σελ.57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6°

Ανάλυση Ερευνητικών Δεδομένων

- 6.1 Περιγραφική Στατιστική Ανάλυση** Σελ.58
- 6.1.1 Δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων** Σελ.58
- 6.1.2 Απόψεις για τις Κρατικές Επιχορηγήσεις** Σελ.65
- 6.1.3 Απόψεις για τις Ακίνητη Περιουσία - Αποκρατικοποιήσεις – Καλλικράτης – ΣΔΙΤ.** Σελ.80
- 6.2. Συγκριτική Στατιστική Ανάλυση** Σελ.91

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7°

- Ευρήματα της εμπειρικής έρευνας** Σελ.109

- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8°** Σελ.113

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σελ.113

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σελ.115

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΑΡΙΘ. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ	Σελ.
1.1	<i>Έσοδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης % σε σχέση με το ΑΕΠ της χώρας</i>	18
2.1	<i>Έσοδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης % σε σχέση με το Συνολικά Δημοσία έσοδα της χώρας</i>	19
3.1	<i>Μέσοι όροι Εσόδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης % σε σχέση με το ΑΕΠ και με το Συνολικά Δημοσία έσοδα της χώρας (κατηγοριοποίηση χωρών σε σχέση με το κατά κεφαλήν εισόδημα)</i>	20
4.1	<i>Κατανομή των εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης</i>	21
5.1	<i>Μέσοι όροι κατανομής Εσόδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης (κατηγοριοποίηση χωρών σε σχέση με το κατά κεφαλήν εισόδημα)</i>	22
6.1	<i>Κατηγοριοποίηση χρηματοδοτήσεων</i>	26
7.1	<i>Κατανομή του ΦΕΦΝΠ και του Φόρου τόκων καταθέσεων</i>	36
8.1	<i>Διαχρονική πορεία των ΚΑΠ και της ΣΑΤΑ έτη 2009 - 2015</i>	40
9.1	<i>Διάρθρωση ανελαστικών δαπανών δήμων σε άλλες υπηρεσίες και ανταποδοτικές υπηρεσίες</i>	45
10.1	<i>Ποσοστό ανά κατηγορία δαπανών που αντιστοιχεί σε άλλες υπηρεσίες και σε ανταποδοτικές</i>	46
11.1	<i>Ποσοστό % τις κάθε κατηγορίας σε σχέση με συνολικές ανελαστικές σε άλλες υπηρεσίες στις ανταποδοτικές και επί του συνόλου</i>	47
12.1	<i>Σχέση ελάχιστου κόστους λειτουργίας Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης μεταξύ άλλων υπηρεσιών και ανταποδοτικών (έτη 2014,2015,2016)</i>	50
13.1	<i>Ελάχιστο κόστος λειτουργίας Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης μεταξύ άλλων υπηρεσιών και ανταποδοτικών (έτη 2014,2015,2016)</i>	51
14.1	<i>Ποσοστό % τις κάθε κατηγορίας σε σχέση με συνολικές ανελαστικές σε άλλες υπηρεσίες και στις ανταποδοτικές στο Δήμο Αμπελοκήπων και στο σύνολο των Δήμων (έρευνα ΕΕΤΤΑ)</i>	52
15.1	<i>Ποσοστά % τις κάθε κατηγορίας ανελαστικών δαπανών σε σχέση με το σύνολο των ανελαστικών δαπανών</i>	53
16.1	<i>Ποσοστά % τις κάθε κατηγορίας ανελαστικών δαπανών σε σχέση με το σύνολο των ανελαστικών δαπανών των άλλων υπηρεσιών</i>	54
17.1	<i>Ποσοστά % τις κάθε κατηγορίας ανελαστικών δαπανών σε σχέση με το σύνολο των ανελαστικών δαπανών των ανταποδοτικών υπηρεσιών</i>	55
2.1	<i>Φύλο</i>	59
2.2	<i>Ηλικία</i>	60
2.3	<i>Επίπεδο Εκπαίδευσης</i>	61
2.4	<i>Η σχέση σας με τον Δήμο</i>	62
2.5	<i>Πόσα χρόνια εργάζεστέ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσα χρόνια είστε αιρετός;</i>	63

2.6	<i>Οι πολιτικές σας πεποιθήσεις</i>	64
2.7	<i>Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια.</i>	65
2.8	<i>Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο με Κρατικές Επιχορηγήσεις.</i>	66
2.9	<i>Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωρίς Κρατικές Επιχορηγήσεις</i>	67
2.10	<i>Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας.</i>	68
2.11	<i>Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;</i>	69
2.12	<i>Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ;</i>	70
2.13	<i>Ο τρόπος που γίνεται η κατανομή των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι) είναι δίκαιος.</i>	71
2.14	<i>Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται ποιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους.</i>	72
2.15	<i>Να ενισχυθεί ο συντελεστής στάθμισης του κριτηρίου της νησιωτικότητας και ορεινότητας στα κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ στους Δήμους.</i>	73
2.16	<i>Αν μεταφέρονταν στον Δήμο σας νέες αρμοδιότητες, με ποιους πόρους θα προτιμούσατε να καλύψετε την επιπλέον δαπάνη από την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων;</i>	74
2.17	<i>Αν ο Δήμος σας θα έπρεπε να χρηματοδοτήσει μια επένδυση, ποιο χρηματοδοτικό εργαλείο θα προτεινάτε για να υλοποιήσει την επένδυσή αυτή;</i>	75
2.18	<i>Τι ποσοστό % από το ποσό που διανέμετε στους Δήμους από τους ΚΑΠ, θεωρείτε ότι φτάνει στους πολίτες ως παροχή</i>	76
2.19	<i>Το ποσό της μισθοδοσίας των υπαλλήλων - στελεχών των Δήμων, να μην απονέμεται μέσω ΚΑΠ στους Δήμους, αλλά η πληρωμή των υπαλλήλων – στελεχών να γίνεται απευθείας από το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω την Ενιαίας Αρχής Πληρωμών.</i>	77
2.20	<i>Με τα χρήματα που εισπράττει ο Δήμος σας από κρατικές επιχορηγήσεις (Τακτικές – Ειδικές και Έκτακτες) μπορεί να καλύψει τις ανελαστικές του δαπάνες.</i>	78
2.21	<i>Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δυνατότητα για αναπτυξιακές πολιτικές των Δήμων.</i>	79
2.22	<i>Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας είναι επιβεβλημένη στους Δήμους.</i>	80
2.23	<i>Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας στο Δήμο σας γίνεται αποτελεσματικά.</i>	81
2.24	<i>Τα ακίνητα εντός διοικητικών ορίων του Δήμου σας, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, και δεν έχουν μεταβιβαστεί στο ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) να μεταβιβαστούν στην κυριότητα του Δήμου σας.</i>	82
2.25	<i>Ο ΦΑΠ (Φόρος Ακίνητης Περιουσίας) να εισπράττετε αποκλειστικά από τους Δήμους και να αποτελεί το μοναδικό του έσοδο.</i>	83
2.26	<i>Τι θα προτεινάτε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325).</i>	84

2.27	<i>Οι ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών που οι Δήμοι, δεν μπορούν να παρέχουν λόγω έλλειψης πόρων, ανθρώπινων και οικονομικών (π.χ. αποκομιδή απορριμμάτων) είναι ενδεδειγμένη.</i>	85
2.28	<i>Οι Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα) μπορούν να αντικαταστήσουν κάθε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση έργων και αναπτυξιακών πολιτικών.</i>	86
2.29	<i>Αν ένας Δήμος αποφασίσει να χρηματοδοτήσει μια επένδυσή τους μέσω ΣΔΙΤ, ποιους παράγοντες θεωρείτε ότι πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη πριν πάρει την απόφασή αυτή; (επιλέξτε από 1 έως 3).</i>	87
2.30	<i>Ο Δήμος σας έχει υλοποιήσει επενδύσεις μέσω Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα);</i>	88
2.31	<i>Ο Δήμος σας συμμετέχει σε Διαδημοτικές Συνεργασίες;</i>	89
2.32	<i>Μπορούν να υλοποιηθούν Διαδημοτικές Συνεργασίες με αντικείμενο την Διαχείριση της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης</i>	90

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΡΙΘ. ΠΙΝΑΚΑ	ΤΙΤΛΟΣ	Σελ.
1.1	<i>Κωδικοί που περιλαμβάνονται στο ελάχιστο κόστος λειτουργίας</i>	43
2.1	<i>Αποτελέσματα της έρευνας της ΕΕΤΤΑ το 2012 για το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας</i>	44
3.1	<i>Αποτελέσματα για το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης (μέσοι όροι απολογιστικών στοιχείων ετών 2014,2015 και 2016)</i>	49
1	<i>Φύλο</i>	59
2	<i>Ηλικία</i>	60
3	<i>Επίπεδο Εκπαίδευσης</i>	61
4	<i>Η σχέση σας με τον Δήμο</i>	62
5	<i>Πόσα χρόνια εργάζεστέ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;</i>	63
6	<i>Οι πολιτικές σας πεποιθήσεις</i>	64
7	<i>Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια.</i>	65
8	<i>Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο με Κρατικές Επιχορηγήσεις.</i>	66
9	<i>Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωρίς Κρατικές Επιχορηγήσεις</i>	67
10	<i>Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας.</i>	68
11	<i>Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;</i>	69
12	<i>Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ;</i>	70
13	<i>Ο τρόπος που γίνεται η κατανομή των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι) είναι δίκαιος.</i>	71
14	<i>Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται ποιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους.</i>	72
15	<i>Να ενισχυθεί ο συντελεστής στάθμισης του κριτηρίου της νησιωτικότητας και ορεινότητας στα κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ στους Δήμους.</i>	73
16	<i>Αν μεταφέρονταν στον Δήμο σας νέες αρμοδιότητες, με ποιους πόρους θα προτιμούσατε να καλύψετε την επιπλέον δαπάνη από την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων;</i>	74
17	<i>Αν ο Δήμος σας θα έπρεπε να χρηματοδοτήσει μια επένδυση, ποιο χρηματοδοτικό εργαλείο θα προτεινάτε για να υλοποιήσει την επένδυσή αυτή;</i>	75
18	<i>Τι ποσοστό % από το ποσό που διανέμετε στους Δήμους από τους ΚΑΠ, θεωρείτε ότι φτάνει στους πολίτες ως παροχή</i>	76
19	<i>Το ποσό της μισθοδοσίας των υπαλλήλων - στελεχών των Δήμων, να μην απονέμεται μέσω ΚΑΠ στους Δήμους, αλλά η πληρωμή των υπαλλήλων – στελεχών να γίνεται απευθείας από το</i>	77

	<i>Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω την Ενιαίας Αρχής Πληρωμών.</i>	
20	<i>Με τα χρήματα που εισπράττει ο Δήμος σας από κρατικές επιχορηγήσεις (Τακτικές – Ειδικές και Έκτακτες) μπορεί να καλύψει τις ανελαστικές του δαπάνες.</i>	78
21	<i>Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δυνατότητα για αναπτυξιακές πολιτικές των Δήμων.</i>	79
22	<i>Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας είναι επιβεβλημένη στους Δήμους.</i>	80
23	<i>Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας στο Δήμο σας γίνεται αποτελεσματικά.</i>	81
24	<i>Τα ακίνητα εντός διοικητικών ορίων του Δήμου σας, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, και δεν έχουν μεταβιβαστεί στο ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) να μεταβιβαστούν στην κυριότητα του Δήμου σας.</i>	82
25	<i>Ο ΦΑΠ (Φόρος Ακίνητης Περιουσίας) να εισπράττετε αποκλειστικά από τους Δήμους και να αποτελεί το μοναδικό του έσοδο.</i>	83
26	<i>Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325).</i>	84
27	<i>Οι ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών που οι Δήμοι, δεν μπορούν να παρέχουν λόγω έλλειψης πόρων, ανθρώπινων και οικονομικών (π.χ. αποκομιδή απορριμμάτων) είναι ενδεδειγμένη.</i>	85
28	<i>Οι Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα) μπορούν να αντικαταστήσουν κάθε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση έργων και αναπτυξιακών πολιτικών.</i>	86
29	<i>Αν ένας Δήμος αποφασίσει να χρηματοδοτήσει μια επένδυσή τους μέσω ΣΔΙΤ, ποιους παράγοντες θεωρείτε ότι πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη πριν πάρει την απόφασή αυτή; (επιλέξτε από 1 έως 3).</i>	87
30	<i>Ο Δήμος σας έχει υλοποιήσει επενδύσεις μέσω Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα);</i>	88
31	<i>Ο Δήμος σας συμμετέχει σε Διαδημοτικές Συνεργασίες;</i>	89
32	<i>Μπορούν να υλοποιηθούν Διαδημοτικές Συνεργασίες με αντικείμενο την Διαχείριση της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης</i>	90
33	<i>Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια.</i>	91
34	<i>Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας.</i>	92
35	<i>Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;</i>	93
Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ;		
36	<i>Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον Φ.Ε.Φ.Ν.Π (Φόρος Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων)</i>	94
37	<i>Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον Φ.Π.Α (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας).</i>	95
38	<i>Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων)</i>	96
39	<i>Με μέρος από τις εισπράξεις από τα Τέλη Κυκλοφορίας Οχημάτων</i>	97

40	Με μέρος από τις εισπράξεις από τον Φόρο Πλοίων	98
Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται ποιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους.		
41	Το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας	99
42	Ο Πληθυσμός	100
43	Η Έκταση	101
44	Η Δημοτική Αποκέντρωση	102
45	Η Διοικητική Υποστήριξη	103
46	Η Προβληματικότητα	104
47	Η Εξισορρόπηση	105
48	Η Φορολογική Προσπάθεια	106
49	Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325).	107

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ένα μεγάλο ευχαριστώ από τα βαθύ της ψυχής μου, οφείλω στη οικογένεια μου, στους γονείς και στον αδερφό μου. Για την τυφλή εμπιστοσύνη που έχουν δείξει, σε όλες μου τις επιλογές, στηρίζοντας τες χωρίς καμία παρέμβαση, και δίνοντας μου αστείρευτη δύναμη να κατακτώ όλο και ψηλότερες κορυφές σε όλους τους τομείς της ζωής μου. Θα ήθελα να ευχαριστήσω επίσης, τον κ. Ράλλη Γκέκα για την ευκαιρία που μου έδωσε να συνεργαστώ μαζί του, κάνοντας το ταξίδι της γνώσης στον τομέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τόσο συναρπαστικό. Πράγματι ήταν τιμή μου που γνώρισα έναν άνθρωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τόσο γνώση, εμπειρία και θέληση να μεταλαμπαδεύσει αυτή την γνώση.

Τέλος, ευχαριστώ όλους τους υπαλλήλους – στελέχη και αιρετούς των ΟΤΑ που συμμετείχαν στην ερευνά και απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, συμβάλλοντας στην υλοποίηση αυτής της Διπλωματικής Εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία πραγματεύεται από τον τομέα των εσόδων των Δήμων της επιχορηγήσεις και ειδικότερα τους Κεντρικούς Αυτοτελής Πόρους (ΚΑΠ), καθώς και την αξιολόγηση του τρόπου κατανομής τους. Ο στόχος της είναι η πλήρη και εμπειριστατωμένη παρουσίαση των κριτηρίων κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων στους Δήμους του Ελληνικού κράτους. Τα βασικά ερώτημα στα οποία θα δώσει απαντήσεις είναι: αν μπορεί να λειτουργήσει ένας Δήμος χωρίς κρατικές επιχορηγήσεις, και γιατί είναι τόσο σημαντικές και τι ρόλο επιτελούν. Επίσης ποσό σημαντικά είναι τα ίδια έσοδα για τους Δήμους. Μπορεί ένας δήμος να επιλέξει μια από τις δύο επιλογές είναι επιβεβλημένοι και οι δυο δρόμοι, και ποια είναι τα πλεονεκτήματα αυτών των δύο επιλογών.

Μεθοδολογία Ανάπτυξης: Η εργασία περιλαμβάνει βιβλιογραφική καταγραφή από έγκυρα συγκράματα και επιστημονικά περιοδικά σχετικά με τις επιχορηγήσεις στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Καθώς επίσης και η ποιοτική ανάλυση ερωτηματολογίου που έχει απαντηθεί τόσο από αιρετούς αλλά και από υπαλλήλους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που πραγματεύεται την αναγκαιότητα των κρατικών επιχορηγήσεων καθώς και των κριτηρίων κατανομής του καθώς και άλλων καίριων ερωτημάτων που ταλανίζουν τους ανθρώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και την Κεντρική Εξουσία.

Είναι γεγονός ότι υπάρχει πλούσια βιβλιογραφία στον τομέα των εσόδων και των επιχορηγήσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το καινοτόμο της συγκεκριμένης διπλωματικής είναι το ερωτηματολόγιο με την στατική και ποιοτική ανάλυση. Βγαίνουν χρήσιμα συμπεράσματα αφού εκτός από τους αιρετούς της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υπάρχει στην ελληνική βιβλιογραφία η εικόνα για τις απόψεις των υπαλλήλων και στελεχών σχετικά με τις κρατικές επιχορηγήσεις. Όπως γνωρίζουμε να σχεδιαστεί και να έχει τελικά θετική έκβαση οποιαδήποτε αλλαγή στην Τοπική Αυτοδιοίκηση απαραίτητη είναι γνώση όλων των συμβαλλομένων μερών.

Επίσης κάτι άλλο καινοτόμο που αναλύεται, είναι η έρευνα για το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας και τα αποτελέσματα της που διενέργησε η ΕΕΤΤΑ το 2012 με όλους του Δήμους αν σήμερα μετά από τέσσερα χρόνια αν έχει συσχέτιση και είναι επίκαιρη σε έναν Όσων αφορά την διάρθρωση, η Διπλωματική διαχωρίζεται σε δυο μέρη. Στο πρώτο μέρος που αποτελείτε από 4 κεφάλαια και αποτελεί το θεωρητικό μέρος της εργασίας. Καθώς και την ανάλυση για το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης σε σχέση με την έρευνα της ΕΕΤΤΑ για το σύνολο των δήμων της χώρας.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά των πηγών εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την χρησιμότητα και αναγκαιότητα των ιδίων εσόδων. Καθώς και Διεθνή εμπειρία για την διάρθρωση των εσόδων τους. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται ανάλυσή των χρηματοδοτήσεων από ποιές κατηγορίες αποτελούνται και τι σκοπό επιτελούν. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση της πορείας των κρατικών επιχορηγήσεων στο πέρασμά των χρόνων. Ειδικότερη αναφορά γίνεται στους Κεντρικούς Αυτοτελής Πόρους στα κριτήρια κατανομής και από ποιές πηγές εσόδων του κράτους προέρχονται. Στο τελευταίο κεφάλαιο του πρώτου μέρους γίνεται σχολιασμός και απεικόνιση μέσω γραφημάτων για το Ελάχιστό Κόστος Λειτουργίας που προέκυψε από την έρευνα της ΕΕΤΤΑ καθώς και η συσχέτιση αυτής της έρευνα με τα απολογιστικά στοιχεία των τελευταίων τριών ετών του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης.

Στο δεύτερο μέρος που αποτελεί το ερευνητικό μέρος της εργασίας και αφορά την ερωτηματολόγιο και την στατική του ανάλυσή. Θα πρέπει να τονιστεί το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από συνολικά 231 άτομα, αριθμό αρκετά ικανοποιητικό αν αναλογιστούμε ότι ο χρόνος που μεσολάβησε από την στιγμή της αποστολής μέχρι την συγκέντρωση των αποτελεσμάτων ήταν πολύ μικρός χρονικά. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά για την μεθοδολογία της έρευνας, ποιο ερευνητικό εργαλείο χρησιμοποιήθηκε, ο πληθυσμός που χρησιμοποιήθηκε για να το απαντήσει καθώς ο τρόπος που διεξήχθη ή έρευνα. Στο έκτο κεφάλαιο απεικονίζεται μέσω πινάκων και γραφημάτων η ανάλυσή των ερευνητικός δεδομένων που περιλαμβάνει την περιγραφική στατιστική ανάλυση όσο και την ποιοτική. Το έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζει τα ευρήματα της εμπειρικής έρευνας. Και τέλος το όγδοο κεφάλαιο αποτελεί τον επίλογο.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΠΗΓΕΣ ΕΣΟΔΩΝ

1.1 Η έννοια των Εσόδων στην λογιστική.

Σύμφωνα με την λογιστική : «Έσοδό είναι κάθε αγαθό ή δικαίωμα που αποκτάται από κάποια απόδοση, εκμετάλλευση ή παροχή υπηρεσίας έναντι κάποιας αντιπαροχής (εξόδου)» (Καλλιαντάσης Γ. 2011)

Τα έσοδα των ΟΤΑ διέπονται καταρχήν από διατάξεις του ΒΔ 24.9/20.10.1958 «περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων», όπως συμπληρώθηκε από το ΝΔ : 318/ 1969, καθώς και από μία σειρά άλλων νόμων Ν 1080/1980, Ν 1828/1989). (Σαββαΐδου Κατερίνα 2009)

1.2 Τα Έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Τα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες: Στα τακτικά και στα έκτακτα. Στα τακτικά περιλαμβάνονται κυρίως τα έσοδα από:

α) Την εκμετάλλευση της κινητής και ακίνητης περιουσίας:

Μισθώματα από αστικά ακίνητα, από βοσκήσιμες εκτάσεις, από καλλιεργήσιμη γη, από δημοτική αγορά, από παραχώρηση κοινόχρηστων χώρων για την τοποθέτηση διαφημιστικών μέσων από δημοτικά λατομεία, από δασικές εκτάσεις, από ιχθυοτροφεία, καθώς και έσοδα από εκμετάλλευση εδάφους, όπως διαφημιστικών χώρων σε αθλητικές εγκαταστάσεις, από δικαιώματα σε εμποροπανηγύρεις, παζάρια και λαϊκές αγορές κ.λπ.), σε έσοδα από κινητή περιουσία (τόκοι χρηματικών καταθέσεων σε τράπεζες, έσοδα από δημοτικές και διαδημοτικές επιχειρήσεις, μισθώματα κινητών πραγμάτων),

β) Τα ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα:

Τέλος καθαριότητας και φωτισμού, δικαιώματα σύνδεσης στο δίκτυο ύδρευσης, δικαιώματα χρήσης αρδευτικού δικτύου και σε δικαιώματα από νεκροταφεία, από σφαγεία, από εκμετάλλευση έργων και παροχής υπηρεσιών, έσοδα από χώρους στάθμευσης, εισιτήρια θεάτρων, κινηματογράφων. Έσοδα από τέλος ακίνητης περιουσίας, τέλος επί των

ακαθάριστων εσόδων επιτηδευματιών, όπως τέλος διαμονής παρεπιδημούντων, τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων των κέντρων διασκέδασης, εστιατορίων και συναφών καταστημάτων. Σε έσοδα από λοιπά τέλη, δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών (τέλος διαφήμισης, τέλος ελεγχόμενης στάθμευσης σε κοινόχρηστους χώρους, ειδικό τέλος λατομικών προϊόντων, τέλος παροπλισμένων πλοίων, τέλος οχημάτων επιβιβαζόμενων σε οχηματαγωγά πλοία, τέλος αδειών οικοδομών, τέλος ανανεώσιμων πηγών ενέργειας).

γ) *Τους φόρους και τις εισφορές :*

Φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων, φόρος ζύθου και οινοπνευματωδών ποτών, δημοτικός φόρος Δωδεκάνησου και εισφορές (εισφορά σε χρήμα λόγω ένταξης ή επέκτασης πολεοδομικών σχεδίων, μετατροπή σε χρήμα της εισφοράς σε γη κ.λπ.

δ) *Την τακτική κρατική επιχορήγηση:*

Για λειτουργικές ανάγκες (έσοδα από θεσμοθετημένους πόρους (ΚΑΠ) για τη λειτουργία παιδικών και Βρεφονηπιακών σταθμών, για τη λειτουργία δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης, κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για καταβολή αποζημιώσεων σε σχολικούς τροχονόμους) και λοιπά τακτικά έσοδα.

Στα έκτακτα έσοδα περιλαμβάνονται:

α) Τα δάνεια

β) Τα έσοδα από την εκποίηση περιουσιακών στοιχείων:

Προσκύρωση δημοτικών ή κοινοτικών εκτάσεων, εκποίηση οχημάτων.

γ) Οι έκτακτες επιχορηγήσεις:

Για κάλυψη λειτουργικών αναγκών (από εθνικούς πόρους, από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, από προγραμματικές συμβάσεις), σε έσοδα από επιχορηγήσεις για επενδύσεις (ΚΑΠ από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΣΑΤΑ), επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων, επιχορηγήσεις προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ)

δ) Οι δωρεές, τα κληροδοτήματα και οι κληρονομίες, καθώς και τα έσοδα από κάθε άλλη έκτακτη πηγή :

Σε προσαυξήσεις (εκπρόθεσμης καταβολής χρεών), σε πρόστιμα (του ΚΟΚ, για παραβάσεις φορολογικών διατάξεων, ανέγερσης και διατήρησης αυθαίρετων κατασκευών, πρόστιμα και ρήτρες σε βάρος προμηθευτών και εργολάβων, κατάπτωση εγγυήσεων κ.λπ.), σε παράβολα (πλειστηριασμών, για χορήγηση διευκολύνσεων τμηματικές καταβολής χρεών, εξόφλησης προστίμων ΚΟΚ), και λοιπά έκτακτα έσοδα), σε έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών που Βεβαιώνονται για πρώτη φορά, εισπράξεις δανείων και απαιτήσεων από παρελθόντα

οικονομικά έτη, εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων (φόρος μισθωτών υπηρεσιών, φόρος και χαρτόσημο δημάρχου, αντιδημάρχων, μελών δημοτικών συμβουλίων και λοιπών συλλογικών οργάνων. Φόροι επί προμηθειών, εργολάβων, ελευθέρων επαγγελματιών, εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς και ταμεία, κρατήσεις στις αποδοχές για εξόφληση στεγαστικών δανείων του ΤΠΚΔ κλπ), σε επιστροφές χρημάτων (επιστροφή χρημάτων από υπόλογους Χρηματικών Ενταλμάτων Προπληρωμής, Επιστροφή Παγίας Προκαταβολής, επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων των εσόδων ποσών), και σε χρηματικό υπόλοιπό προηγούμενης χρήσης. (Σαββαΐδου Κατερίνα 2009)

1.3 Ίδια έσοδα ή επιχορηγήσεις;

Μεγάλο προβληματισμό στους κόλπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης άλλα και της Κεντρικής Διοίκησης είναι ποια πηγή εσόδων είναι αποτελεσματικότερή για την λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα Ίδια Έσοδα ή οι επιχορηγήσεις;

Παρακάτω παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα των ίδιων εσόδων έναντι των επιχορηγήσεων:

- Το πολύ μεγάλο ποσοστό των επιχορηγήσεων, στα έσοδα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δημιουργεί ουσιαστικά δεσμούς εξάρτησης από την κεντρική εξουσία και παράλληλα ακυρώνει, σε μεγάλο βαθμό, τα πλεονεκτήματα της αποκέντρωσης.
- Η δημιουργία και διαχείριση ιδίων εσόδων έχει κοινωνικό, οικονομικό αλλά και πολιτικό κόστος. Για το λόγο αυτό κάνει πολύ πιο προσεκτικές στην επιβολή, εφαρμογή, διαχείριση και χρήση, τις περιφερειακές αυτοδιοικήσεις. Παράλληλα, οι πολίτες της περιοχής, όταν γνωρίζουν ότι κάθε αίτημα τους θα χρηματοδοτηθεί τουλάχιστον κατά ένα ποσοστό από την ίδια την «τσέπη» τους, είναι πολύ προσεκτικοί στις διεκδικήσεις και τα αιτήματά τους.
- Η χρηματοδότηση από ίδια έσοδα προκαλεί τον καλύτερο και ουσιαστικό έλεγχο, όπως επίσης παρέχει τη δυνατότητα συγκριτικών αξιολογήσεων εκ μέρους τόσο της πολιτείας, όσο κυρίως των πολιτών.
- Το ύψος των επιχορηγήσεων που λαμβάνει κάθε δήμος και περιφέρεια, αλλά και το συνολικό ετήσιο ύψος τους, καθορίζεται από παράγοντες, οι οποίοι δεν έχουν άμεση σχέση με τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε δήμου ή κοινότητας ξεχωριστά. Ο δραστικός περιορισμός των κρατικών επιχορηγήσεων, λόγω οικονομικής ύφεσης, δημοσιονομικών προβλημάτων ή απλά πολιτικών επιλογών, θα δημιουργήσει πολλά προβλήματα στην οικονομική διαχείριση των περιφερειακών αυτοδιοικήσεων, στα έξοδα των οποίων

κυριαρχούν οι ανελαστικές δαπάνες, οι οποίες πολύ μικρές πιθανότητες έχουν, τουλάχιστον βραχυχρόνια, να περιοριστούν. Αντίθετα, τα ίδια έσοδα μπορούν να εγγυηθούν μία σχετικά συνεχή χρηματοδοτική ροή με προβλέψιμες και περιορισμένες αποκλίσεις.

- Ο οικονομικός προγραμματισμός και προϋπολογισμός είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την αποτελεσματική λειτουργία των περιφερειακών αυτοδιοικήσεων. Υπάρχουν επιστημονικοί τρόποι ώστε τα ίδια έσοδα να προβλεφθούν. Αντίθετα, οι κρατικές επιχορηγήσεις, πολλές φορές είναι αποτέλεσμα πολιτικών ζυμώσεων και συσχετισμών. Από αυτή την άποψη τα ίδια έσοδα προσφέρουν την ασφαλέστερη λύση για έναν αποτελεσματικό οικονομικό και πολιτικό προγραμματισμό.
- Τέλος, θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι οι κρατικές επιχορηγήσεις χρηματοδοτούνται από φορολογικά έσοδα, των οποίων όμως η προέλευση δεν είναι γεωγραφικά προσανατολισμένη. Η οποιαδήποτε αύξηση της σημαίνει υποχρεωτικά και αύξηση του φορολογικού βάρους των πολιτών. (Ράλλης Γκέκας 2016)

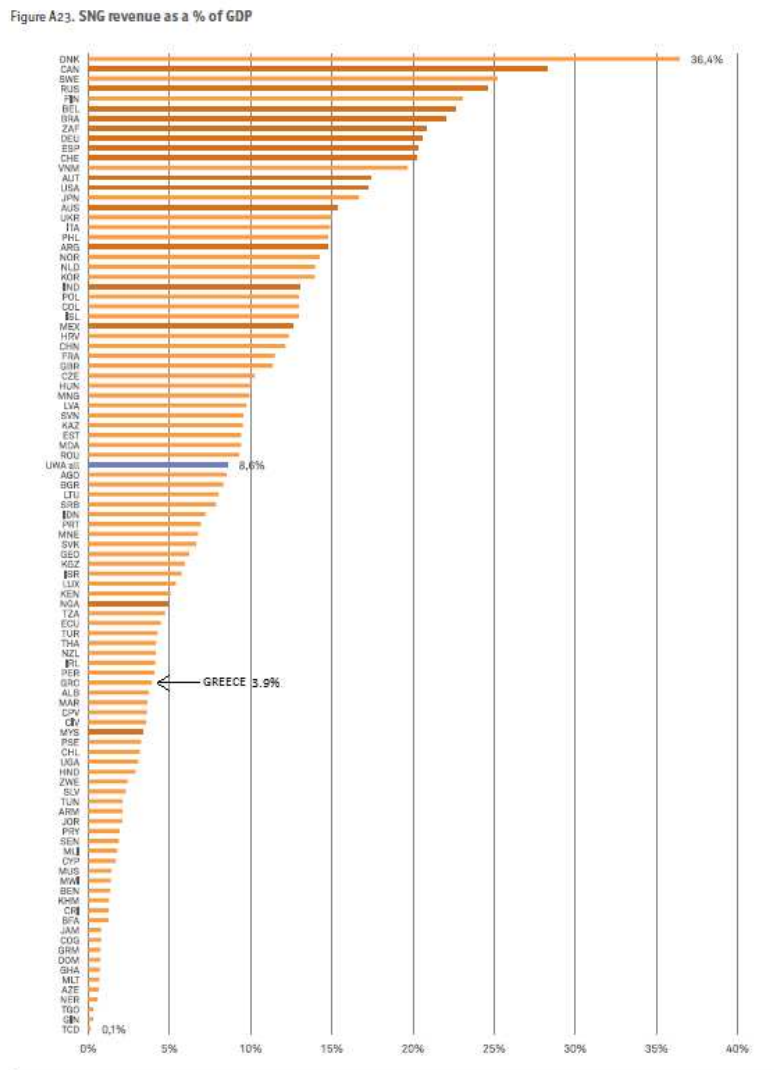
Παρά το γεγονός ότι τα ίδια έσοδα έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα. Δεν αποτελούν ή καλύτερα δεν πρέπει να αποτελούν τη μοναδική πηγή εσόδων της ΤΑ. Δεν υπάρχει τοπικό δημοσιονομικό σύστημα στον κόσμο που να μην έχει ενταγμένο στον σχεδιασμό του επιχορηγήσεις προς τους δήμους και τις περιφέρειες. Το γεγονός αυτό δεν είναι τυχαίο.

1.4 Τα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε Διεθνές Επίπεδο

Από την έρευνα “Subnational governments around the world. Structure and finance” του ΟΟΣΑ, του UCLG και της Γαλλικής Αναπτυξιακής εταιρίας προκύπτουν πολλά χρήσιμα συμπεράσματα και για την χώρα μας σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη και για τον βαθμό της αποκέντρωσης των εσόδων αλλά και για τον βαθμό της εξάρτησης από την κεντρική Διοίκηση των κρατών. Παρακάτω θα παρουσιαστούν πίνακες που έχουν ως έτος αναφοράς το έτος 2013.

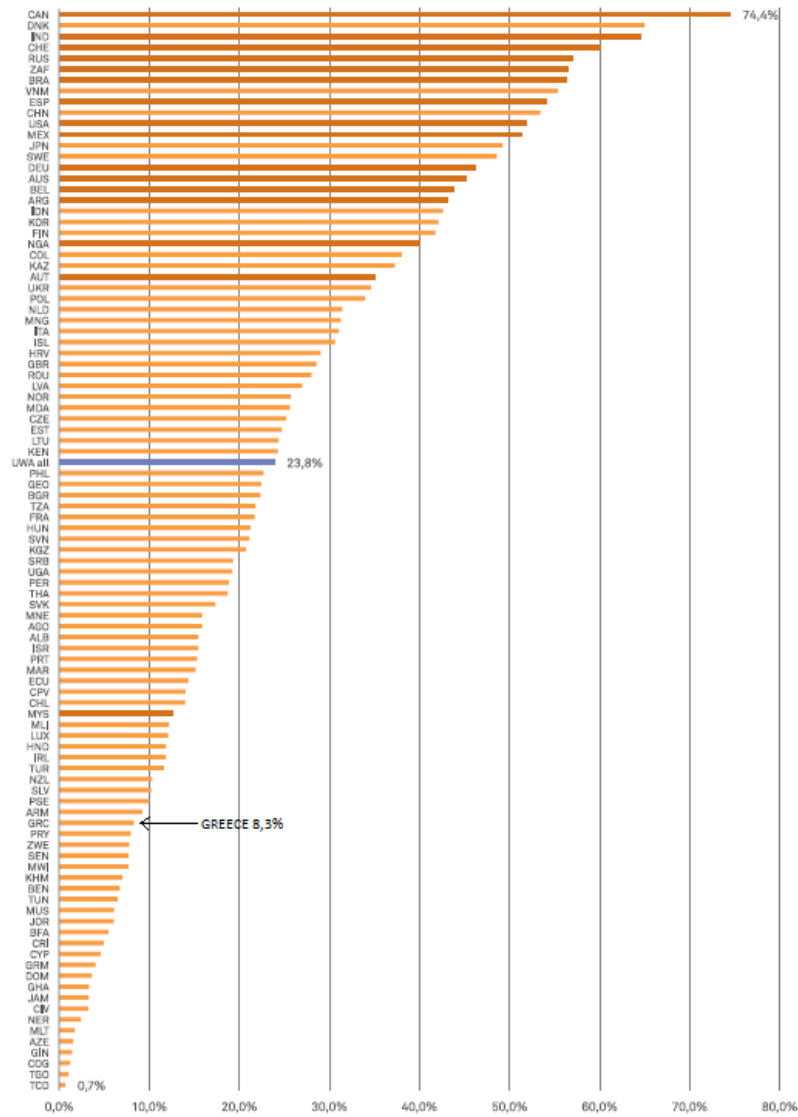
Η χώρα μας, παρά το γεγονός ότι κατατάσσεται μεταξύ των χωρών που έχουν υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα, τα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με το ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) αλλά και σε σχέση με τα συνολικά δημόσια έσοδα προσομοιάζονται με χώρες που έχουν χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα. Όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες τα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Ελλάδας σε σχέση με το ΑΕΠ αντιστοιχούν στο 3,9% σε σχέση με το 13% που αντιστοιχεί στο μέσο όρο των χωρών που

έχουν υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα καθώς και τα έσοδα της ΤΑ της Ελλάδας σε σχέση με τα συνολικά δημόσια έσοδα αντιστοιχούν στο 8,3% σε σχέση με το 30,9% που αντιστοιχεί στον μέσο όρο της εισοδηματική κατηγορίας που ανήκει.

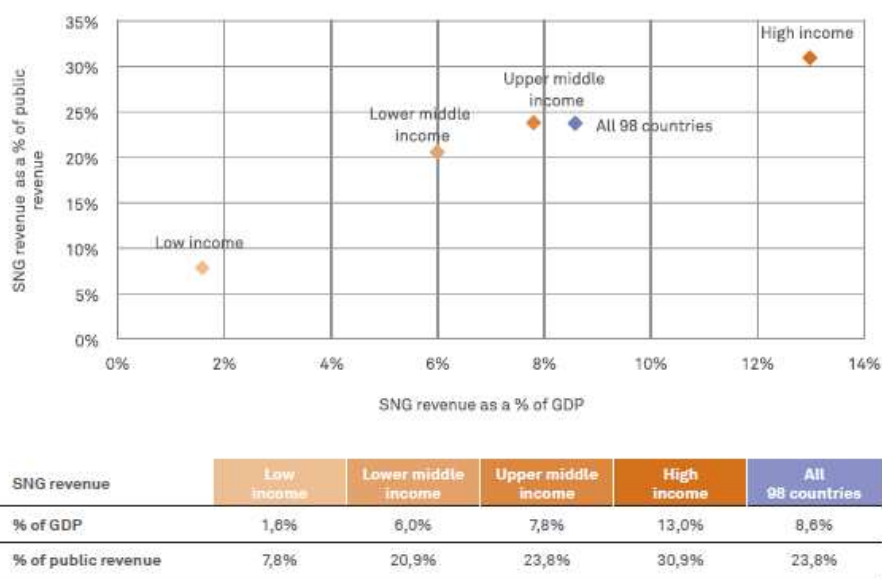
Διάγραμμα 1.1: Έσοδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης % σε σχέση με το ΑΕΠ της χώρας

Figure A24. SNG revenue as a % of public revenue

Διάγραμμα 2.1: Έσοδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης % σε σχέση με το Συνολικά Δημοσία έσοδα της χώρας

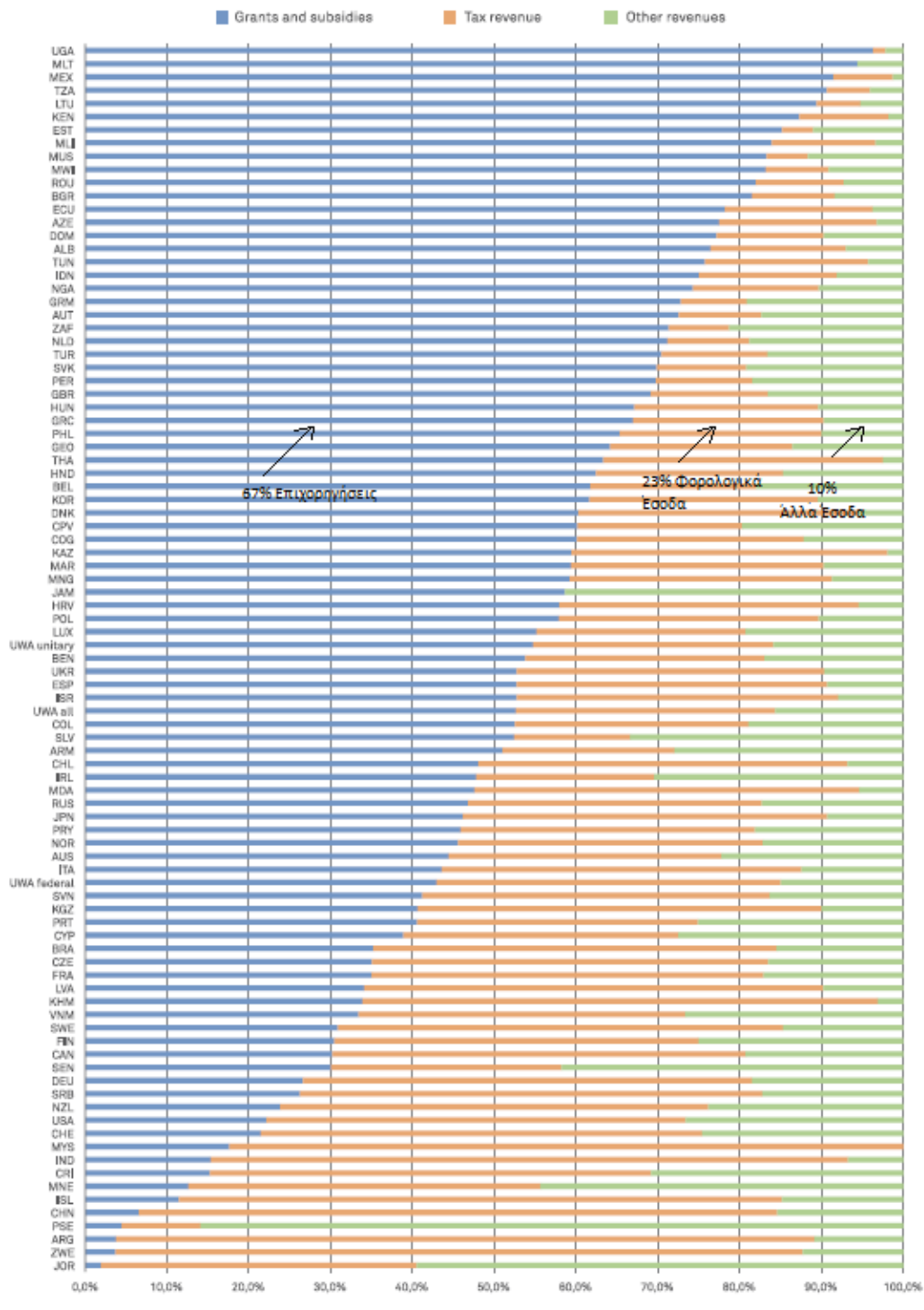
Figure 28. SNG revenue and Income country groups (2013)

Διάγραμμα 3.1: Μέσοι όροι Εσόδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης % σε σχέση με το ΑΕΠ και με το Συνολικά Δημόσια έσοδα της χώρας (κατηγοριοποίηση χωρών σε σχέση με το κατά κεφαλήν εισόδημα)

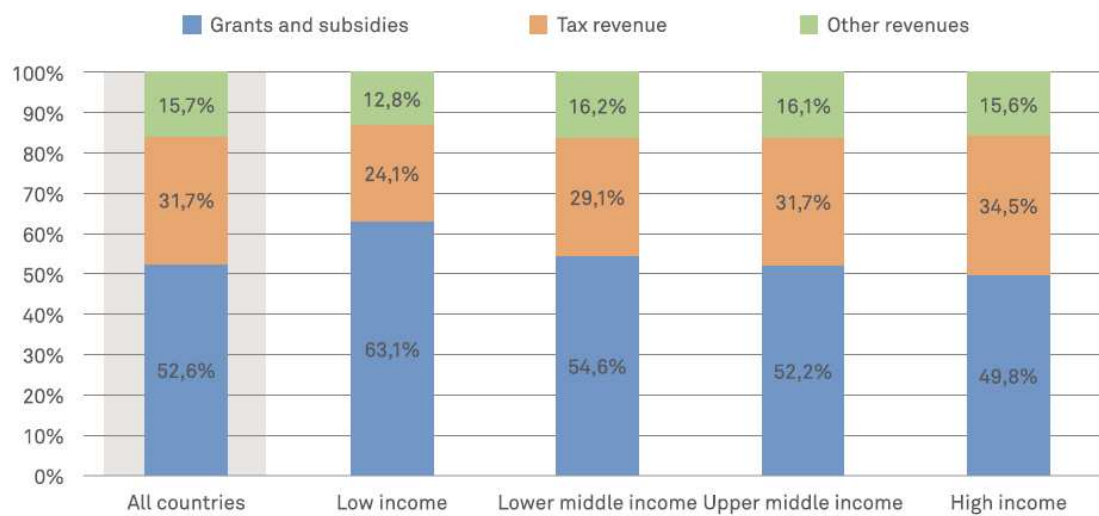
Στην συνέχεια θα παρουσιαστούν πίνακες που δείχνουν την διάρθρωση των εσόδων της ΤΑ, δηλαδή την κατανομή των εσόδων αν προέρχονται από επιχορηγήσεις, από φορολογικά έσοδα ή από άλλη κατηγορία εσόδων. Και σε αυτούς τους πίνακες αποτυπώνετε ότι η χώρα μας βρίσκεται πολύ πιο πάνω από το μέσον όρο όσον αφορά στη συμμετοχή των επιχορηγήσεων στα συνολικά έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στην χώρα μας το ποσό των επιχορηγήσεων αντιστοιχούν σχεδόν στο 67% των συνολικών εσόδων της ΤΑ σε σχέση το 49,8% που αντιστοιχεί τον μέσο όρο της εισοδηματικής κατηγορίας στην οποία ανήκει και του 52,6% που αντιστοιχεί στον μέσο όρο των 98 χωρών της έρευνας. Στην ουσία οι χώρα μας ακολουθεί σχεδόν την πρακτική των χωρών με χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα.

Figure 31. Breakdown of SNG revenue by category (2013, % of SNG revenue)

Διάγραμμα 4.1: Κατανομή των εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Figure 30. Breakdown of SNG revenue by category and income level (2013, % of SNG revenue)

Διάγραμμα 5.1: Μέσοι όροι κατανομής Εσόδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης (κατηγοριοποίηση χωρών σε σχέση με το κατά κεφαλήν εισόδημα)

Παρατηρούμε ότι η χώρα μας βρίσκεται πολύ πιο πάνω από το μέσον όρο όσον αφορά στη συμμετοχή των επιχορηγήσεων στα συνολικά έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το μεγάλο ποσοστό των επιχορηγήσεων δεν συμβολίζει απλώς την κηδεμονία του κεντρικού κράτους προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Σηματοδοτεί και την αδυναμία των ΟΤΑ να ακολουθήσουν μία περισσότερο αποτελεσματική οικονομική πολιτική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

2.1 Ορισμός των επιχορηγήσεων

Οι διάφορες προσεγγίσεις και οι διαφορετικές απόψεις για την έννοια και τον καθορισμό των υπάρχει κανένας ορισμός των επιχορηγήσεων που να είναι αποδεκτός παγκοσμίως από τους οικονομολόγους.

Ωστόσο, μερικοί από τους "ορισμούς" των επιχορηγήσεων που συναντώνται στην διεθνή βιβλιογραφία είναι:

- Magnet: "Οι επιχορηγήσεις είναι δωρεάν μεταβιβάσεις από έναν δημόσιο οργανισμό σε έναν άλλον με την υποχρέωση του αποδέκτη, τους μεταβιβαζόμενους οικονομικούς πόρους να τους χρησιμοποιήσει για να υλοποιήσει ένα έργο, αρμοδιότητας του Ο.Τ.Α., που άλλες φορές είναι περισσότερο και άλλες λιγότερο επακριβώς καθορισμένο."
- Caritaint-Cornu: "Οι επιχορηγήσεις είναι χρηματοδοτική βοήθεια χωρίς αντάλλαγμα, που παραχωρείται από έναν δημόσιο οργανισμό και υποδηλώνει το ενδιαφέρον και την ενθάρρυνση για την εκπλήρωση των στόχων του."
- Bernard, J.C. Colli: "Η επιχορήγηση είναι δαπάνη προς όφελος ενός δημόσιου ή ιδιωτικού νομικού προσώπου, για να συνδράμει ή να καλύψει το κόστος από την παροχή μίας συγκεκριμένης υπηρεσίας."
- ΟΟΣΑ "Οι επιχορηγήσεις είναι προαιρετικοί πόροι χωρίς αντάλλαγμα και αντικαταβολή, που χορηγούνται στους Ο.Τ.Α. από μία άλλη διοικητική βαθμίδα ή έναν διεθνή οργανισμό".
- Στο λεξικό οικονομικών επιστημών του Χ. Τότση αναφέρεται ότι "ως επιχορήγηση χαρακτηρίζουμε γενικά κάθε μονομερή παροχή του δημοσίου, η οποία ενεργείται για την επίτευξη κάποιου σκοπού οικονομικού ή εξωοικονομικού". Χωρίζει τις επιχορηγήσεις σε εμφανείς και συγκαλυμμένες. Εμφανείς επιχορηγήσεις υπάρχουν άμεσες (ανάληψη τμήματος επενδυτικής δαπάνης, επιδότηση επιτοκίου) και έμμεσες (διάθεση προϊόντων δημόσιας υπηρεσίας σε χαμηλότερη τιμή). Συγκαλυμμένες θεωρούνται οι παροχές διαφόρων ευεργετημάτων, όπως φορολογικές απαλλαγές και εκπτώσεις.
- Στο Ελληνικό λεξικό Τεγόπουλου Φυτράκη η επιχορήγηση θεωρείται "χρηματική ενίσχυση από το κράτος σε ιδρύματα, κοινωφελείς οργανισμούς."

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, οι ορισμοί οι οποίοι δίνονται για τις επιχορηγήσεις δεν είναι σαφείς και δεν καλύπτουν το εννοιολογικό τους περιεχόμενο. Το πρόβλημα του καθορισμού της έννοιας των επιχορηγήσεων παραμένει. Διεθνείς οργανισμοί, όπως ο ΟΟΣΑ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, για να μπορούν να προχωρήσουν σε συγκρίσεις μεταξύ των διαφόρων κρατών, κατέληξαν σε ορισμένους κανόνες που καθορίζουν τα όρια, κυρίως μεταξύ των επιχορηγήσεων και των φορολογικών εσόδων που εισπράττονται από μία ανώτερη διοικητική βαθμίδα και κατανέμονται σε μία κατώτερη. Το βασικό κριτήριο, κατά τους οργανισμούς αυτούς, είναι το ποιος αποφασίζει για τον φορολογικό συντελεστή, την φορολογική βάση και τελικά το ύψος των φορολογικών εσόδων. Όταν εκείνος που αποφασίζει είναι η ανώτερη διοικητική βαθμίδα, τα ποσά που λαμβάνει η κατώτερη διοικητική βαθμίδα θεωρούνται επιχορήγηση. Αντίθετα, αν η απόφαση είναι έργο της κατώτερης βαθμίδας, γίνεται από κοινού μεταξύ των δύο βαθμίδων ή κατόπιν εξουσιοδότησης, τα ποσά αυτά θεωρούνται έσοδα της κατώτερης βαθμίδας.

Στην Ελλάδα, ως επιχορηγήσεις, θεωρήθηκαν όλα τα μεταβιβαζόμενα ποσά, που από τον ελληνικό νόμο αποκαλούνται «επιχορηγήσεις». Ως επιχορηγήσεις, θεωρήθηκαν επίσης, από το 1989 και μετά, οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι, που αντικατέστησαν τις τακτικές επιχορηγήσεις. Δεν θεωρήθηκαν επιχορηγήσεις οι επιδοτήσεις επιτοκίου, τα άτοκα δάνεια, οι φορολογικές απαλλαγές και οι παροχές σε είδος.

2.2 Κατηγορίες επιχορηγήσεων.

Οι επιχορηγήσεις μπορούν να ταξινομηθούν σε πολλές κατηγορίες, ανάλογα με τους στόχους τους, τη διοικητική βαθμίδα που τις παρέχει κ.λ.π. Τα τελευταία χρόνια όμως η επικρατέστερη ταξινόμηση που γίνεται είναι σε δύο μεγάλες κατηγορίες ανάλογα με τον βαθμό "ελευθερίας" διαχείρισης τους από τους ΟΤΑ. Χωρίζονται δηλαδή σε εκείνες που δεν επηρεάζουν καθόλου την ελευθερία της ΤΑ να διαχειρίζεται ελεύθερα και ανεπηρέαστα τους οικονομικούς της πόρους και σε εκείνες οι οποίες εμπεριέχουν το στοιχείο της υπόδειξης και καθοδήγησης όσον αφορά τη χρησιμοποίησή τους, αλλά και το στοιχείο του ελέγχου της ΤΑ, για την πραγματική διάθεση των επιχορηγήσεων στα πλαίσια του σκοπού για τον οποίο χορηγήθηκαν.

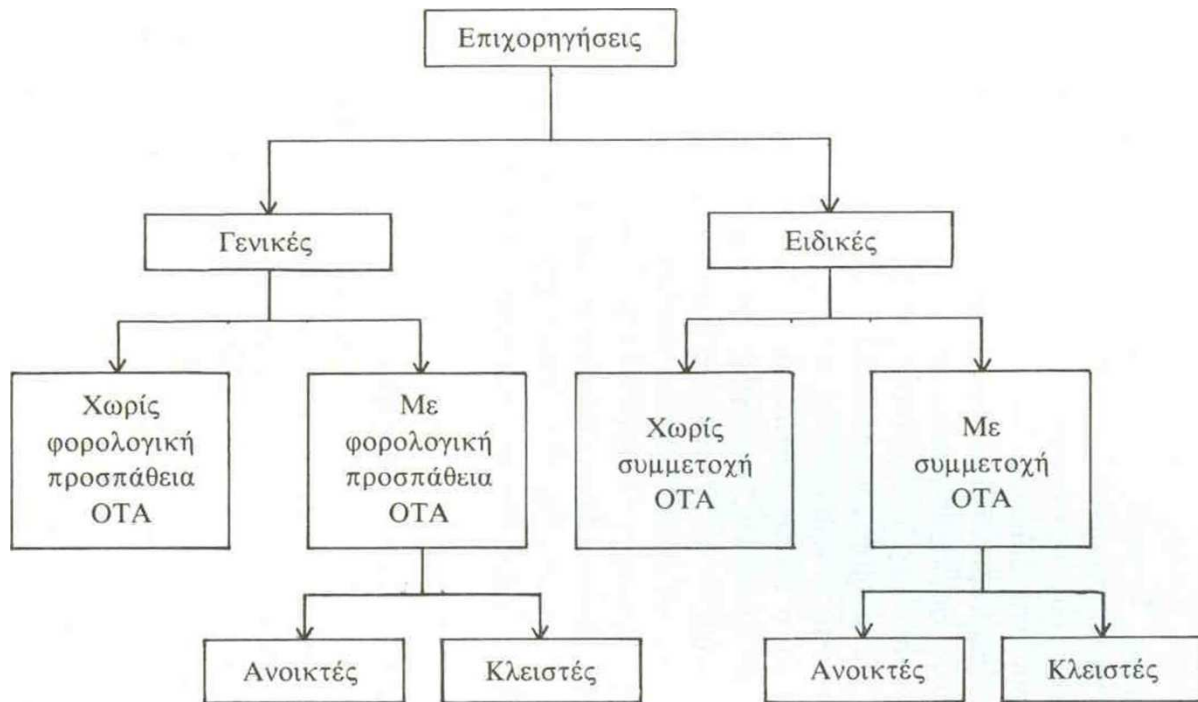
Σύμφωνα με τα προηγούμενα, οι επιχορηγήσεις χωρίζονται σε γενικές και ειδικές. Γενικές θεωρούνται εκείνες οι οποίες προστίθενται στα έσοδα του ΟΤΑ και αυτός έχει την δυνατότητα να τις χρησιμοποιήσει όπως ακριβώς και τα φορολογικά του έσοδα. Δεν υπάρχει δηλαδή κανενός είδους δέσμευση για την κατεύθυνση των επιχορηγήσεων αυτών προς

συγκεκριμένους οικονομικούς ή άλλους στόχους. Αντίθετα οι ειδικές επιχορηγήσεις πήραν το όνομα τους από την βασική ιδιότητα που έχουν να κατανέμονται με την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση συγκεκριμένων - ειδικών στόχων. Μία ειδική επιχορήγηση ο ΟΤΑ δεν μπορεί να την χρησιμοποιήσει πουθενά αλλού παρά μόνο για τον ειδικό σκοπό για τον οποίο του παραχωρήθηκε, ανεξάρτητα αν ο ίδιος εκτιμάει ότι υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη χρηματοδότησης διαφορετικών σκοπών. Είναι φυσικό ότι σε αυτή την περίπτωση η αρχή που κατανέμει τις ειδικές επιχορηγήσεις, εκτός από την έμμεση καθοδήγηση προς τους ΟΤΑ, διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου στο κατά πόσο τα ποσά τα οποία κατανεμήθηκαν, διοχετεύθηκαν πράγματι στους συγκεκριμένους στόχους ή όχι.

Οι γενικές και οι ειδικές επιχορηγήσεις θα μπορούσαν επίσης να κατηγοριοποιηθούν ανάλογα με την ύπαρξη ή όχι μέγιστου ποσού κατανομής. Υπάρχουν δηλαδή επιχορηγήσεις στις οποίες το ανώτατο ποσό που θα διανεμηθεί καθορίζεται σε ένα συγκεκριμένο ύψος. Οι επιχορηγήσεις αυτές ονομάζονται «κλειστές». Αντίθετα επιχορηγήσεις που δεν έχουν ανώτατα όρια ονομάζονται «ανοικτές».

Ένας άλλος, πολύ συχνός διαχωρισμός είναι μεταξύ κάθετων και οριζόντιων επιχορηγήσεων. Σαν κάθετες θεωρούνται οι επιχορηγήσεις που κατευθύνονται από μία ανώτερη διοικητική βαθμίδα σε μία κατώτερη. Οριζόντιες θεωρούνται οι επιχορηγήσεις εκείνες που ο χορηγός και ο λήπτης είναι ΟΤΑ της ίδιας βαθμίδας. Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα ασχοληθούμε κύρια με τις επιχορηγήσεις οι οποίες κατανέμονται από την Κεντρική Διοίκηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι γενικές επιχορηγήσεις παρουσιάζουν το πλεονέκτημα, σε σχέση με τις ειδικές, ότι δεν επηρεάζουν την ανεξαρτησία των ΟΤΑ.

Διάγραμμα 6.1: Κατηγοριοποίηση χρηματοδοτήσεων

Οι οικονομικοί λόγοι για τους οποίους δίνονται οι επιχορηγήσεις οφείλονται στα μειονεκτήματα που έχει το αποκεντρωμένο δημοσιονομικό σύστημα, όπως είναι το γεγονός ότι τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παρέχουν οι ΟΤΑ ωφελούν και κατοίκους άλλων περιοχών, οι οικονομικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων διοίκησης και μέσα στις ίδιες τις βαθμίδες (κλπ). Οι λόγοι για τους οποίους δίνονται οι επιχορηγήσεις πρέπει να είναι γνωστοί και σαφείς, ώστε να επιλεγεί η κατάλληλη μορφή επιχορήγησης ή ο συνδυασμός αυτών που επιτυγχάνει καλύτερα τον επιδιωκόμενο στόχο. Οι λόγοι που αναφέρονται στη διεθνή βιβλιογραφία για την παροχή επιχορηγήσεων είναι πολλοί, Φυσικά, για την επίτευξη των διαφόρων στόχων μπορούν αντί για τις κρατικές επιχορηγήσεις να χρησιμοποιηθούν άλλα μέσα τα οποία μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να είναι περισσότερο αποτελεσματικά. Είναι όμως γενικώς αποδεκτό ότι οι κρατικές επιχορηγήσεις μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στις παρακάτω περιπτώσεις.

2.3 Στόχοι των κρατικών επιχορηγήσεων προς τους ΟΤΑ

Οι στόχοι των κρατικών επιχορηγήσεων προς τους ΟΤΑ είναι προσαρμοσμένοι στις γενικότερες οικονομικές λειτουργίες τους και θα μπορούσαν να ταξινομηθούν σε τρεις βασικές κατηγορίες.

α) Περιορισμό των εισοδηματικών διαφορών, β) Αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν κατά την παραγωγή και παροχή των Τοπικών Δημόσιων Αγαθών (ΤΔΑ) από τις εξωτερικές οικονομίες ή επιβαρύνσεις και γ) Ενθάρρυνση της παροχής ορισμένων ΤΔΑ.

α) Περιορισμός των εισοδηματικών διαφορών

Οι εισοδηματικές δυνατότητες και η ικανότητα να αντλούνται ίδια έσοδα από την τοπική κοινωνία διαφέρει από τον ένα ΟΤΑ στον άλλο. Αποτέλεσμα των διαφορών αυτών είναι να διαμορφώνονται «αδικίες», οι οποίες έχουν σχέση με το γεωγραφικό τόπο διαμονής των πολιτών. Δύο πολίτες δηλαδή, που έχουν το ίδιο εισόδημα, τις ίδιες ανάγκες και πληρώνουν τους ίδιους φόρους μπορούν να δέχονται διαφορετικής ποιότητας και ποσότητας ΤΔΑ γιατί κατοικούν σε ΟΤΑ με διαφορετικές δημοσιονομικές ικανότητες. Ο «πλούσιος», δηλαδή ο ΟΤΑ με τις μεγαλύτερες δημοσιονομικές ικανότητες, έχει τη δυνατότητα να προσφέρει περισσότερα και καλύτερα ΤΔΑ. Η παρέμβαση και διόρθωση των αδικιών αυτών έχει σχέση με την γεωγραφική διάσταση της φορολογικής δικαιοσύνης.

Η λύση αυτού του προβλήματος δεν μπορεί να προκύψει από την αγορά ή την κατανομή των φορολογικών βαρών. Για το λόγο αυτό χορηγείται επιχορήγηση από έναν διοικητικό φορέα ανώτερης βαθμίδας, που ως στόχο έχει τον περιορισμό της φορολογικής προσπάθειας του φτωχού δήμου στο επίπεδο του πλούσιου.

β) Αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από τις εξωτερικές οικονομίες ή επιβαρύνσεις

Ο δεύτερος στόχος των κρατικών επιχορηγήσεων προς τους ΟΤΑ έχει δύο συνιστώσες, εκείνη που αφορά τη διάχυση του οφέλους και εκείνη που αφορά τη διάχυση του κόστους.

Διάχυση του οφέλους των ΤΔΑ

Διάχυση του οφέλους ενός ΤΔΑ εντοπίζεται όταν οι πολίτες ενός ΟΤΑ απολαμβάνουν ένα ΤΔΑ που προσφέρεται από ένα άλλον ΟΤΑ, χωρίς να συμμετέχουν στο κόστος παραγωγής και παροχής του. Η διάχυση του οφέλους μπορεί να πραγματοποιηθεί με δύο μορφές:

α) Με τη διάχυση των υπηρεσιών ενός ΤΔΑ έξω από τα διοικητικά όρια του ΟΤΑ. Αν για παράδειγμα, ένας δήμος δημιουργήσει ένα πάρκο στα διοικητικά όρια του με έναν άλλον ΟΤΑ, τα οφέλη από το πάρκο αυτό τα απολαμβάνουν οι κάτοικοι όλων των γύρω περιοχών, ανεξάρτητα από το εάν ανήκουν στα διοικητικά ή όχι όρια του δήμου και εάν συμμετέχουν στην χρηματοδότηση της παραγωγής και παροχής του ΤΔΑ. Ο βαθμός που οι υπηρεσίες του

ΤΔΑ καταναλώνονται από τους δημότες του δήμου, οι οποίοι δεν συμμετέχουν στο κόστος παραγωγής και προσφοράς του ΤΔΑ, εξαρτάται από τη θέση και την ποσότητα των κατοικιών τους, από τη συχνότητα χρήσης του ΤΔΑ και από τον συντελεστή «κορεσμού».

β) Με τη μετακίνηση πολιτών από τον ένα ΟΤΑ στον άλλο, τη χρήση των δημοτικών υπηρεσιών και την απομάκρυνσή τους (Free riders), χωρίς καθόλου ή με ελάχιστη συμμετοχή στα έξοδα. Το ποσοστό από τη συνολική παραγωγή που καλύπτει η κατανάλωση των free riders εξαρτάται από το χρόνο και τη συχνότητα πρόσβασης στον «κεντρικό» ΟΤΑ. Μπορεί οι μετακινήσεις να είναι καθημερινές για λόγους επαγγελματικούς ή εκπαιδευτικούς, εβδομαδιαίες για αγορές ή διασκέδαση και ετήσιες για διακοπές.

Παρατηρείται επομένως ότι ένα ποσοστό των ΤΔΑ, που η παραγωγή τους έχει χρηματοδοτηθεί από την τοπική κοινωνία, διαχέεται σε πολίτες άλλων περιοχών που δεν έχουν συμμετάσχει καθόλου στο κόστος παραγωγής και παροχής αυτών των ΤΔΑ. Η λύση στην περίπτωση αυτή θα μπορούσε να ήταν ο περιορισμός της παροχής των ΤΔΑ αποκλειστικά στους κατοίκους της περιοχής. Εκτός του ότι πρακτικά η παραπάνω λύση πολλές φορές είναι αδύνατη, αφού ο δήμος είναι ένα ανοικτό κοινωνικό-οικονομικό σύστημα, πολλές φορές η μειωμένη παραγωγή συνεπάγεται επίπεδα παραγωγής χαμηλότερα του κοινωνικά άριστου. Για να δεχτούν οι κάτοικοι να παράγουν τα ΤΔΑ σε επίπεδο κοινωνικά άριστο θα πρέπει το ποσοστό, το οποίο δεν καταναλώνουν, να καλύπτεται από τους άλλους πολίτες. Επειδή στα ΤΔΑ δεν μπορεί να λειτουργήσει η αρχή του αποκλεισμού, σε τοπική εμβέλεια, ως καλύτερος τρόπος θεωρείται η παρέμβαση του κεντρικού κράτους.

Διάχυση του κόστους

Διάχυση του κόστους παρατηρείται όταν ένας φορολογούμενος συμμετέχει στο κόστος παραγωγής ΤΔΑ, χωρίς να έχει τη δυνατότητα χρησιμοποίησής τους. Διάχυση του κόστους μπορεί να πραγματοποιηθεί με δύο τρόπους:

α) Να επιβληθεί στην παραγωγή ή διακίνηση προϊόντων ή υπηρεσιών ένας τοπικός φόρος, όπως για παράδειγμα ο φόρος επιτηδεύματος στην Γαλλία, ο οποίος ενσωματώνεται στο κόστος τους. Το αποτέλεσμα είναι ότι όποιος καταναλώνει το προϊόν αυτό, συμμετέχει στη χρηματοδότηση των ΤΔΑ του ΟΤΑ που επιβάλλει το φόρο. Εάν ο πολίτης ο οποίος καταναλώνει το προϊόν είναι πολίτης του ΟΤΑ, τότε απολαμβάνει και τα οφέλη που αναλογούν στο επιπλέον κόστος της τοπικής φορολογίας. Αντίθετα, εάν ο πολίτης δεν ανήκει στον φορολογούντα ΟΤΑ, συμμετέχει στο κόστος χρηματοδότησης αγαθών που ποτέ δεν θα καταναλώσει ή τουλάχιστον η κατανάλωσή τους, όταν γίνει, δεν θα ανταποκρίνεται στο κόστος με το οποίο έχει επιβαρυνθεί.

β) Να επιβληθεί ένας φόρος σε πολίτες άλλων ΟΤΑ που χρησιμοποιούν υπηρεσίες του φορολογούντα ΟΤΑ. Ο φόρος αυτός θα πρέπει να είναι πολύ μεγαλύτερος από το κόστος των ΤΔΑ που απολαμβάνουν οι «επισκέπτες». Ένα παράδειγμα τέτοιου τρόπου διάχυσης του κόστους είναι ο Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών (ΦΜΥ). Μπορεί δηλαδή οι κάτοικοι ενός ΟΤΑ να μετακινούνται και να εργάζονται σε έναν άλλον ΟΤΑ, ο οποίος έχει επιβάλλει έναν τοπικό ΦΜΥ. Με αυτό τον τρόπο συμμετέχουν στο κόστος παραγωγής και διάθεσης των ΤΔΑ αλλά καταναλώνουν ελάχιστες από τις τοπικές υπηρεσίες που προσφέρονται.

Ως καλύτερη λύση στο πρόβλημα της διάχυσης του κόστους επιλέχθηκαν τελικά οι κρατικές επιχορηγήσεις. Όπως στην περίπτωση των εισοδηματικών διαφορών έτσι και στην περίπτωση της διάχυσης του κόστους ή οφέλους, οι κρατικές επιχορηγήσεις μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην άμβλυνση των προβλημάτων που προκύπτουν.

γ) Ενθάρρυνση της παροχής ενός ελάχιστου επίπεδου παρεχομένων υπηρεσιών ορισμένων Τοπικών Δημοσίων Αγαθών

Ο τρίτος στόχος των κρατικών επιχορηγήσεων είναι η ενθάρρυνση στην παραγωγή και παροχή ορισμένων ΤΔΑ, αλλά και ο καθορισμός ιεράρχησης και προτεραιοτήτων στην προσφορά των ΤΔΑ. Οι βασικοί λόγοι που μπορούν να οδηγήσουν μία ανώτερη διοικητική βαθμίδα να ενθαρρύνει τους ΟΤΑ στην παραγωγή ενός Τοπικού Δημοσίου Αγαθού, σε μία ορισμένη ποσότητα και ποιότητα, είναι δύο:

α) Λόγοι που έχουν να κάνουν με τη σχέση συμπληρωματικότητας ή υποκατάστασης που πολλές φορές έχουν τα αγαθά και οι υπηρεσίες που προσφέρονται από τους ΟΤΑ με αντίστοιχα αγαθά και υπηρεσίες ανώτερων διοικητικών βαθμίδων ή της κεντρικής διοίκησης. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η εκπαίδευση. Αν το επίπεδο των παρεχομένων γνώσεων στους μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που προσφέρεται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δεν είναι το κατάλληλο για να συνεχίσουν στις επόμενες εκπαιδευτικές βαθμίδες, η κεντρική διοίκηση, που έχει και την ευθύνη για τη λειτουργία των βαθμίδων αυτών, θα πρέπει να επενδύσει νέα ποσά για την κάλυψη των εκπαιδευτικών κενών. Προς αποφυγή αυτών των ανακολουθιών η κεντρική διοίκηση επιχορηγεί κατευθείαν τους ΟΤΑ, με στόχο οι μαθητές που θα παρακολουθήσουν τις εκπαιδευτικές βαθμίδες για τις οποίες είναι υπεύθυνη, να έχουν τις απαραίτητες, ελάχιστες τουλάχιστον, γνώσεις.

β) Ο δεύτερος λόγος, για τον οποίο επιδιώκεται από μία ανώτερη βαθμίδα ο καθορισμός ενός ελάχιστου επίπεδου προσφερομένων υπηρεσιών, είναι ότι το κοινωνικό σύνολο για λόγους ηθικούς, κοινωνικούς, πολιτισμικούς δεν δέχεται ορισμένες από τις υπηρεσίες που

προσφέρονται από την ΓΑ, όπως υγεία, παιδεία, αστυνόμευση, να παρέχονται κάτω από ένα επίπεδο. Εξάλλου, ανεξάρτητα από τις κρατούσες αντιλήψεις, ένα χαμηλό επίπεδο αυτών των υπηρεσιών θα δημιουργήσει προβλήματα μετακίνησης πληθυσμών, οικονομικών ανισορροπιών, μείωσης της παραγωγικότητας κ.λπ.

Υπάρχει περίπτωση ένας ΟΤΑ να μην μπορεί να προσφέρει το ελάχιστο επίπεδο των υπηρεσιών αυτών, γιατί δεν έχει τις οικονομικές δυνατότητες. Στην περίπτωση αυτή η διορθωτική παρέμβαση των επιχορηγήσεων είναι επιβεβλημένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

3.1 Προπολεμική περίοδος

Ο συγκεντρωτισμός υπήρξε η κυρίαρχη επιλογή για την οργάνωση του Ελληνικού κράτους από την εποχή του Καποδίστρια. Η επιλογή αυτή επικράτησε οριστικά στα χρόνια της Βαυαρικής δυναστείας. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση κλήθηκε να παίξει το ρόλο διοικητικού οργάνου της Κεντρικής Διοίκησης, παρά μιας αυτοδιοικούμενης πολιτικής οντότητας. Οι αρμοδιότητες που της είχαν παραχωρηθεί ήταν σημαντικές, στο πλαίσιο όμως της πολιτικής *"να καταστεί απλουστέρα και ευκολότερα η διοίκηση του κράτους ώστε η κεντρική διοίκηση να μένει αναπαυμένη....."*

Βασικός νόμος, που ακόμα επηρεάζει την νομοθεσία για τα οικονομικά των ΟΤΑ, είναι ο νόμος ΔΝΖ του 1912. Με το νόμο αυτό θεσπίστηκαν για πρώτη φορά η άμεση δημοτική φορολογία, καθώς και άλλες χρηματοδοτικές πηγές της Τ.Α., όπως η εκμετάλλευση της ίδιας περιουσίας των ΟΤΑ, τα τέλη και δικαιώματα, τα πρόστιμα, οι έρανοι και η προσωπική εργασία.

Η ανελαστική σύνθεση των δαπανών, αλλά και η αύξηση της ζήτησης των τοπικών υπηρεσιών έφερε σύντομα τους ΟΤΑ σε οικονομικό αδιέξοδο και σε αδυναμία υλοποίησης των αρμοδιοτήτων τους. Για να μπορέσει το κεντρικό κράτος να αντιμετωπίσει τις αυξημένες ανάγκες των ΟΤΑ, έθεσε σε εφαρμογή πολιτική η οποία καταργούσε από τη μία αρμοδιότητες, αλλά ταυτόχρονα αφαιρούσε και δυναμικούς πόρους από την Τ.Α. Σταθμός σε αυτή την διαδικασία είναι ο Νόμος 2125/20 *"περί καταργήσεως των εισφορών των δήμων και κοινοτήτων δια τας δαπάνας της στοιχειώδους εκπαίδευσως και της αστυνομίας και μεταρρυθμίσεως των νόμων περί δημοτικών δασμών"*. Με το νόμο αυτό οι αρμοδιότητες της *στοιχειώδους εκπαίδευσης και της αστυνομίας* μεταβιβάστηκαν στην Κεντρική Διοίκηση με παράλληλη μεταβίβαση του δυναμικού τοπικού φόρου που επιβάλετο *"επί της εκ αλλοδαπής εισαγομένων εις το κράτος εμπορευμάτων"*. Ως αντάλλαγμα για τα έσοδα που έχασαν οι ΟΤΑ, από τον φόρο αυτό, θεσπίστηκε για πρώτη φορά η επιχορήγηση του κεντρικού κράτους προς τους δήμους και τις κοινότητες.

3.2. Μεταπολεμική περίοδος

Με το τέλος του δεύτερου παγκόσμιου και του εμφυλίου πολέμου, η Τοπική Αυτοδιοίκηση αντιμετωπίστηκε ανάλογα με τις τότε κυρίαρχες πολιτικές - ιδεολογικές πρακτικές και

αντιλήψεις. Στα τέλη της δεκαετίας του '40 και στις αρχές της δεκαετίας του '50 το πολιτικό αλλά και το οικονομικό «κλίμα» για την Τ.Α. ήταν δυσμενέστατο. Η «φιλοσοφία» της οικονομικής πολιτικής της Κεντρικής διοίκησης, σε σχέση με την οικονομική «ανεξαρτησία» και τη στήριξη στους ίδιους οικονομικούς πόρους των ΟΤΑ, παρέμεινε αναλλοίωτη. Συνεχίστηκε δηλαδή, η προπολεμική τακτική της κεντρικής κυβέρνησης να απορροφά από την Τ.Α. δυναμικούς φόρους και να παραχωρεί κρατικές επιχορηγήσεις, οι οποίες δεν αναπροσαρμοζόντουσαν. Το 1948 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε με επιχορήγηση ο φόρος «διαπυλίων», που το προηγούμενο έτος αντιπροσώπευε το 80% των τακτικών εσόδων της Τ.Α. Την ίδια εποχή καταργήθηκαν τοπικοί φόροι όπως: ο φόρος στο ζύθο, το δικαίωμα σφαγείων και ζωαγοράς, ο πρόσθετος φόρος που επιβαλλόταν στα δασικά προϊόντα, ο φόρος στα προϊόντα βιομηχανίας, χειροτεχνίας, ζωοκομίας, μμεταλλείων, λατομείων και στα ύδατα ιαματικά ή μη, ο στρεμματικός φόρος, ο φόρος στα σφαζόμενα ζώα, οι πρόσθετοι φόροι 10% επί του κύκλου των εργασιών και επί των κινητών αξιών υπέρ του κοινού κεφαλαίου ενίσχυσης των ΟΤΑ, ο πρόσθετος φόρος ελαίου και ελαιών και το τέλος στα εισιτήρια των επιβατικών πλοίων. Η πολιτική όμως αφαίρεσης ιδίων πόρων από τους ΟΤΑ, με παράλληλη παραχώρηση επιχορηγήσεων δε σταμάτησε. Λίγα χρόνια μετά, με τον Α.Ν. 1910/51, καταργήθηκαν το πρόσθετο ποσοστό 20% επί του δημοσίου φόρου «επί των κληρονομιών, κληροδοσιών και αιτία θανάτου δωρεών», το πρόσθετο ποσοστό 7,5% επί του φόρου μεταβίβασης ακινήτων, καθώς και το πρόσθετο ποσοστό 2,8% επί του φόρου καπνού σε φύλλα. Ως αντάλλαγμα, για την απώλεια αυτή των τοπικών εσόδων, παραχωρήθηκε επιχορήγηση. Το μοναδικό κριτήριο κατανομής των κρατικών επιχορηγήσεων ήταν ο πραγματικός πληθυσμός, όπως προέκυπτε ανά δεκαετία, με τις απογραφές πληθυσμού, ενώ το ύψος τους αποτελούσε πάντα σημείο τριβής μεταξύ Κυβέρνησης και ΚΕΔΚΕ.

Το Σύνταγμά του 1975 έδωσε ιδιαίτερες δυνατότητες ανάπτυξης στην Τ.Α. Την δεκαετία του '80 πραγματοποιήθηκε μία σημαντική προσπάθεια αποκέντρωσης. Η προσπάθεια αυτή είχε ως στόχο την μεταφορά αρμοδιοτήτων από το κεντρικό κράτος προς την Τ.Α. Για τη χρηματοδότηση των νέων αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ χρησιμοποιήθηκαν οι έκτακτες επιχορηγήσεις. Αποτέλεσμα αυτής της επιλογής ήταν ότι στα τέλη της δεκαετίας του '80 οι έκτακτες επιχορηγήσεις ξεπερνούσαν σε μέγεθος τις τακτικές.

Ιδιαίτερα σημαντική, για την Τ.Α., ήταν η τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 και κυρίως η τροποποίηση του άρθρου 102, παρ. 5. *«Το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την*

άσκηση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, μμεταξύ των ΟΤΑ, των φόρων ή τελών που καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το Κράτος. Κάθε μμεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του Κράτους προς την Τ.Α. συνεπάγεται και τη μμεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους ΟΤΑ». Η σύνδεση μμεταφερομένων αρμοδιοτήτων με παράλληλη μμεταφορά πόρων από το κεντρικό κράτος για πρώτη φορά κατοχυρώνεται συνταγματικά. Ανεξάρτητα από τις καταστρατηγήσεις που έχουν παρατηρηθεί, η συνταγματική αυτή επιταγή παραμένει πολύ σημαντική για την οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ και τη διατήρηση της παροχής των μμεταφερομένων αρμοδιοτήτων σε υψηλό επίπεδο.

3.3. Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.)

Με το Νόμο 1828/89 το σύστημα των κρατικών επιχορηγήσεων προς την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση συνδέθηκε άμεσα για πρώτη φορά με την απόδοση συγκεκριμένων φόρων και τελών: φόρος εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, φόρος μεταβίβασης ακινήτων, τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων, φόρος επί των τόκων των τραπεζικών καταθέσεων (μεταγενέστερα). Η μεταρρύθμιση αυτή είχε ως αποτέλεσμα αφενός μεν τον ετήσιο προσδιορισμό του ύψους της κρατικής επιχορήγησης με αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια (αποδόσεις φόρων), αφετέρου δε τη σύνδεση της τελευταίας με τις δημοσιονομικές - φορολογικές πολιτικές και μέτρα που προωθούσε η κεντρική διοίκηση είτε αυτόνομα στο πλαίσιο των αναπτυξιακών της επιλογών είτε με βάση τις προτεραιότητες της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (φορολογική εναρμόνιση).

Με το σύστημα αυτό οι κρατικοί πόροι που κατανέμονται στους ΟΤΑ παραμένουν στην ευθύνη της κεντρικής διοίκησης (κεντρικοί), ενώ το ύψος τους δεν εξαρτάται πλέον από συγκυριακές πολιτικές αποφάσεις κυβερνητικών οργάνων, αλλά από τη δυναμικότητα των συγκεκριμένων φόρων και τελών (αυτοτελείς).

Οι Κ.Α.Π. προέρχονταν από τις παρακάτω πηγές φορολογικών εσόδων :

1) Ποσοστό 20% των συνολικών ετήσιων καθαρών εισπράξεων από το φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) το ποσοστό τροποποιήθηκε στο 19,5% από την 1.1.2007 (παρ. 2 του άρθρου 35 του Ν. 3577/2007).

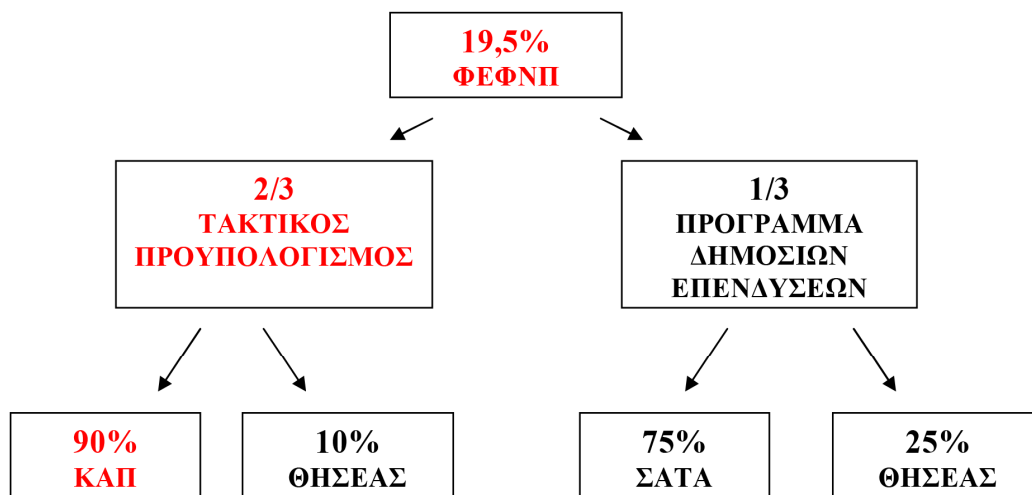
- 2) Ποσοστό 50% από τα τέλη κυκλοφορίας των αυτοκινήτων που εισπράττονται κάθε χρόνο. Από 1.1.2009, το ποσοστό αυξήθηκε σε 90% (άρθρο 34 του Ν.3697/2008).
- 3) Ποσοστό 3% από τις συνολικές εισπράξεις του φόρου μεταβίβασης ακινήτων και πλοίων (αρθ.14 , παρ. 9, Ν 2579/98).
- 4) Ποσοστό 20% των συνολικών ετήσιων καθαρών εισπράξεων από το φόρο στους τόκους των τραπεζικών καταθέσεων (αρθ.9, παρ. 5, Ν.2503/97).

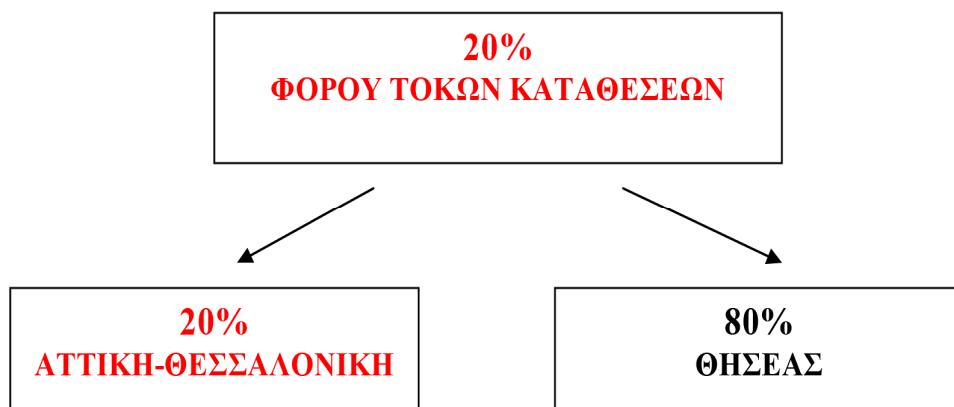
3.4 Οι Κ.Α.Π μέχρι το 2010

Το έσοδα των Κ.Α.Π. κατανέμονταν κάθε χρόνο σε δύο κατηγορίες, με βάση τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις :

1. Το ένα τρίτο (1/3) των εσόδων που προέρχονται από το 20% (μετέπειτα 19,5%) του Φ.Ε.Φ.Ν.Π. εγγραφότανε στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) και διατίθετο για την χρηματοδότηση επενδυτικών δραστηριοτήτων των ΟΤΑ. Το ποσό αυτό, με βάση την κωδικοποίηση του Π.Δ.Ε., είχε πάρει την ονομασία Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.).
2. Το υπόλοιπο ποσό των Κ.Α.Π. (2/3 του Φ.Ε.Φ.Ν.Π., το 50% (μετέπειτα 90%) των τελών κυκλοφορίας, το 3% του φόρου μεταβίβασης ακινήτων) εγγραφότανε στον τακτικό προϋπολογισμό και αποτελούσε γενικό έσοδο των ΟΤΑ, το οποίο μπορούσε να διατεθεί για την κάλυψη οποιασδήποτε δαπάνης. Από το 2005, με βάση τα ποσά των δύο προηγούμενων περιπτώσεων, παρακρατούνταν ένα μέρος τους για την χρηματοδότηση του νέου αναπτυξιακού προγράμματος της Γ.Α. «ΘΗΣΕΑΣ», που διαδέχθηκε το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (1998 - 2004). Συγκεκριμένα αποδίδονταν πρόγραμμα αυτό το 25% της Σ.Α.Τ.Α., το 10% των Κ.Α.Π., το 80% επί του 20% του φόρου στους τόκους των τραπεζικών καταθέσεων (το υπόλοιπο εντασσότανε στους Κ.Α.Π.). Το υπόλοιπο 75% της Σ.Α.Τ.Α. και το υπόλοιπο των Κ.Α.Π., όπως διαμορφώνονταν τελικά, κατανέμονταν στους ΟΤΑ με δύο ξεχωριστές κοινές υπουργικές αποφάσεις των ΥΠ.ΕΣ. και ΥΠ.ΟΙΚ., που εκδίδονταν ύστερα από πρόταση της ΚΕΔΚΕ. Στη συνέχεια οι Κ.Α.Π. κατανέμονταν στους ΟΤΑ κάθε μήνα (τακτική επιχορήγηση), ενώ η Σ.Α.Τ.Α. κάθε τετράμηνο, μέσω του Τ.Π.Δ. Οι δύο αποφάσεις κατανομής περιλάμβαναν γενικές και ειδικές επιχορηγήσεις που κατανέμονταν με ξεχωριστές διαδικασίες και κριτήρια κατανομής στους ΟΤΑ. Ορισμένες ειδικές είχαν θεσμοθετηθεί μέσω διαφόρων νόμων, ενώ αρκετές αποτελούσαν προϊόν

κάλυψης αναγκών και προβλημάτων ΟΤΑ, χωρίς επαρκή αξιολόγηση. Επίσης κάποιες θεσμοθετημένες ειδικές επιχορηγήσεις αφορούσαν αρμοδιότητες που είχαν μεταβιβαστεί στους ΟΤΑ και το κόστος άσκησης τους έπρεπε, με βάση την επιταγή του Συντάγματος, να καλύπτεται από το κράτος. Το 2000 εκπονήθηκε από την ΕΕΤΑΑ, με ανάθεση της ΚΕΔΚΕ, το σύστημα κατανομής των Κ.Α.Π. με τέσσερα βασικά κριτήρια: **ελάχιστο κόστος λειτουργίας, αριθμός δημοτικών διαμερισμάτων, έκταση και πληθυσμός**. Το 2004 εκπονήθηκε από την ΕΕΤΑΑ, για λογαριασμό του ΥΠ.ΕΣ. και της ΚΕΔΚΕ, το σύστημα κατανομής της ΣΑΤΑ με τα ακόλουθα κριτήρια: **κατανομή ανά περιφέρεια** (πληθυσμός, ΑΕΠ, ανεργία, έκταση) και στη συνέχεια **κατανομή ανά ΟΤΑ** (πληθυσμός, έκταση, νομαρχιακό ΑΕΠ, ειδικά κριτήρια για Αττική και Θεσσαλονίκη). Ο αριθμός των δημοτικών διαμερισμάτων ανά ΟΤΑ και ο **νησιωτικός και ορεινός χαρακτήρας** αποτελούσαν συμπληρωματικά κριτήρια. Οι δύο βασικές κρατικές επιχορηγήσεις προς την Τ.Α. κατανέμονται πλέον με συγκεκριμένα κριτήρια κατανομής, επιστημονικά τεκμηριωμένα. Το πρόβλημα παραμένει στα συστήματα κατανομής πολλών ειδικών επιχορηγήσεων, αλλά και στον μεγάλο τους αριθμό που προβληματίζει για την αποτελεσματικότητά τους. Επίσης σε σχέση με τις αρμοδιότητες που μεταφέρθηκαν στους ΟΤΑ π.χ. κοινωνικές υπηρεσίες, σχολικά κτίρια, δεν έχει υπολογιστεί με ακρίβεια το κόστος εκκίνησης ούτε η αναπροσαρμογή του.

Διάγραμμα 7.1: Κατανομή του ΦΕΦΝΠ και του Φόρου τόκων καταθέσεων

3.5 Παρατηρήσεις – επισημάνσεις για το σύστημα κατανομής των ΚΑΠ έως το 2010

Τα προβλήματα που προέκυψαν κατά την κατανομή της τακτικής επιχορήγησης συνοψίζονται στα παρακάτω:

- 1) Παρά το ότι οι γενικές επιχορηγήσεις, από άποψη πλεονεκτημάτων για την Τ.Α., υπερτερούν από τις ειδικές και παρουσιάζεται μία τάση επικράτησής τους στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε., η τακτική επιχορήγηση καταλάμβανε μόνο το 58% των Κ.Α.Π. (2001). Η ανάγκη ενίσχυσης της τακτικής επιχορήγησης και ενσωμάτωσης ειδικών επιχορηγήσεων σε αυτήν, είχε ήδη διαπιστωθεί από το θεματικό συνέδριο της ΚΕΔΚΕ στη Χαλκιδική, το 2000.
- 2) Το 2002 η τακτική επιχορήγηση για πρώτη φορά δεν χρησιμοποίησε ως αποκλειστικό κριτήριο κατανομής τον πραγματικό πληθυσμό των ΟΤΑ. Χρησιμοποίησε ένα πολυπαραγοντικό σύστημα που περιελάμβανε το ελάχιστο κόστος λειτουργίας, την έκταση και τα δημοτικά διαμερίσματα των ΟΤΑ. Ο τρόπος αυτός κατανομής απετέλεσε τομή στην ιστορία των Ελληνικών κρατικών επιχορηγήσεων. Απετέλεσε ουσιαστικά το πρώτο βήμα μίας πορείας που θα είχε ως στόχο η κατανομή των κρατικών επιχορηγήσεων να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των ΟΤΑ και στην καλύτερη ικανοποίηση των πολιτών.
- 3) Το ελάχιστο κόστος λειτουργίας των ΟΤΑ υπολογίστηκε με βάση την πρόταση της ΚΕΔΚΕ. Στην πρόταση αυτή ως ελάχιστο κόστος λειτουργίας θεωρήθηκε το λειτουργικό

κόστος (όχι επενδύσεις) των εξής υπηρεσιών: α) δαπάνες αιρετών, β) αμοιβές συμβούλων - ειδικών κατηγοριών προσωπικού, γ) εισφορές κοινωνικής ασφάλισης δ) λειτουργικές δαπάνες υπηρεσιών (διοικητικών - οικονομικών, τεχνικών, κήπων - δεντροστοιχιών, οδοποιίας). Είναι φανερό ότι η επιλογή των υπηρεσιών αυτών ήταν αποτέλεσμα εμπειρίας, που αφορούσε το 2000. Σήμερα μόνο αυτές οι υπηρεσίες θεωρούνται ελάχιστο κόστος των ΟΤΑ. Θα πρέπει λοιπόν να εξεταστεί εμπεριστατωμένα η πρόσθεση ή η αφαίρεση κάποιων.

4) Η επιλογή των υπηρεσιών που συμπεριελήφθησαν στο ελάχιστο κόστος λειτουργίας των ΟΤΑ είχε και ένα ακόμη χαρακτηριστικό. Επηρεάζονταν σε πολύ μεγάλο βαθμό από έναν και μόνο παράγοντα, τον πραγματικό πληθυσμό. Αυτό μπορεί να ήταν ένα θετικό στοιχείο για το 2001, γιατί δεν προκαλούσε μεγάλες αναταράξεις σε σχέση με το προηγούμενο σύστημα κατανομής, αλλά πρέπει να επαναξιολογηθεί. Αποτέλεσμα του σημαντικού ρόλου που παίζει ο πραγματικός πληθυσμός είναι ότι όλοι οι ΟΤΑ της χώρας ταξινομήθηκαν σε πληθυσμιακές ομάδες με βάση τον πληθυσμό τους.

5) Ο απογραφικός πληθυσμός του 1991, με τον οποίο έγινε ο προσδιορισμός του ελάχιστου κόστους και του 2001 παρουσίαζε αποκλίσεις. Οι ΟΤΑ με μεγαλύτερο πληθυσμό το 2001 (σε σχέση με το 1991) ήταν 654 (557 Δήμοι και 97 Κοινότητες). Αντίθετα οι ΟΤΑ με μικρότερο πληθυσμό ήταν 379 (343 Δήμοι και 36 Κοινότητες). Ήταν σαφές ότι από τη απογραφή και μόνο θα προέκυπταν αποκλίσεις. Το ερώτημα που προέκυψε αφορούσε τους ΟΤΑ που το 2003 θα έπαιρναν μικρότερη τακτική επιχορήγηση σε σχέση με το 2001 και το 2002.

6) Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα δεν ίσχυσε ούτε ο επίσημος απογραφικός πληθυσμός. Ορισμένοι ΟΤΑ έλαβαν την τακτική επιχορήγηση με βάση τον πληθυσμό που προέκυπτε μετά από αποφάσεις που είχαν να κάνουν με την εγκατάσταση στα διοικητικά τους όρια παλιννοστούντων κλπ.

7) Ο νέος τρόπος κατανομής βοήθησε ιδιαίτερα τους μικρούς πληθυσμιακά ΟΤΑ.

Το πρόβλημα που προέκυψε ήταν ότι η κατανομή αυτή, έτσι όπως διαμορφώθηκε, δεν εξυπηρετούσε την πολιτική συνένωσης δήμων. Ένας δήμος 10.000 κατοίκων θα έπαιρνε πολύ μεγαλύτερη τακτική επιχορήγηση, εάν έσπαγε σε τέσσερις ή πέντε μικρότερους ΟΤΑ.

Η διερεύνηση του ελάχιστου κόστους λειτουργίας των ΟΤΑ ανέδειξε το γεγονός ότι οι Δήμοι με πληθυσμό από 10.000 έως 30.000 κατοίκους εμφάνιζαν το μικρότερο κόστος. Με το συγκεκριμένο τρόπο κατανομής ήταν οι λιγότερο ευνοημένοι ΟΤΑ.

- Η τακτική επιχορήγηση, που πήγε στους ΟΤΑ το 2001 ήταν περίπου 280 δις δρχ., όταν οι συνολικές κρατικές επιχορηγήσεις ήταν 485 δις. Οι υπόλοιπες επιχορηγήσεις

κατανεμήθηκαν, με διαφορετικά κριτήρια. Αποτέλεσμα της αναδιανομής αυτής είναι Δήμοι που παίρνουν την ίδια τακτική να επιχορηγούνται πολύ διαφορετικά, όσον αφορά στο σύνολο των κρατικών επιχορηγήσεων. Η κάθε επιχορήγηση δεν θα έπρεπε να θεωρείται «αυτόνομο» κομμάτι, αλλά αντίθετα να ενσωματώνεται σε ένα ενιαίο σύστημα κατανομής.

- Ο τρόπος κατανομής των επιχορηγήσεων θα έπρεπε επίσης να συναρθρώνεται και με τα ίδια έσοδα των ΟΤΑ. Υπάρχουν ΟΤΑ με τα ίδια πληθυσμιακά χαρακτηριστικά αλλά με ίδια έσοδα πολλαπλάσια ο ένας από τον άλλο. Όσο δύσκολος και αν είναι ο προσδιορισμός της δημοσιονομικής δυνατότητας κάθε ΟΤΑ, θα πρέπει να γίνει κάποια προσπάθεια προς αυτή τη κατεύθυνση.
- Η διερεύνηση του ελάχιστου κόστους λειτουργίας των ΟΤΑ ανέδειξε το γεγονός ότι οι δήμοι με πληθυσμό από 10.000 έως 30.000 κατοίκους εμφάνιζαν το μικρότερο κόστος. Με το συγκεκριμένο τρόπο κατανομής ήταν οι λιγότερο ευνοημένοι ΟΤΑ
- Η έρευνα που διεξήχθη το 2002 από το ΥΠ.ΕΣ. και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης μαζί με την βάση δεδομένων που τηρείτο στο Υπουργείο και ενημερωνόταν από την ΕΕΤΑΑ, έδειξαν ότι ένας μεγάλος αριθμός ΟΤΑ δεν επέβαλε διάφορα τέλη και δικαιώματα όπως παρεπιδημούντων, διαφήμισης κ.α. ενώ οι σχέσεις βεβαιωθέντων προς εισπραχθέντα σε πολλούς δήμους κρίνονταν ως απαράδεκτες. Ο τρόπος κατανομής της τακτικής επιχορήγησης θα πρέπει να επιβραβεύει τη **φορολογική προσπάθεια** στο μέτρο που επιζητείται η «αυτοδυναμία» και η οικονομική «ανεξαρτησία» της ΤΑ.

Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι ότι οι **εξισορροπητικές επιδράσεις** του τρόπου κατανομής ήταν πολύ περιορισμένες. Επίσης ο τρόπος υπολογισμού και κατανομής των κριτηρίων της έκτασης και του αριθμού των δημοτικών διαμερισμάτων δεν αντιπροσώπευε πλήρως το πραγματικό κόστος που προκαλούσαν οι δύο αυτοί παράγοντες στις συνολικές δαπάνες των ΟΤΑ. Τέλος ο τρόπος αυτός κατανομής δεν λάμβανε υπόψη του μία σειρά παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν το κόστος παροχής των τοπικών δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών, όπως η μορφολογία του εδάφους (ορεινοί - πεδικοί ΟΤΑ), ο νησιώτικος ή μη χαρακτήρας, η διοικητική θέση (πρωτεύουσα νομού, προάστιο, περιφερειακός ΟΤΑ), η πληθυσμιακή πυκνότητα κλπ.

3.6 Οι Κ.Α.Π. με το Ν. 3852/10

Με βάση τις προβλέψεις του άρθρου 259 του Ν. 3852/10, τρεις πλέον είναι οι πηγές χρηματοδότησης των Κ.Α.Π.:

1) Το 20% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) το ποσοστό αυξάνεται από 1.1.2011 σε 21,3 % (Ν. 3870/2010) και μειώνεται ξανά στο 19,5% (Π.Δ. 170/14 ΦΕΚ 266/24.12.2014 τεύχος Α').

2) Το 12% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του Φ.Π.Α.

3) Το 50% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας ο οποίος αντικαταστάθηκε από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α) σε ποσοστό 11,3% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου αυτού (παρ. 6 του άρθρου 13 του Ν. 4223/13.)

Τα 2/3 των εσόδων του Φ.Ε.Φ.Ν.Π. μαζί με τα έσοδα από τις άλλες δύο φορολογίες, εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό και αποτελούν τακτική επιχορήγηση για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών. Το υπόλοιπο 1/3 των εσόδων του Φ.Ε.Φ.Ν.Π. εγγράφεται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και αποτελεί επιχορήγηση για κάλυψη επενδυτικών δαπανών (Σ.Α.Τ.Α.). Οι κατανομές της τακτικής επιχορήγησης και της επιχορήγησης για επενδύσεις στους Δήμους διενεργούνται με βάση τα εξής χαρακτηριστικά τους (κριτήρια):

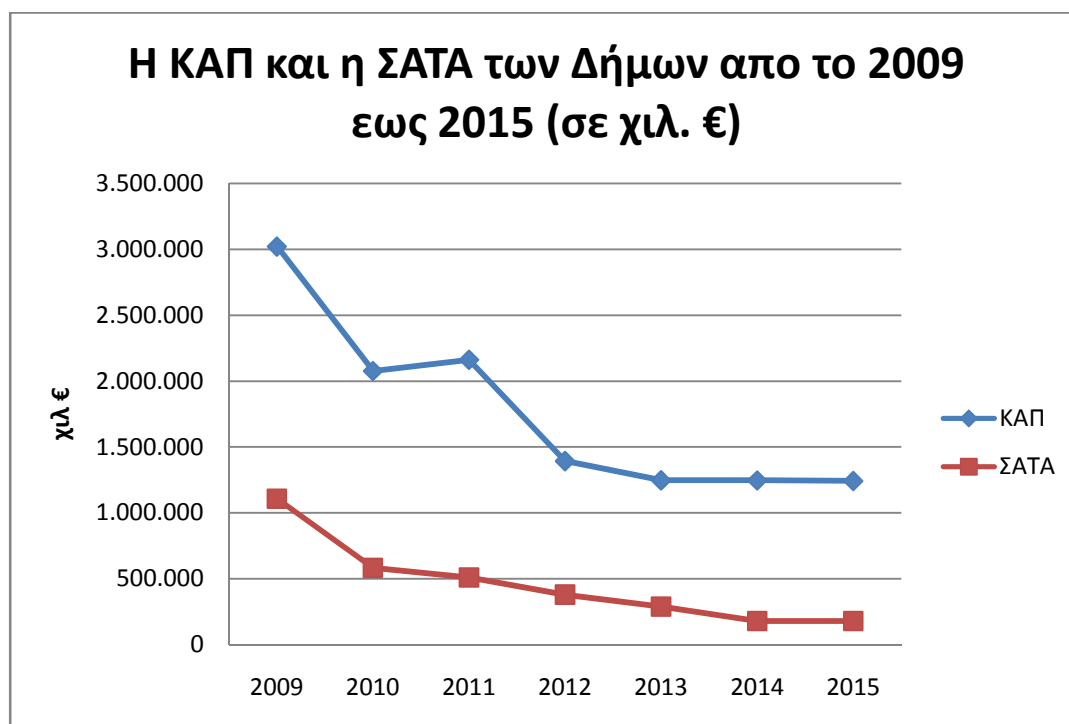
1) Δημογραφικά, 2) Γεωμορφολογικά, 3) Διοικητικά, 4) Οικονομικά, 5) Κοινωνικά, 6) Περιβαλλοντικά και 7) Πολιτιστικά.

Η αντιστοίχιση των κριτηρίων του Ν. 3852/10 με τα κριτήρια κατανομής της τακτικής επιχορήγησης προκύπτει από τον παρακάτω πίνακα:

Κριτήρια Ν. 3852/10	Κριτήρια κατανομής Κ.Α.Π.
Δημογραφικά	Πληθυσμός
Γεωμορφολογικά	Εκταση μαζί με νησιωτικούς - ορεινούς δήμους
Διοικητικά	Δημοτική αποκέντρωση
Οικονομικά, Κοινωνικά, Περιβαλλοντικά, Πολιτιστικά	Ελάχιστο κόστος λειτουργίας

Διοικητική υποστήριξη	Πρωτεύουσες νομών, επαρχείων, έδρες Ν.Δ.
Νησιωτικοί - ορεινοί δήμοι	Ελάχιστο κόστος λειτουργίας για τις πάγιες ανάγκες εξυπηρέτησης

Ειδικά στην τακτική επιχορήγηση, συνυπολογίζεται η διοικητική υποστήριξη που παρέχουν ορισμένοι δήμοι σε άλλους και σταθμίζονται ιδιαίτερα οι πάγιες ανάγκες εξυπηρέτησης των νησιωτικών και ορεινών δήμων. Σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς, προστέθηκαν δύο ουσιαστικές πηγές χρηματοδότησης, ο Φ.Π.Α. και ο Φ.Α.Π. και αφαιρέθηκαν τρεις (τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων, φόρος μεταβίβασης ακινήτων, τόκοι στις τραπεζικές καταθέσεις). Είναι σαφές ότι κυρίως ο Φ.Π.Α., αλλά και ο Φ.Α.Π. στο πλαίσιο του νέου φορολογικού συστήματος της ακίνητης περιουσίας που έχει εξαγγελθεί και υλοποιείτε (ΕΝ.Φ.Ι.Α) , αποτελούν δυναμικές και αξιόπιστες πηγές εσόδων.

Διάγραμμα 8.1 Διαχρονική πορεία των ΚΑΠ και της ΣΑΤΑ έτη 2009 - 2015

Οι Κ.Α.Π. εμφανίζουν συστηματική πτωτική τάση από το έτος 2009 έως το έτος 2015 (-58,87%) γεγονός που οφείλετε κατά κύριο λόγο στο δυσμενές δημοσιονομικό πλαίσιο που βρίσκετε η χώρα μας. Μεγαλύτερη ποσοστιαία πτώση (-83,75%) εμφανίζει η ΣΑΤΑ που αποδυναμώνει την Τοπική Αυτοδιοίκηση από την δυνατότητα για επενδύσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

4.1 Ελάχιστο κόστος λειτουργίας Δήμων

Οι λειτουργικές δαπάνες των Δήμων, που συνδέονται με την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, με βάση τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και το Ν. 3852/10 «Πρόγραμμα Καλλικράτης», συνιστούν το σταθερό λειτουργικό τους κόστος.

Στο σταθερό λειτουργικό κόστος δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες που συνδέονται με επενδύσεις και έργα, καθώς και οι δαπάνες που αφορούν την άσκηση κρατικών αρμοδιοτήτων και καλύπτονται μέσω μεταβιβαστικών πληρωμών. Ξεχωριστά καταγράφονται οι λειτουργικές δαπάνες χρήσης που εντάσσονται στις ανταποδοτικές υπηρεσίες. Σημειώνεται δε ότι δεν περιλαμβάνονται οι πληρωμές υποχρεώσεων από παρελθόντα οικονομικά έτη.

Για να υπολογιστεί το ελάχιστο κόστος λειτουργίας των Δήμων, οργανώθηκε η σχετική έρευνα από την ΕΕΤΑΑ, το έτος 2012, με την υποστήριξη της ΚΕΔΕ, σχεδιάστηκε ειδικό τεχνικό δελτίο και υλοποιήθηκαν δέκα (10) ημερίδες σε όλη τη χώρα, με τη συμμετοχή λογιστών των Δήμων, στατιστικών ανταποκριτών και στελεχών των οικονομικών τους υπηρεσιών, στις οποίες αναλύθηκαν η έννοια και το περιεχόμενο του ελάχιστου κόστους λειτουργίας και παρουσιάστηκε το σχετικό δελτίο.

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει τους κωδικούς της γενικής λογιστικής που παρακολουθούν οι Δήμοι και εντάσσονται στο ελάχιστο κόστος λειτουργίας του:

Κ.Α.Ε.	ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΕΣ / ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού
611 (6111, 6115, 6116)	Αμοιβές και έξοδα ελεύθερων επαγγελματιών (αμοιβές λογιστών, νομικών, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών)
612	Δαπάνες αιρετών
613	Αμοιβές τρίτων μη ελεύθερων επαγγελματιών
614	Αμοιβές τρίτων με την ιδιότητα νομικού προσώπου (μόνο σταθερές δαπάνες)
615	Έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης
616	Λοιπές αμοιβές και έξοδα τρίτων
621	Παροχές παραγωγικής διαδικασίας
622	Επικοινωνίες
623	Ενοίκια - Μισθώματα
624	Ενοίκια χρηματοδοτικής μίσθωσης leasing
625	Ασφάλιστρα
626 (6263, 6264, 6265, 6266)	Συντήρηση και επισκευή αγαθών διαρκούς χρήσης από τρίτους (μεταφορικών μέσων, μηχανημάτων, λοιπού εξοπλισμού, λογισμικού)
627	Υδρευση, Φωτισμός, Καθαριότητα (λοιπές παροχές τρίτων)
63	Φόροι - Τέλη
641	Έξοδα μεταφορών
642	Οδοιπορικά έξοδα και έξοδα ταξιδιών
645	Συνδρομές
646	Έξοδα δημοσιεύσεων
648	Έξοδα κατασκευών, εξοχών και συσσιτίων
649	Διάφορα έξοδα γενικής φύσεως
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστης
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων
6711	Απόδοση σε Σχολικές Επιτροπές
6712	Απόδοση σε Παιδικούς και βρεφονηπιακούς Σταθμούς
6713	Απόδοση σε Αθλητικούς οργανισμούς
6714	Απόδοση σε ΝΠΔΔ του Ν. 3106/03 (Κ.Ε.Φ.Ο.)
6715	Επιχορήγηση δημοτικών ή κοινοτικών ΝΠΔΔ
672	Υποχρεωτικές εισφορές

6731	Προαιρετικές εισφορές ΝΠΔΔ
6732	Προαιρετική εισφορά υπέρ του δημοσίου για την καταπολέμηση δάκου, καταστροφή αρουραίων και ακριδών
6733	Καταβολή χρηματικών βοηθημάτων σε άπορους δημότες
6736	Υλοποίηση προγραμματικών συμβάσεων
6737	Χρηματοδοτήσεις κοινωφελών δημοτικών επιχειρήσεων (παρ. 1 άρ. 259 ΚΔΚ)

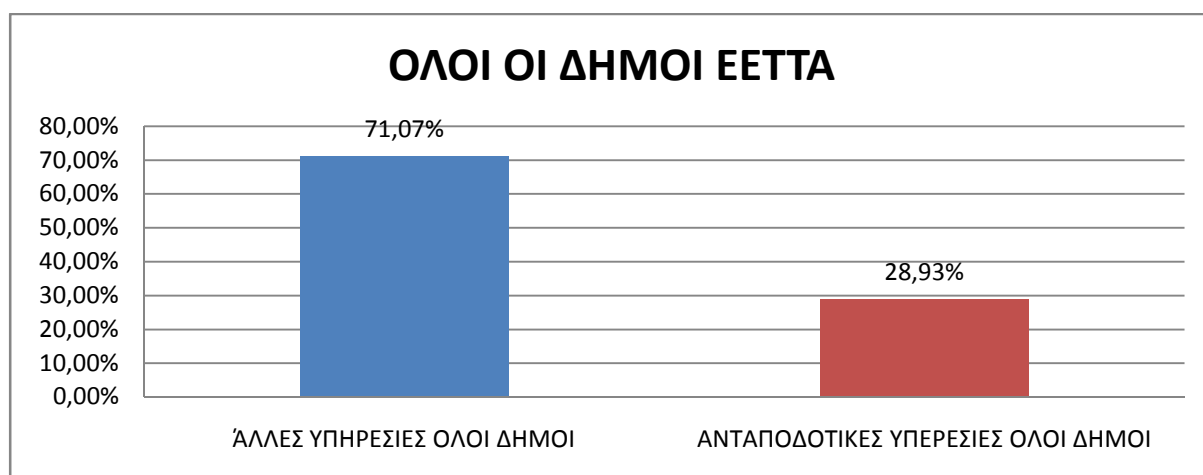
Πίνακας 1.1: Κωδικοί που περιλαμβάνονται στο ελάχιστο κόστος λειτουργίας

Συνοψίζοντας τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας η ΕΕΤΤΑ το 2013, παρουσίασε αυτά τα αποτελέσματα σε ένα πίνακα. Αυτόν τον πίνακά επεξεργαστήκαμε, για να απεικονίσουμε με μορφή γραφημάτων τα αποτελέσματα του για μπορέσουν να βγουν χρήσιμα συμπεράσματα. Επίσης έγινε μια προσπάθεια να εντοπιστεί αν τα αποτελέσματα αυτά μπορούν να συσχετιστούν με το ελάχιστο κόστος λειτουργίας

ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΕΣ / ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΑ % ΚΑΘΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΆΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ % ΚΑΘΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΕ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.183.273.309	549.711.771	1.732.985.080	68,28%	31,72%	47,85%	45,97%	52,46%
Αμοιβές και έξοδα αιρετών ελεύθερων επαγγελματιών και τρίτων (Αμοιβές νομικών και συμβολαιογράφων, λογιστών, δικαστικών επιμελητών)	175.243.981	33.705.814	208.949.795	83,87%	16,13%	5,77%	6,81%	3,22%
Παροχές Τρίτων (Επικοινωνίες, ενοίκια μισθώματα, ασφάλιστρα συντήρηση επισκευή παγίων, ύδρευση, φωτισμός κ.λ.π.)	159.499.690	330.235.910	489.735.600	32,57%	67,43%	13,52%	6,20%	31,51%
Φόροι - Τέλη	5.510.050	3.985.751	9.495.801	58,03%	41,97%	0,26%	0,21%	0,38%
Λοιπά γενικά έξοδα (οδοπορικά, συνδρομές, δημοσιεύσεις κ.λ.π.)	92.196.873	4.980.318	97.177.191	94,88%	5,12%	2,68%	3,58%	0,48%
Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστης	267.874.336	1.605.400	269.479.736	99,40%	0,60%	7,44%	10,41%	0,15%
Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	96.243.963	99.238.839	195.482.802	49,23%	50,77%	5,40%	3,74%	9,47%
Μεταβιβάσεις σε νομικά πρόσωπα και εισφορές (απόδοση σε Σχολικές Επιτροπές, Παιδικούς και βρεφονηπιακούς Σταθμούς, υποχρεωτικές εισφορές, χρηματικά βοηθήματα σε απόρους κ.λ.π.)	594.260.980	24.443.841	618.704.821	96,05%	3,95%	17,08%	23,09%	2,33%
	2.574.103.183	1.047.907.644	3.622.010.827					

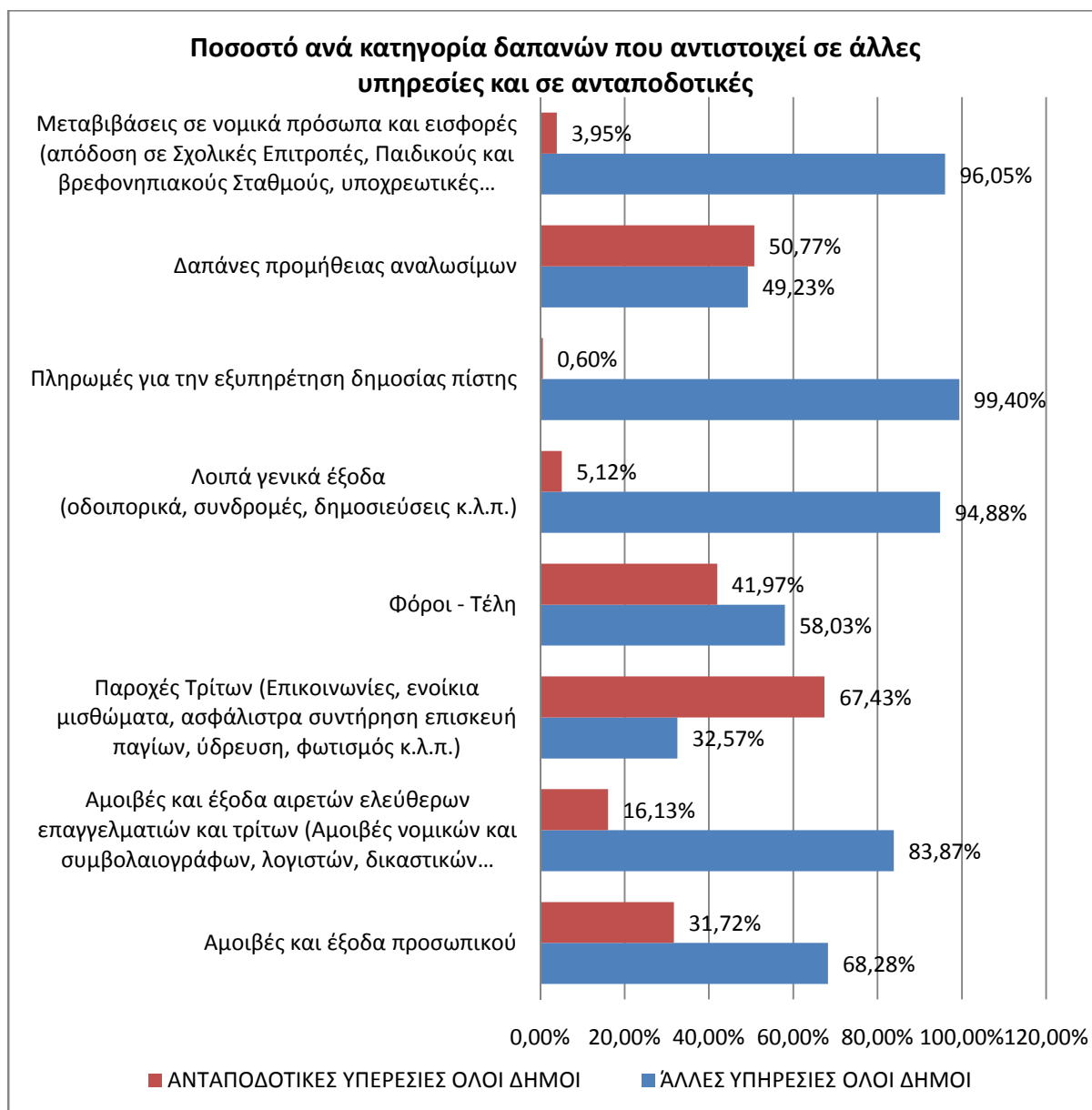
Πίνακας 2.1 : Αποτελέσματα της έρευνας της ΕΕΤΤΑ το 2012 για το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας

Στο διάγραμμα 9.1 απεικονίζεται τι ποσοστό % των ανελαστικών δαπανών αντιστοιχεί σε άλλες υπηρεσίες και τι ποσοστό % αντιστοιχεί σε ανταποδοτικές υπηρεσίες. Όπως παρατηρούμε το 71,07% των ανελαστικών δαπανών αντιστοιχεί σε άλλες υπηρεσίες και 29,3% σε ανταποδοτικές υπηρεσίες.

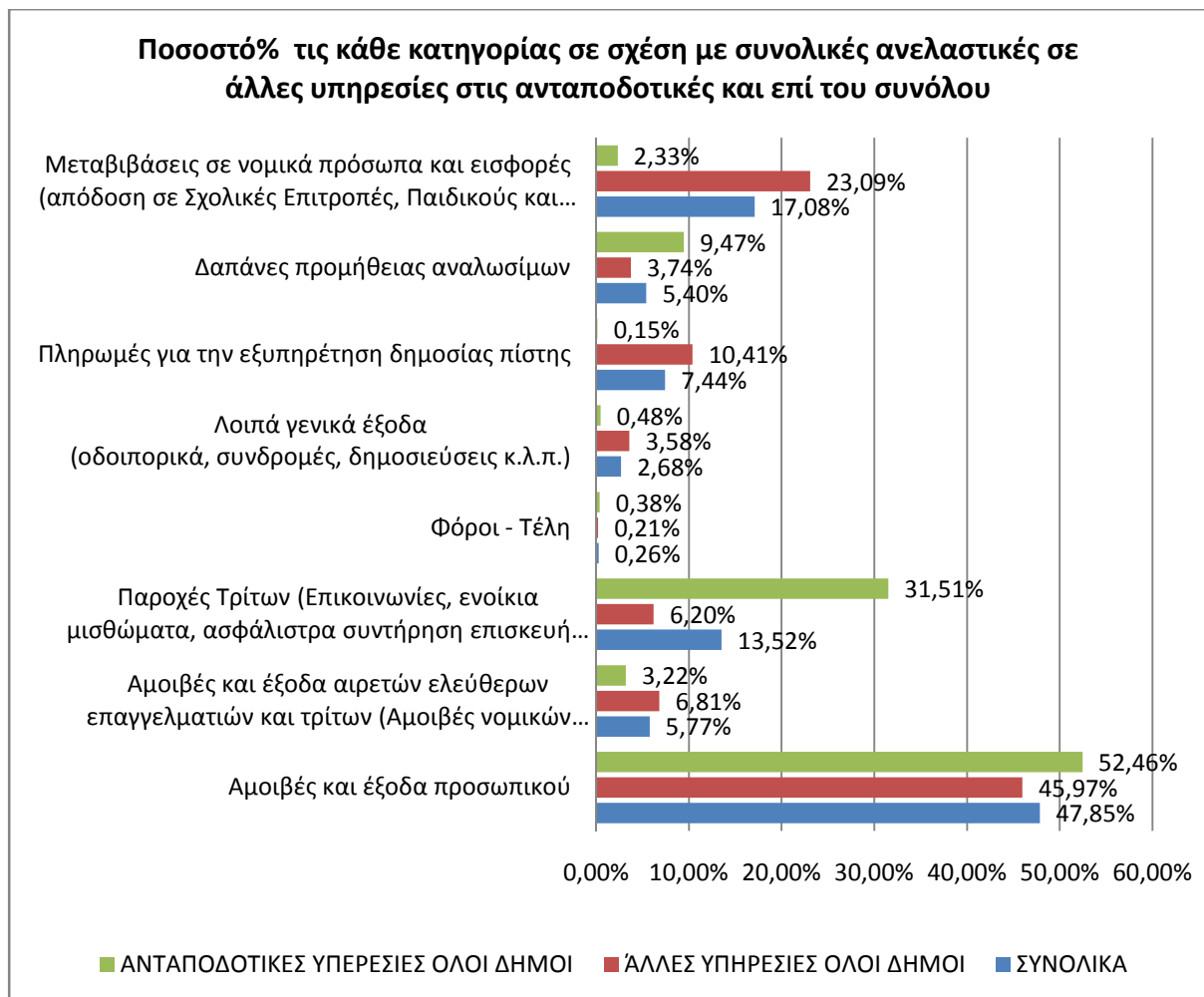
Διάγραμμα 9.1: Διάθροση ανελαστικών δαπανών δήμων σε άλλες υπηρεσίες και ανταποδοτικές υπηρεσίες

Στον διάγραμμα 10.1 παρουσιάζεται τι ποσοστό % από κάθε μια από τις 8 κατηγορίες των ανελαστικών δαπανών αντιστοιχεί σε άλλες υπηρεσίες και τι ποσοστό % σε ανταποδοτικές υπηρεσίες. Σε όλες σχεδόν από τις 8 κατηγορίες υπερτερούν οι άλλες υπηρεσίες εκτός από την κατηγορία : «Παροχές Τρίτων (Επικοινωνίες, ενοίκια μισθώματα, ασφάλιστρα συντήρηση επισκευή παγίων, ύδρευση, φωτισμός κ.λ.π.)» οπού υπερέχουν οι ανταποδοτικές υπηρεσίες με ποσοστό 67,43% έναντι 32,57% των άλλων υπηρεσιών. Στις κατηγορίες: «Μεταβιβάσεις σε νομικά πρόσωπα και εισφορές- Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστης - Λοιπά γενικά έξοδα - Αμοιβές και έξοδα αιρετών ελεύθερων επαγγελματιών και τρίτων» τα ποσοστά των ανταποδοτικών υπηρεσιών είναι πολύ μικρά σε σχέση με τις άλλες υπηρεσίες αντίστοιχα :3,95%, 0,60%, 5,12% και 16,13%.

Διάγραμμα 10.1: Ποσοστό ανά κατηγορία δαπανών που αντιστοιχεί σε άλλες υπηρεσίες και σε ανταποδοτικές

Στο διάγραμμα 11.1 παρουσιάζονται τα ποσοστά % της κάθε μίας από τις 8 κατηγορίες των ανελαστικών δαπανών σε σχέση με το σύνολο των άλλων υπηρεσιών, σε σχέση με τις ανταποδοτικές υπηρεσίες και σε σχέση με το γενικό σύνολο. Σε όλες τις περιπτώσεις οι δαπάνες μισθοδοσίας αγγίζουν ή ξεπερνούν το 50%. Στις ανταποδοτικές υπηρεσίες οι δαπάνες μισθοδοσίας αντιστοιχούν στο 52,46% μετά με ποσοστό 31,51% έπονται οι παροχές τρίτων και με 9,47% οι δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων. Στις άλλες υπηρεσίες το 45,97% αντιστοιχεί σε δαπάνες μισθοδοσίας, έπονται οι μεταβιβάσεις σε νομικά πρόσωπα με ποσοστό 23,09% και στην συνέχεια με ποσοστό 10,41% οι δαπάνες εξυπηρέτησης δημόσιας πίστης. Επί του συνόλου των ανελαστικών δαπανών το 47,58% αντιστοιχεί σε δαπάνες μισθοδοσίας ακολουθούν με ποσοστό 17,08% οι μεταβιβάσεις σε νομικά πρόσωπα και εισφορές και ακολουθούν με ποσοστό 13,52% οι παροχές τρίτων.

Διάγραμμα 11.1: Ποσοστό % τις κάθε κατηγορίας σε σχέση με συνολικές ανελαστικές σε άλλες υπηρεσίες στις ανταποδοτικές και επί του συνόλου

4.2 Ελάχιστο κόστος λειτουργίας Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης

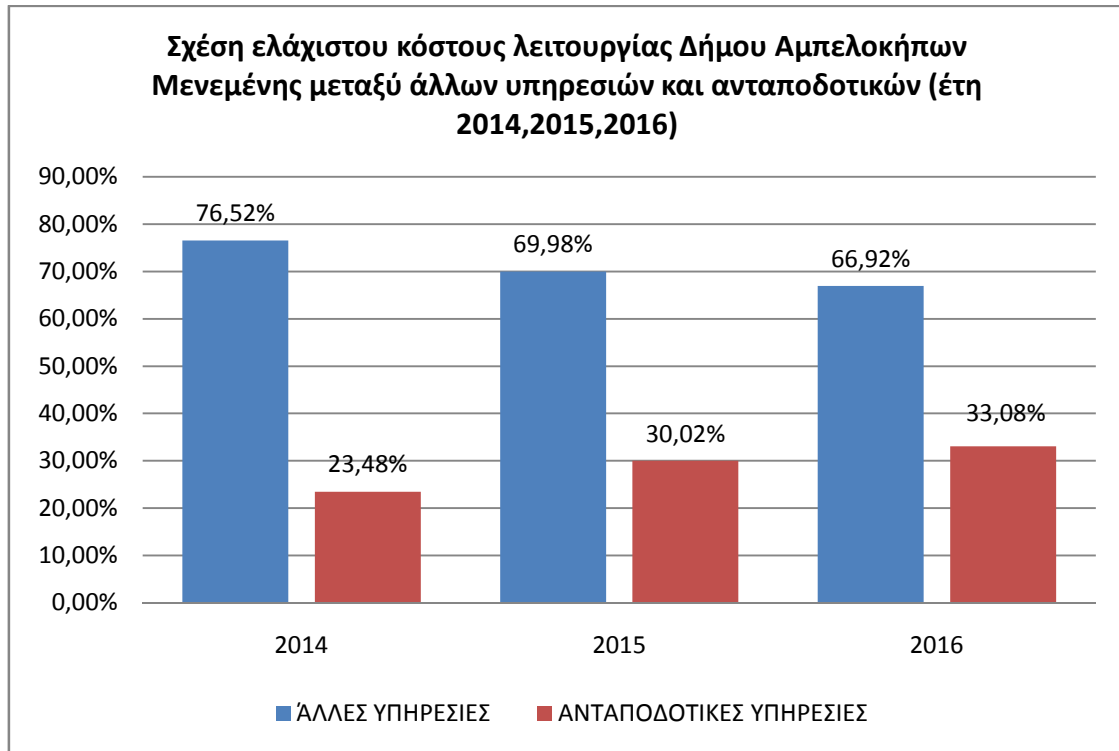
Με αφορμή αυτή την έρευνα τις ΕΕΤΤΑ και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από αυτήν, γίνετε μια προσπάθεια να εντοπιστεί η συσχέτιση που έχουν τα αποτελέσματα αυτά σε σχέση με τα αποτελέσματα για το ελάχιστο κόστος λειτουργίας του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης σύμφωνα με τα απολογιστικά στοιχεία των ετών 2014, 2015 και 2016. Αφού αντλήθηκαν τα απολογιστικά στοιχεία για τα παραπάνω έτη σύμφωνα με τους με τους κωδικούς της γενικής λογιστικής που αναφέρθηκαν παραπάνω και κατηγοριοποιήθηκαν στις αντίστοιχες 8 κατηγορίες όπως έγινε και με την σύνοψή που παρουσίασε η ΕΕΤΤΑ για κάθε έτος ξεχωριστά. Έγινε η απεικόνιση του αντιστοίχου πίνακα για τους μέσους όρους ανά κατηγορία δαπανών για τα τρία αυτά έτη και απεικονίζεται παρακάτω:

A/A	ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΕΣ / ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΑ % ΚΑΘΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΆΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ % ΚΑΘΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΕ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΆΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
1	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	3.707.727	1.949.823	5.657.551	65,54%	34,46%	47,88%	44,02%	57,46%
2	Αμοιβές και έξοδα αιρετών ελεύθερων επαγγελματιών και τρίτων (Αμοιβές νομικών και συμβολαιογράφων, λογιστών, δικαστικών επιμελητών)	331.849	47.259	379.108	87,53%	12,47%	3,21%	3,94%	1,39%
3	Παροχές Τρίτων (Επικοινωνίες, ενοίκια μισθώματα, ασφάλιστρα συντήρηση επισκευή ιαγίων, ύδρευση, φωτισμός κ.λ.π.)	730.804	862.863	1.593.667	45,86%	54,14%	13,49%	8,68%	25,43%
4	Φόροι - Τέλη	31.656	14.717	46.373	68,26%	31,74%	0,39%	0,38%	0,43%
5	Λοιπά γενικά έξοδα (οδοπορικά, συνδρομές, δημοσιεύσεις κ.λ.π.)	214.852	951	215.803	99,56%	0,44%	1,83%	2,55%	0,03%
6	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστης	687.895	89.548	777.443	88,48%	11,52%	6,58%	8,17%	2,64%
7	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	192.440	336.962	529.402	36,35%	63,65%	4,48%	2,28%	9,93%
8	Μεταβιβάσεις σε νομικά πρόσωπα και εισφορές (απόδοση σε Σχολικές Επιτροπές, Παιδικούς και βρεφονηπιακούς Σταθμούς, υποχρεωτικές εισφορές, χρηματικά βοηθήματα σε απόρους κ.λ.π.)	2.525.118	91.288	2.616.406	96,51%	3,49%	22,14%	29,98%	2,69%
	ΣΥΝΟΛΟ	8.422.341	3.393.411	11.815.752				100,00%	

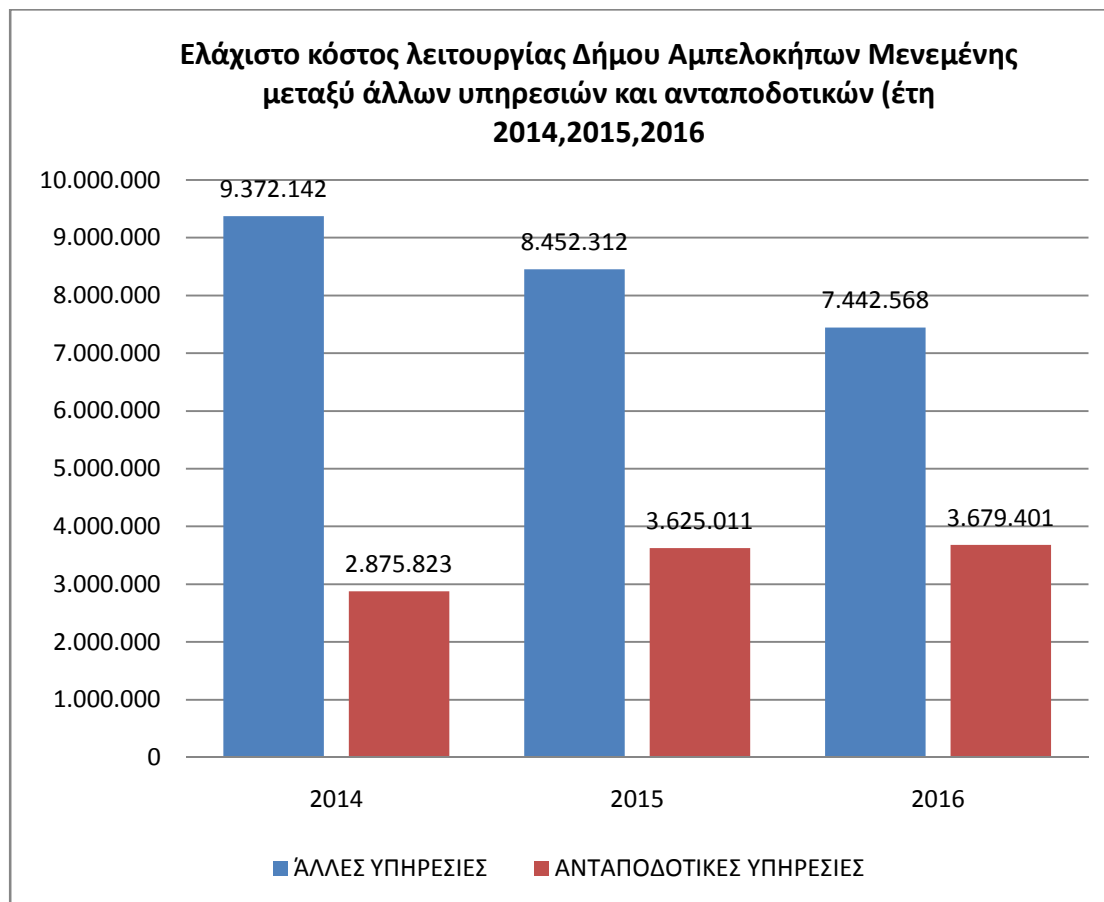
Πίνακας 3.1: Αποτελέσματα για το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης (μέσοι όροι απολογιστικών στοιχείων ετών 2014,2015 και 2016)

Στον διάγραμμα 12.1 αποτυπώνεται η σχέση των ανελαστικών δαπανών του δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης και η διάρθρωση τους άλλες υπηρεσίες και ανταποδοτικές με ποσοστά %. Υπερισχύουν κατά πολύ οι ανελαστικές δαπάνες των άλλων υπηρεσιών σε σχέση με τις ανταποδοτικές αλλά παρατηρούμε διαχρονικά ανοδική τάση του ποσοστού των ανταποδοτικών δαπανών.

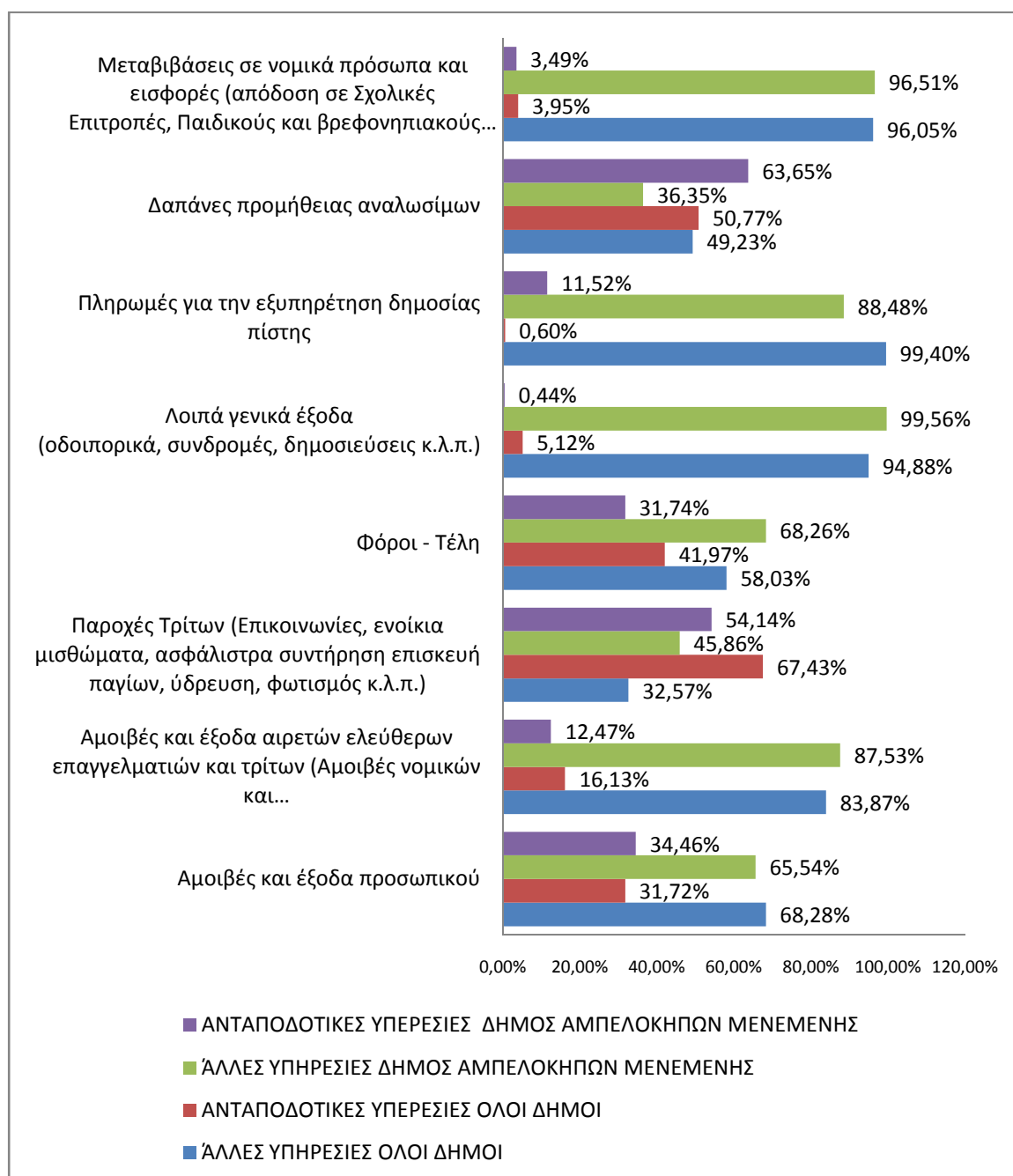
Διάγραμμα 12.1 : Σχέση ελάχιστου κόστους λειτουργίας Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης μεταξύ άλλων υπηρεσιών και ανταποδοτικών (έτη 2014,2015,2016)

Στο διάγραμμα 13.1 παρουσιάζεται διαχρονικά η διάρθρωση του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης σε άλλες υπηρεσίες και σε ανταποδοτικές

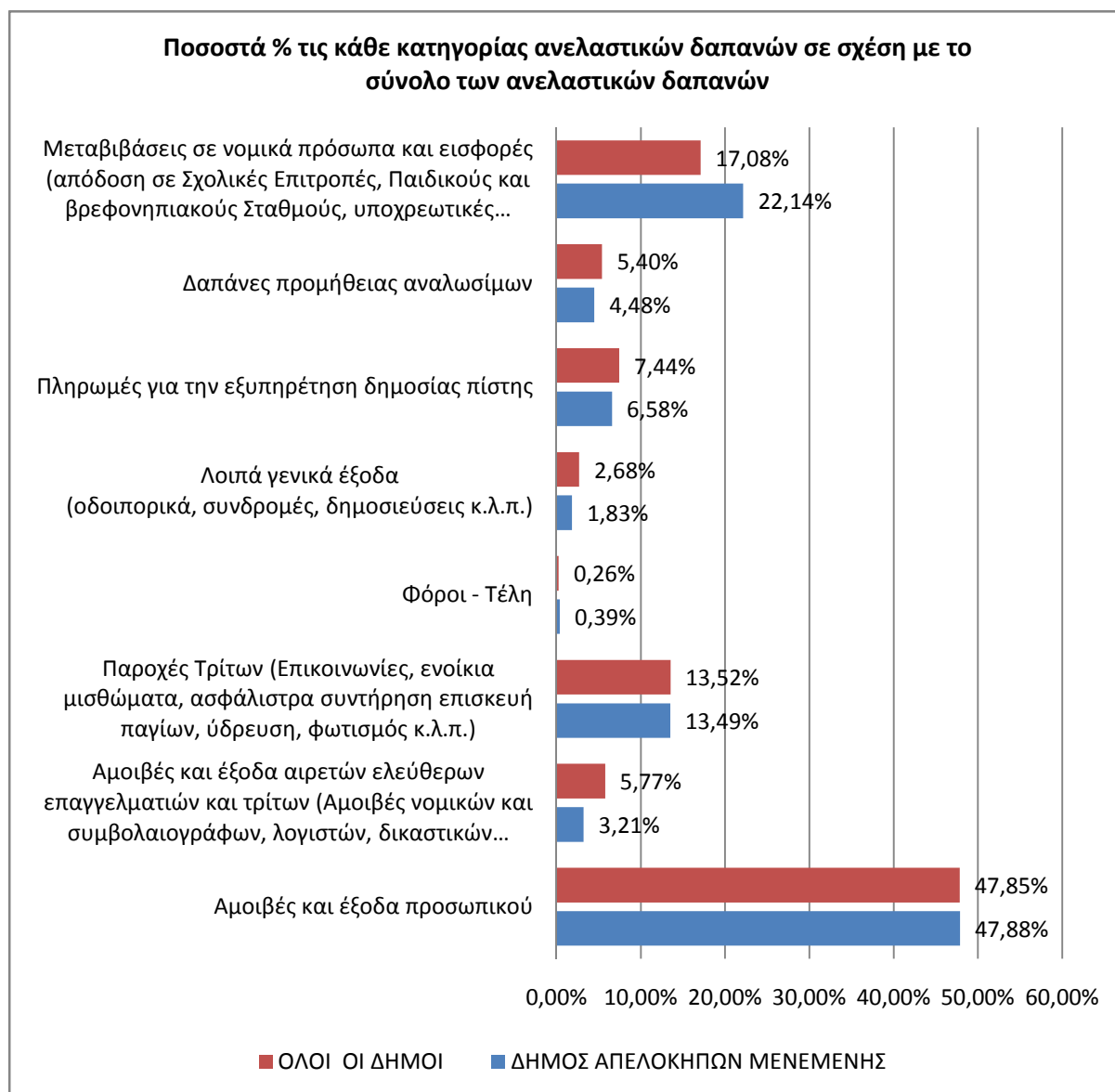
Διάγραμμα 13.1: Ελάχιστο κόστος λειτουργίας Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης μεταξύ άλλων υπηρεσιών και ανταποδοτικών (έτη 2014,2015,2016)

Στο διάγραμμα 14.1 απεικονίζονται τα ποσοστά % που αντιστοιχούν σε άλλες υπηρεσίες και σε ανταποδοτικές για κάθε μία από τις 8 κατηγορίες για το σύνολο των Δήμων της χώρας σύμφωνα με την έρευνα της ΕΕΤΤΑ το 2012, και τα στοιχεία που προέκυψαν από τους απολογισμούς των ετών 2014, 2015 και 2016 για τον Δήμο Αμπελοκήπων Μενεμένης. Όπως παρατηρούμε υπάρχει μια αρκετά καλή συσχέτιση των στοιχείων του Δήμου και των στοιχείων της έρευνα της ΕΕΤΤΑ.

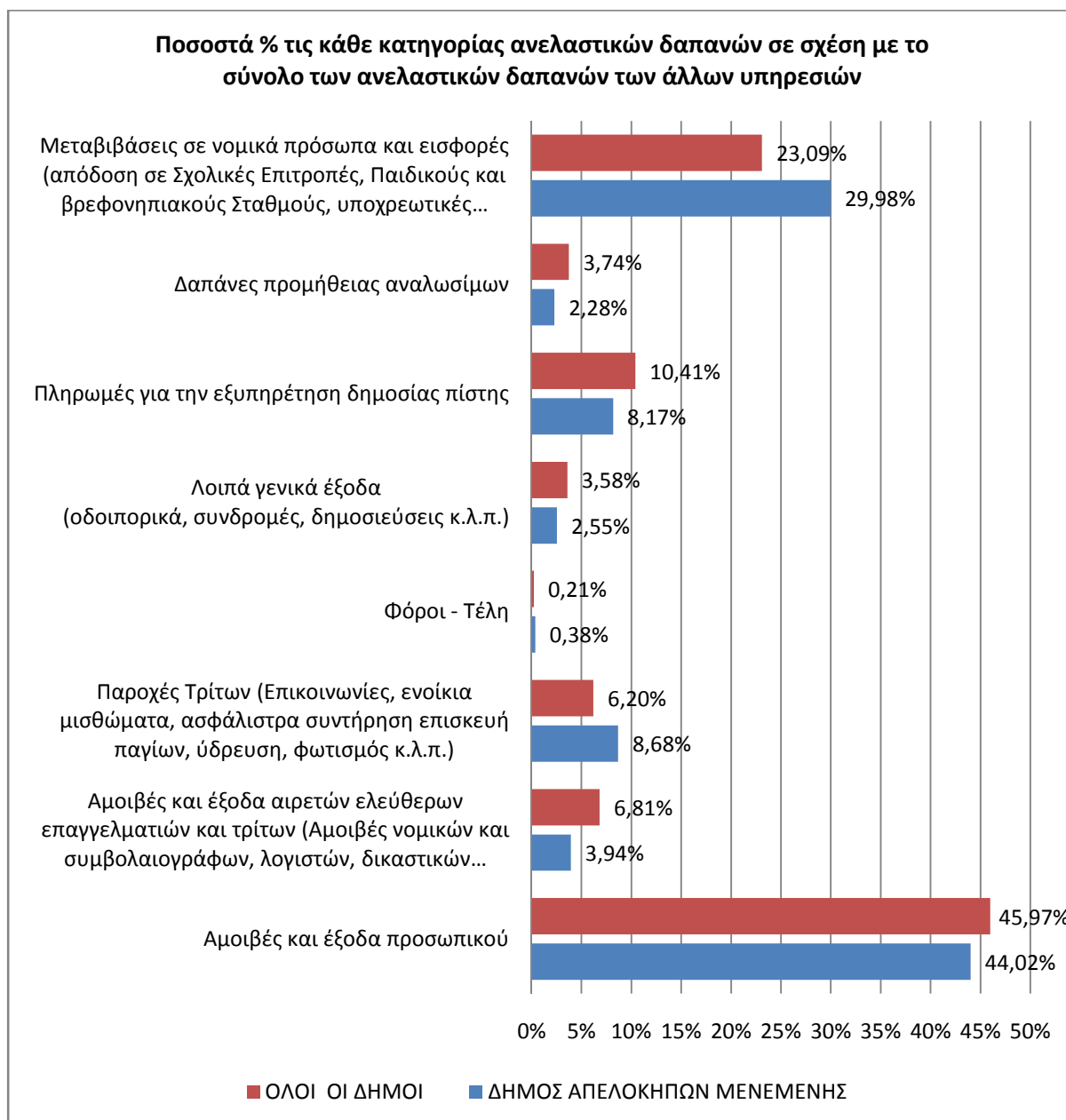

Διάγραμμα 14.1: Ποσοστό % τις κάθε κατηγορίας σε σχέση με συνολικές ανελαστικές σε άλλες υπηρεσίες και στις ανταποδοτικές στο Δήμο Αμπελοκήπων και στο σύνολο των Δήμων (έρευνα ΕΕΤΤΑ)

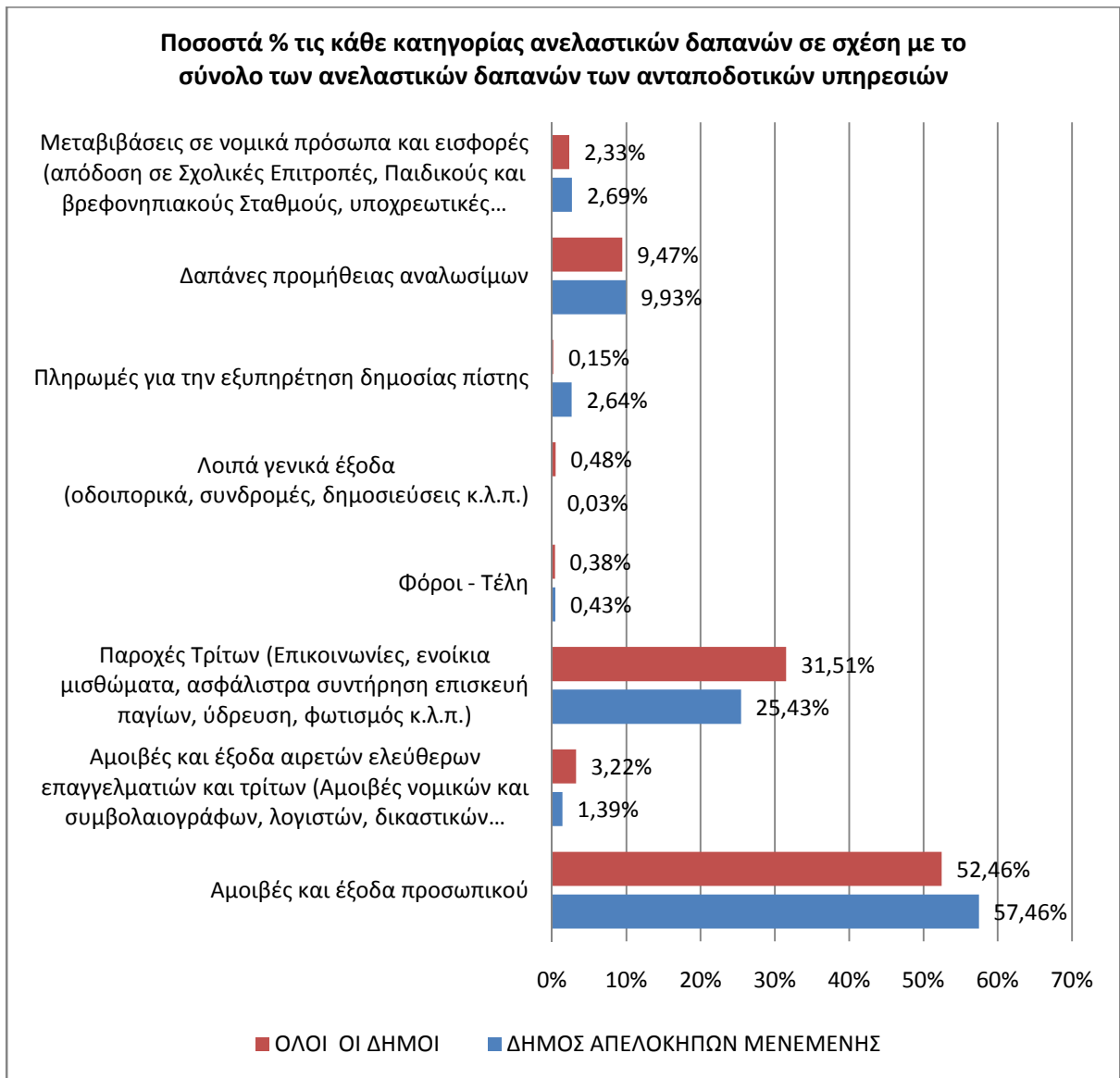
Στα επόμενα τρία διαγράμματα 15.1, 16.1 και 17.1 αποτυπώνεται η σχέση ανελαστικών δαπανών κάθε κατηγορίας ανελαστικών δαπανών σε σχέση με τις συνολικές δαπάνες, τις δαπάνες των άλλων υπηρεσιών και των ανταποδοτικών ανελαστικών δαπανών αντίστοιχα.

Διάγραμμα 15.1: Ποσοστά % τις κάθε κατηγορίας ανελαστικών δαπανών σε σχέση με το σύνολο των ανελαστικών δαπανών

Διάγραμμα 16.1: Ποσοστά % τις κάθε κατηγορίας ανελαστικών δαπανών σε σχέση με το σύνολο των ανελαστικών δαπανών των άλλων υπηρεσιών

Διάγραμμα 17.1: Ποσοστά % τις κάθε κατηγορίας ανελαστικών δαπανών σε σχέση με το σύνολο των ανελαστικών δαπανών των ανταποδοτικών υπηρεσιών

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5.1 Η Μεθοδολογία της Έρευνας

Η ερευνητική μέθοδος που θεωρήθηκε πιο κατάλληλη και τελικά επιλέχτηκε με βάση την βιβλιογραφική ανασκόπηση σε συνδυασμό με τους στόχους της έρευνας. Η συγκεκριμένη έρευνα πρωτογενών στοιχείων χαρακτηρίζεται ως ποσοτική και η διεξαγωγή και πραγματοποιείται με την χρήση ερωτηματολογίου, εργαλείο που χρησιμοποιείται ως επί το πλείστο σε τέτοιου είδους έρευνες (De Vaous, 2007).

Γενικός στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των υπαλλήλων – στελεχών καθώς και των αιρετών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης σχετικά με τις Κρατικές Επιχορηγήσεις προς του Ο.Τ.Α.

Επιπλέον, σχηματίστηκαν οι ακόλουθες ερευνητικές ερωτήσεις:

- Ποιες είναι οι απόψεις της ομάδας στόχου αναφορικά με τις Κρατικές Επιχορηγήσεις;
- Ποιες είναι οι απόψεις της ομάδας στόχου σχετικά με θέματα που ταλανίζουν τους Ο.Τ.Α (Αποκρατικοποιήσεις, Ακίνητη Περιουσία, Σ.Δ.Ι.Τ, Καλλικράτης)
- Υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση των απόψεων της ομάδας στόχου με Κρατικές επιχορηγήσεις και στα δημογραφικά τους στοιχεία (φύλο, ηλικία, επίπεδο εκπαίδευσης, ιδιότητα και έτη σχέσης- εργασίας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση);

5.2 Το Ερευνητικό Εργαλείο

Στην παρούσα διπλωματική εργασία επιλέχθηκε το ερωτηματολόγιο ως το εργαλείο συλλογής των δεδομένων της έρευνας.

Για τη συλλογή των δεδομένων της έρευνας κατασκευάστηκε πρωτότυπο ερωτηματολόγιο με ερωτήματά που βασίστηκαν στο μάθημα «Οικονομική Διαχείριση και Έλεγχος Φορέων Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης» του Δευτέρου εξαμήνου του ΔΔΜΠΣ : «Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση» και ιδιαίτερα στο κεφάλαιό των Κρατικών Χρηματοδοτήσεων.

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 3 ενότητες. Η πρώτη ενότητα αποτελείται από 6 ερωτήσεις αναφορικά περιλαμβάνει τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων στοιχεία (φύλο, ηλικία, επίπεδο εκπαίδευσης, ιδιότητα και έτη σχέσης- εργασίας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση καθώς και τις πολιτικές πεποιθήσεις). Στην δεύτερη ενότητα περιλαμβάνονται 15 ερωτήσεις σχετικά με τις

κρατικές επιχορηγήσεις και τα κριτήρια κατανομής τους. Η τρίτη ενότητα περιλαμβάνει 12 ερωτήσεις που σχετίζονται με τις αποκρατικοποιήσεις, την ακίνητη περιουσία των Δήμων, τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, των αριθμό των Δήμων και τις Διαδημοτικές Συνεργασίες. Η μέτρηση των απαντήσεων έγινε με διάφορες κλίμακες όπως για παράδειγμα κλίμακες τύπου Likert 5 σημείων όπου 1=Διαφωνώ Απόλυτα, 2=Διαφωνώ, 3=Ούτε Διαφωνώ ούτε Συμφωνώ, 4=Συμφωνώ και 5=Συμφωνώ Απόλυτα

5.3 Ο Πληθυσμός και το Δείγμα της Έρευνας

Ο πληθυσμός της έρευνας αναφέρεται στο τμήμα του ευρύτερου πληθυσμού, που μπορεί να συμμετέχει στην έρευνα, δηλαδή τα υποψήφια στοιχεία, που μπορούν να επιλεγούν για τη δημιουργία του δείγματος (De Vaus, 2007).

Στην συγκεκριμένη έρευνα ο πληθυσμός στόχος είναι οι υπάλληλοι – στελέχη καθώς και οι Αιρετοί των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού και το δείγμα της έρευνας ήταν δείγμα 231 ατόμων.

5.4 Διεξαγωγή της Έρευνας

Το ερωτηματολόγιο σε συνεργασία με το επιβλέποντα καθηγητή αποφασιστικέ να είναι σε ηλεκτρονική μορφή για ευκολότερή συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων. Κατασκευάστηκε με την εφαρμογή : «docs.google/form» και αποστολή του στην ομάδα στόχο, έγινε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείο στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις (email) των υποψήφιων για απάντηση της ομάδας στόχου. Η συλλογή απαντήσεων διήρκεσε από 11 Ιανουαρίου έως 02 Φεβρουαρίου του έτους 2017.Ο ερευνητής επισήμανε στους ερωτώμενους και με εισαγωγικό κείμενο τους σκοπούς της έρευνας αλλά και μέσω τηλεφώνου ότι τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα και πως τα αποτελέσματα θα χρησιμοποιηθούν μόνο για ερευνητικούς σκοπούς. Καθώς και ότι δεν υπάρχουν λάθος και σωστές απαντήσεις έτσι ώστε να μπορέσουν να βγουν χρήσιμα συμπεράσματα από τα αποτελέσματα της έρευνας.

5.5 Ανάλυση Δεδομένων

Η ανάλυση των δεδομένων που παρείχε η έρευνα πρωτογενών στοιχείων έγινε με τη χρήση του προγράμματος στατιστικής ανάλυσης SPSS 20.0.

Για την ανάλυση των δεδομένων και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων έγινε χρήση:

- Πινάκων συχνοτήτων και ραβδογραμμάτων.
- Συγκριτικής στατιστικής ανάλυσης για την διαπίστωση τυχόν στατιστικής σημαντικότητας στη συσχέτιση μεταξύ των απόψεων των ερωτώμενων και των δημογραφικών τους στοιχείων.

Η ανάλυση διακύμανσης (ANOVA) επιλέχθηκε για την εξακρίβωση των στατιστικά σημαντικών συσχετίσεων. Η επιλογή του τεστ έγινε με βάση το επίπεδο μέτρησης των μεταβλητών. Συγκεκριμένα η ανάλυση διακύμανσης ANOVA επιλέχθηκε για την συσχέτιση μεταξύ μίας ποσοτικής και μίας ποιοτικής μεταβλητής. Η διαδικασία ελέγχου υπόθεσης χρησιμοποιήθηκε για την εξακρίβωση των συσχετίσεων και επαναλήφθηκε για κάθε ζευγάρι μεταβλητών.

Η διαδικασία ελέγχου-υπόθεσης που ακολουθήθηκε (με επίπεδο σημαντικότητας τέθηκε 0.05) ήταν η εξής:

- H_0 = Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ δύο μεταβλητών.
- H_1 = Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ δύο μεταβλητών.

Επίσης για τον έλεγχο συσχέτισης της ποσοτικής μεταβλητής «πολιτικές πεποιθήσεις» σε σχέση με όλες τις υπόλοιπες ποσοτικές μεταβλητές που περιλαμβάνονται στην δεύτερη και τρίτη ενότητα του ερωτηματολογίου έγινε μέσω του συντελεστή συσχέτισης : Correlation μέσω των δεικτών Pearson αλλά και Spearman έτσι ώστε να μην απαιτείται έλεγχος κανονικότητας. Με δεδομένο την παρακάτω διαβάθμιση :

- r από 0,1 μέχρι 0,29 ή r από -0,1 μέχρι -0,29 υπάρχει μικρή θετική ή αρνητική συσχέτιση
- r από 0,3 μέχρι 0,49 ή r από -0,3 μέχρι -0,49 υπάρχει μέτρια θετική ή αρνητική συσχέτιση
- r από 0,5 μέχρι 1 ή r από -0,5 μέχρι -1 υπάρχει υψηλή θετική ή αρνητική συσχέτιση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Ανάλυση Ερευνητικών Δεδομένων

6.1 Περιγραφική Στατιστική Ανάλυση

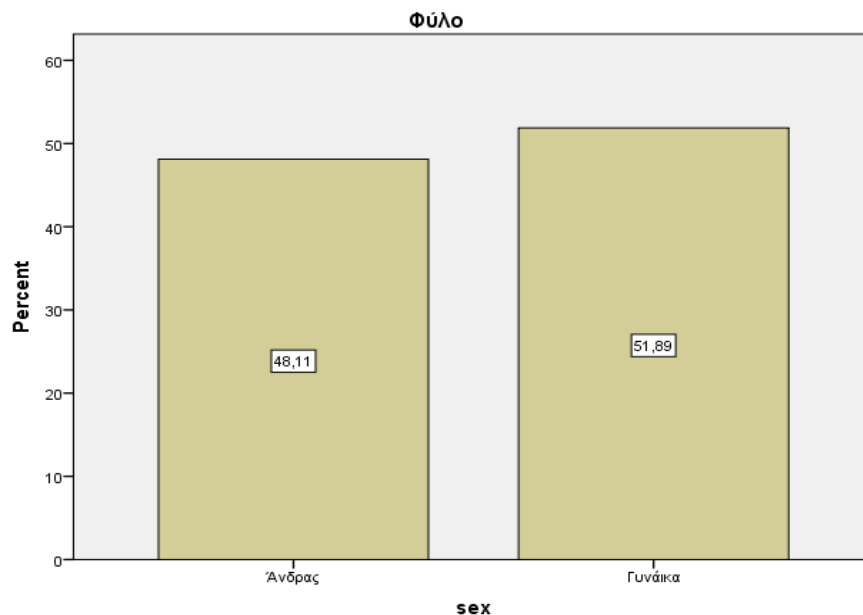
6.1.1 Δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων

1. Φύλο

Ο Πίνακας 1 και το Διάγραμμα 1 παρουσιάζουν τις συχνότητες και το ποσοστό που σχετίζεται με το φύλο του δείγματος που συμμετείχε στην έρευνα. Οι γυναίκες αποτελούν το 51,9% των ερωτηθέντων, ενώ άνδρες οι το 48,1%.

Πίνακας 1: Φύλο

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Άνδρας	102	44,2	48,1	48,1
Γυναίκα	110	47,6	51,9	100,0
Σύνολο	212	91,8	100,0	
Δ/Α	19	8,2		
Σύνολο	231	100,0	100,0	

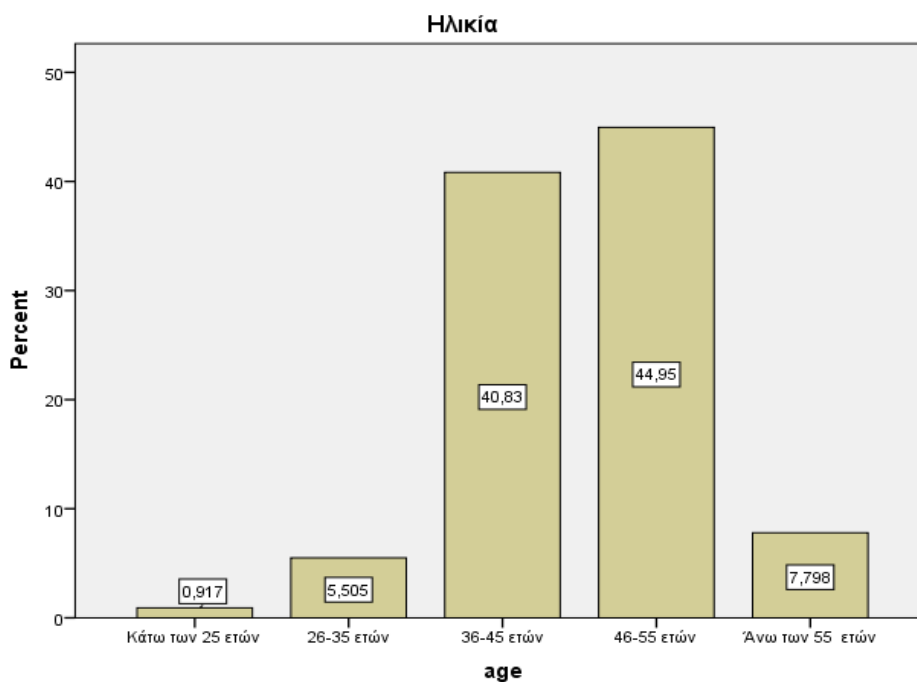
Διάγραμμα 2.1: Φύλο

2. Ηλικία

Ο Πίνακας 2 και το Διάγραμμα 2 παρουσιάζουν τις συχνότητες και τα ποσοστά που αφορούν την ηλικία των ερωτώμενων που συμμετείχαν στην έρευνα. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων ήταν από 46 έως 55 ετών (45,0%), και ακολουθούν με 40,8% οι ερωτώμενοι από 36 έως 45 ετών.

Πίνακας 2: Ηλικία

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Κάτω των 25 ετών	2	,9	,9	,9
26-35 ετών	12	5,2	5,5	6,4
36-45 ετών	89	38,5	40,8	47,2
46-55 ετών	98	42,4	45,0	92,2
Άνω των 55 ετών	17	7,4	7,8	100,0
Σύνολο	218	94,4	100,0	
Δ/Α	13	5,6		
Σύνολο	231	100,0		

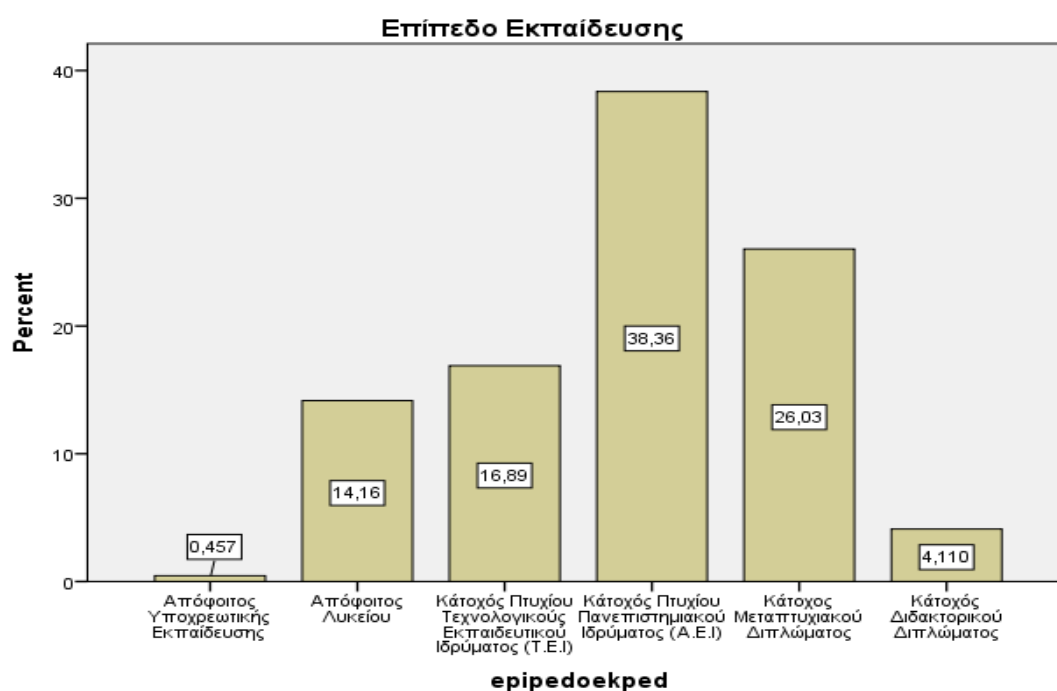
Διάγραμμα 2.2: Ηλικία

3. Επίπεδο εκπαίδευσης

Ο Πίνακας 3 και το Διάγραμμα 3 παρουσιάζουν τις συχνότητες και τα ποσοστά που αφορούν το επίπεδο εκπαίδευσης των ερωτούμενων του δείγματος που συμμετείχε στην έρευνα. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων ήταν κάτοχοι Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος Α.Ε.Ι (38,4%), και ακολουθούν οι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος με ποσοστό 26,0%.

Πίνακας 3: Επίπεδο Εκπαίδευσης

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	1	,4	,5	,5
Απόφοιτος Λυκείου	31	13,4	14,2	14,6
Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	37	16,0	16,9	31,5
Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	84	36,4	38,4	69,9
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	57	24,7	26,0	95,9
Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	9	3,9	4,1	100,0
Σύνολο	219	94,8	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	12	5,2		
Σύνολο	231	100,0		

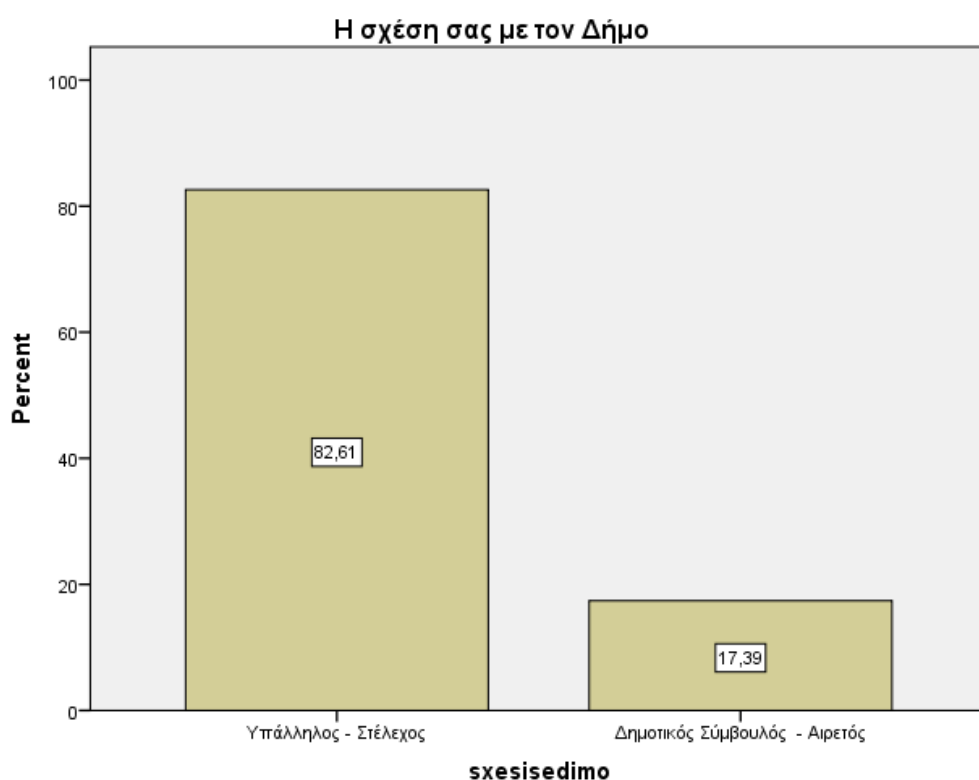
Διάγραμμα 2.3: Επίπεδο Εκπαίδευσης

4. Η σχέση που έχετε με τον Δήμο

Στο Πίνακα 4 και το Διάγραμμα 4 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με την ιδιότητα – σχέση που έχουν οι ερωτώμενοι που συμμετείχαν στην έρευνα με τους Δήμους. Την μερίδα του λέοντος αποτελούν Δημοτικοί υπάλληλοι με ποσοστό 82,6% των ερωτηθέντων, ενώ οι Δημοτικοί Σύμβουλοι αποτελούν το υπόλοιπο 17,4%.

Πίνακας 4: Η σχέση σας με τον Δήμο

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Υπάλληλος - Στέλεχος	152	65,8	82,6	82,6
Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	32	13,9	17,4	100,0
Σύνολο	184	79,7	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	47	20,3		
Σύνολο	231	100,0		

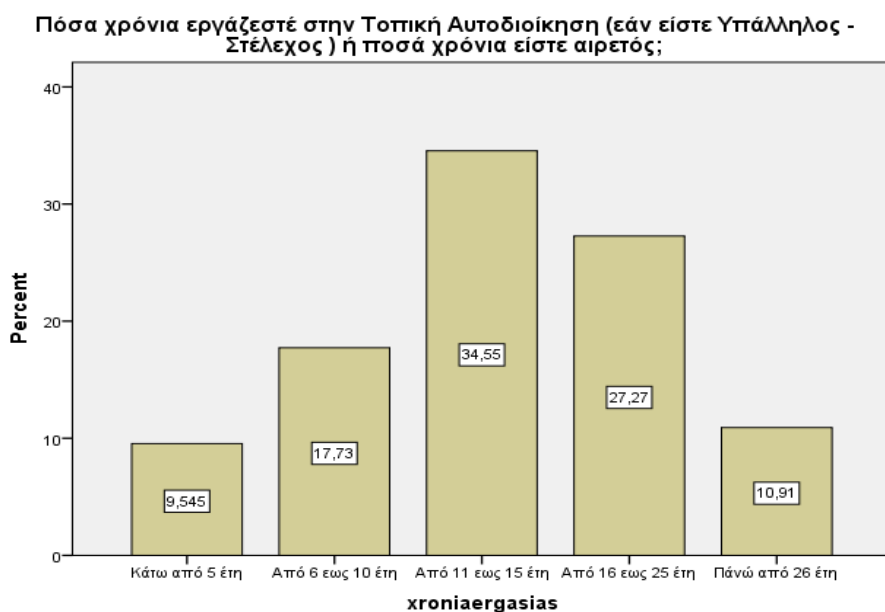
Διάγραμμα 2.4: Η σχέση σας με τον Δήμο

5. Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;

Στο Πίνακα 5 και το Διάγραμμα 5 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τα χρόνια εργασίας στην τοπική αυτοδιοίκηση των υπαλλήλων και ετών που είναι αιρετοί οι Δημοτικοί Σύμβουλοι που συμμετείχαν στην έρευνα. Σε αυτή την ερώτηση, το 34,5% των ερωτώμενων έχουν 11 έως 15 έτη σχέση με τους Δήμους είτε υπαλληλική σχέση είτε ως αιρετοί, στην δεύτερη θέση έπεται η κατηγορία 16 έως 25 έτη με ποσοστό 27,3%.

Πίνακας 5: Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Κάτω από 5 έτη	21	9,1	9,5	9,5
Από 6 έως 10 έτη	39	16,9	17,7	27,3
Από 11 έως 15 έτη	76	32,9	34,5	61,8
Από 16 έως 25 έτη	60	26,0	27,3	89,1
Πάνω από 26 έτη	24	10,4	10,9	100,0
Σύνολο	220	95,2	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	11	4,8		
Σύνολο	231	100,0		

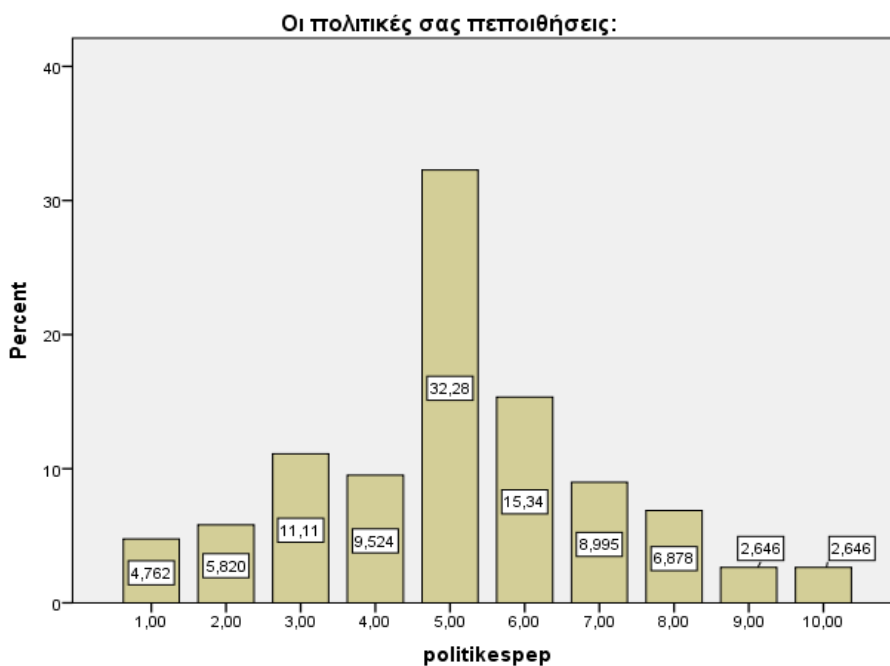
Διάγραμμα 2.5: Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;

6. Οι πολιτικές σας πεποιθήσεις:

Στο Πίνακα 6 και το Διάγραμμα 6 αποτυπώνονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τα με τις πολιτικές πεποιθήσεις των ερωτώμενων που συμμετείχαν στην έρευνα με την κλίμακα από 1 έως 10 με κατεύθυνση από αριστερά προς τα δεξιά. Στην συγκεκριμένη ερώτηση, το 32.3% των ερωτώμενων δήλωσαν ως πολιτική πεποίθηση των αριθμό 5, στην δεύτερή θέση έπεται ο αριθμός 4 με ποσοστό 15,3%.

Πίνακας 6: Οι πολιτικές σας πεποιθήσεις:

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
1,00	9	3,9	4,8	4,8
2,00	11	4,8	5,8	10,6
3,00	21	9,1	11,1	21,7
4,00	18	7,8	9,5	31,2
5,00	61	26,4	32,3	63,5
6,00	29	12,6	15,3	78,8
7,00	17	7,4	9,0	87,8
8,00	13	5,6	6,9	94,7
9,00	5	2,2	2,6	97,4
10,00	5	2,2	2,6	100,0
Σύνολο	189	81,8	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	42	18,2		
Σύνολο	231	100,0		

Διάγραμμα 2.6: Οι πολιτικές σας πεποιθήσεις.

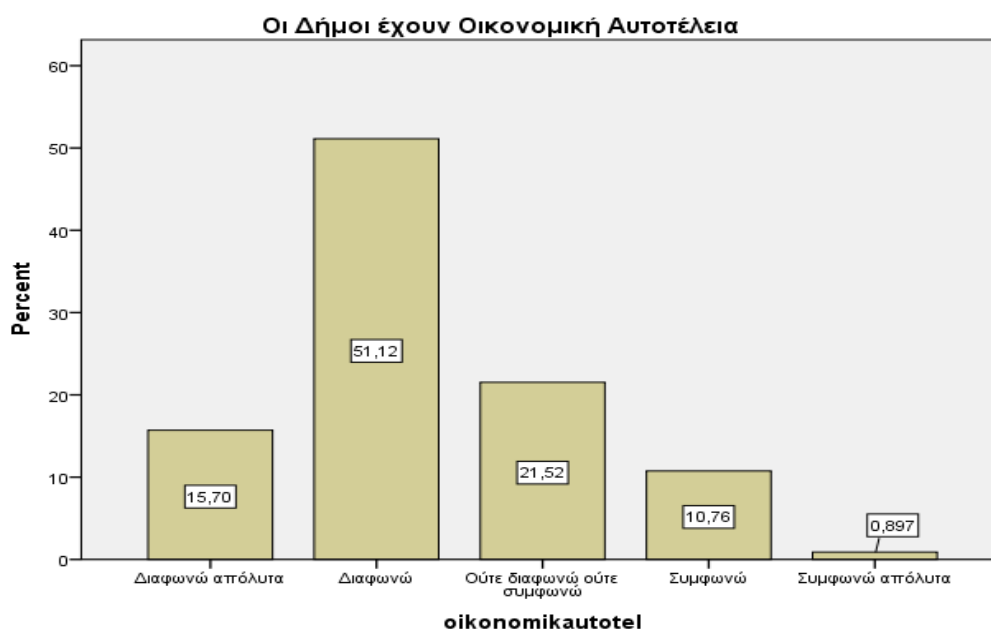
6.1.2 Απόψεις για τις Κρατικές Επιχορηγήσεις

1. Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια.

Ο Πίνακας 7 και το Διάγραμμα 7 απεικονίζουν τις συχνότητες και τα ποσοστά σχετικά με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στο ερώτημα αν οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια. Συγκεκριμένα, το 51,1% των ερωτώμενων δήλωσε πως Διαφωνεί με την παραπάνω πρόταση, στην δεύτερη θέση έπεται η επιλογή που ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με ποσοστό 21,5%.

Πίνακας 7: Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	35	15,2	15,7	15,7
Διαφωνώ	114	49,4	51,1	66,8
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	48	20,8	21,5	88,3
Συμφωνώ	24	10,4	10,8	99,1
Συμφωνώ απόλυτα	2	,9	,9	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Διάγραμμα 2.7: Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια.

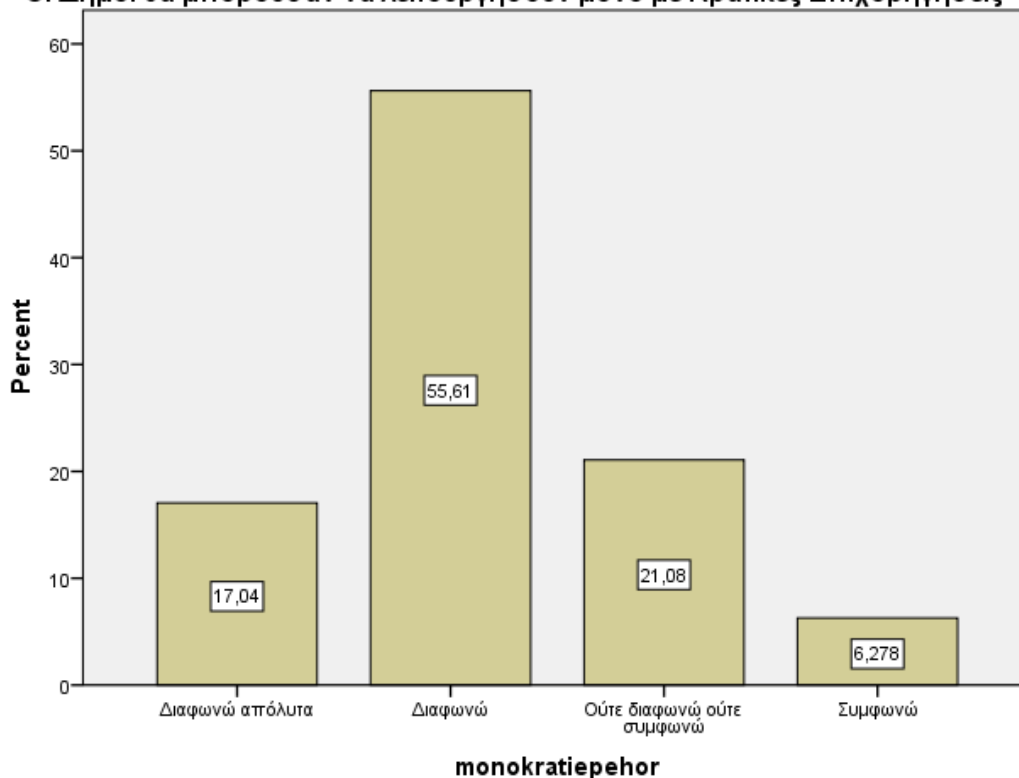
2. Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο με Κρατικές Επιχορηγήσεις.

Ο Πίνακας 8 και το Διάγραμμα 8 παρουσιάζουν τις συχνότητες και το ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο με Κρατικές Επιχορηγήσεις.». Το 55,6% των ερωτηθέντων δήλωσε πως Διαφωνεί με την παραπάνω πρότασή , επιπρόσθετα το 21,1% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί.

Πίνακα 8: Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο με Κρατικές Επιχορηγήσεις.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	38	16,5	17,0	17,0
Διαφωνώ	124	53,7	55,6	72,6
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	47	20,3	21,1	93,7
Συμφωνώ	14	6,1	6,3	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο με Κρατικές Επιχορηγήσεις

Διάγραμμα 2.8: Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο με Κρατικές Επιχορηγήσεις.

3. Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωρίς Κρατικές Επιχορηγήσεις.

Ο Πίνακας 9 και το Διάγραμμα 9 παρουσιάζουν τις συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωρίς Κρατικές Επιχορηγήσεις.». Το 47,8% των ερωτηθέντων δήλωσε πως Διαφωνεί με την παραπάνω πρότασή , ακόμα το 19,6% Διαφωνεί απόλυτα.

Πίνακας 9: Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωρίς Κρατικές Επιχορηγήσεις.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	44	19,0	19,6	19,6
Διαφωνώ	107	46,3	47,8	67,4
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	38	16,5	17,0	84,4
Συμφωνώ	31	13,4	13,8	98,2
Συμφωνώ απόλυτα	4	1,7	1,8	100,0
Σύνολο	224	97,0	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	7	3,0		
Σύνολο	231	100,0		

Διάγραμμα 2.9: Οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωρίς Κρατικές Επιχορηγήσεις.

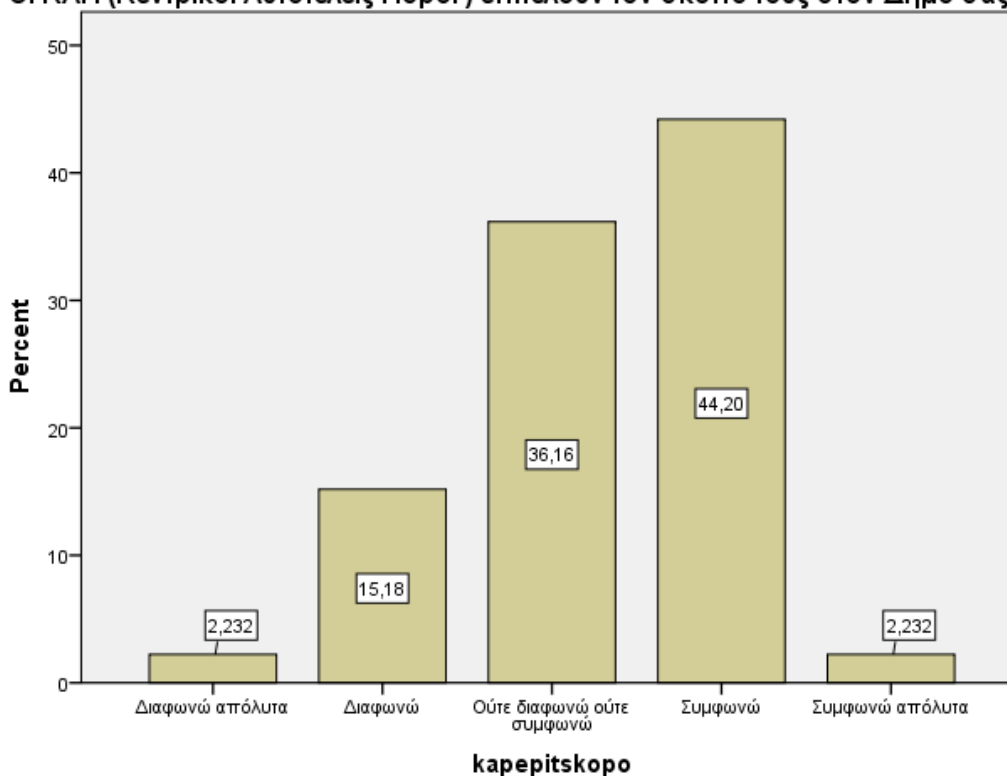
4. Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας.

Στον Πίνακα 10 και στο Διάγραμμα 10 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας». Το 44,2% των ερωτηθέντων δήλωσε πως Συμφωνεί με την παραπάνω πρότασή , επιπρόσθετα το 36,2% ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί.

Πίνακας 10: Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	5	2,2	2,2	2,2
Διαφωνώ	34	14,7	15,2	17,4
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	81	35,1	36,2	53,6
Συμφωνώ	99	42,9	44,2	97,8
Συμφωνώ απόλυτα	5	2,2	2,2	100,0
Σύνολο	224	97,0	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	7	3,0		
Σύνολο	231	100,0		

Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας

Διάγραμμα 2.10: Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας.

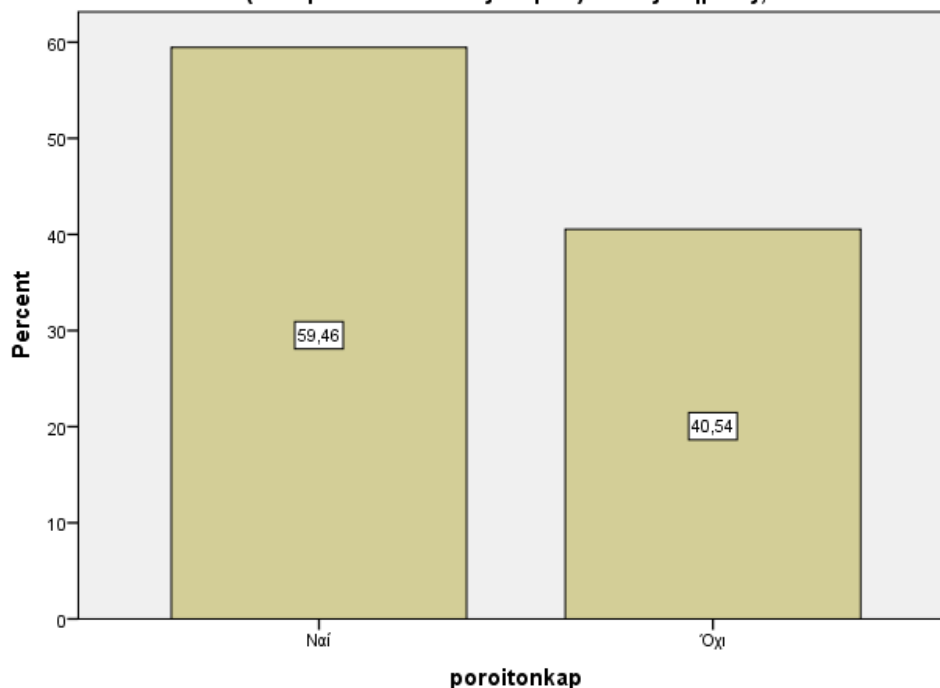
5. Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;

Ο Πίνακας 11 και το Διάγραμμα 11 παρουσιάζουν τις συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στο ερώτημα : «Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;». Το 59,5% των ερωτηθέντων δήλωσε Ναι, και το υπόλοιπο 40,5% Όχι.

Πίνακα 11: Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Ναι	132	57,1	59,5	59,5
Όχι	90	39,0	40,5	100,0
Σύνολο	222	96,1	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	9	3,9		
Σύνολο	231	100,0		

Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;

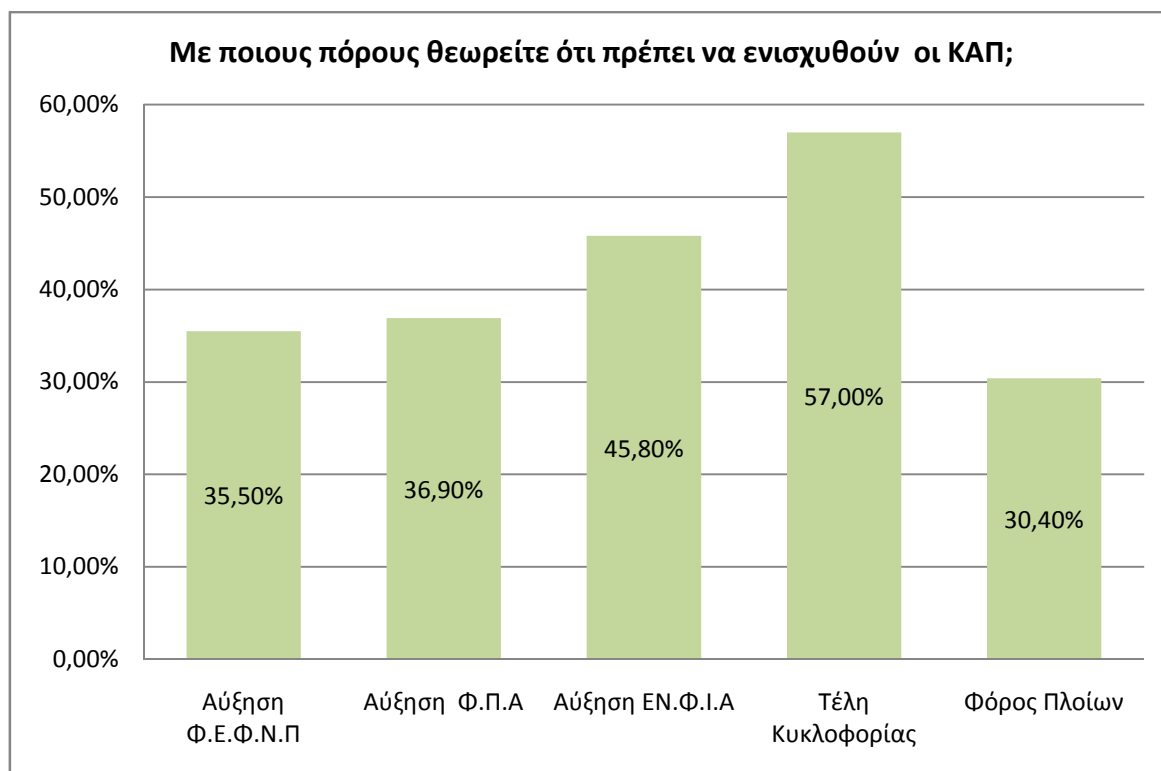
Διάγραμμα 2.11: Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;

6. Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ; (Επιλέξτε από 1 έως 3 επιλογές)

Ο Πίνακας 12 και το Διάγραμμα 12 παρουσιάζουν τις συχνότητες και το ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην ερώτηση : «Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ;». Το 57,0% των ερωτηθέντων δήλωσε από τα τέλη κυκλοφορίας επιπρόσθετα το ,45,8% από την αύξηση του ποσοστού που ισχύει από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Πίνακας 12:Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ; (Επιλέξτε από 1 έως 3 επιλογές)

			Ποσοστό % επί των ερωτηθέντων
	Συχνότητα	Ποσοστό % επί των απαντήσεων	
Αύξηση Φ.Ε.Φ.Ν.Π	76	17,3%	35,5%
Αύξηση Φ.Π.Α	79	18,0%	36,9%
Αύξηση ΕΝ.Φ.Ι.Α	98	22,3%	45,8%
Τέλη Κυκλοφορίας	122	27,7%	57,0%
Φόρος Πλοίων	65	14,8%	30,4%
Σύνολο	440	100,0%	205,6%

Διάγραμμα 2.12: Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ;

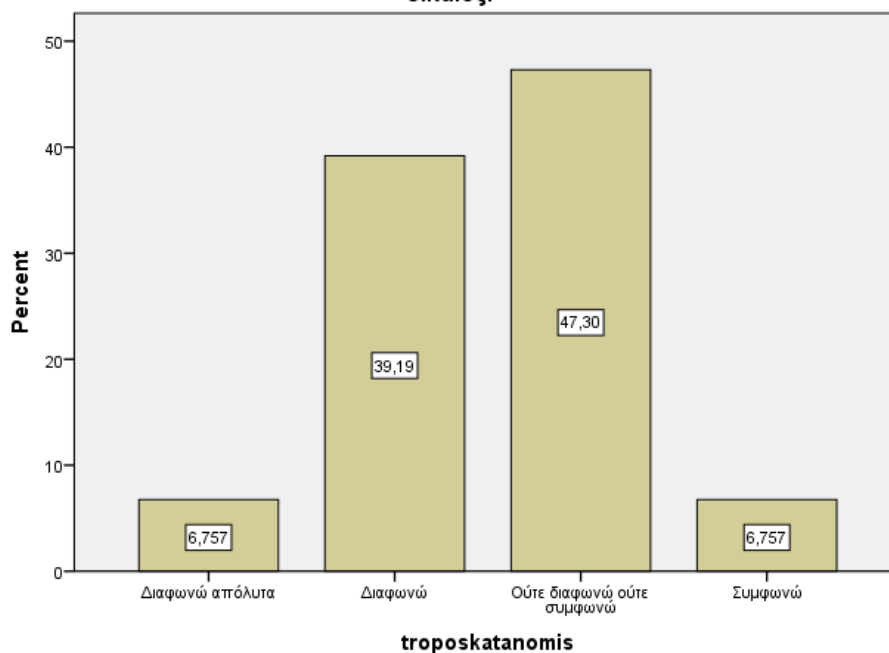
7. Ο τρόπος που γίνεται η κατανομή των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι) είναι δίκαιος.

Στον Πίνακα 13 και στο Διάγραμμα 13 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Ο τρόπος που γίνεται η κατανομή των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι) είναι δίκαιος». Το 47,3% των ερωτηθέντων δήλωσε πως ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί με την παραπάνω πρότασή , ακόμα το 39,2% Διαφωνεί.

Πίνακας 13: Ο τρόπος που γίνεται η κατανομή των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι) είναι δίκαιος

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	15	6,5	6,8	6,8
Διαφωνώ	87	37,7	39,2	45,9
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	105	45,5	47,3	93,2
Συμφωνώ	15	6,5	6,8	100,0
Συμφωνώ απόλυτα	222	96,1	100,0	
Σύνολο	9	3,9		
ΔΞ/ΔΑ	231	100,0		
Σύνολο	231	15	6,5	6,8

Ο τρόπος που γίνεται η κατανομή των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι) είναι δίκαιος.

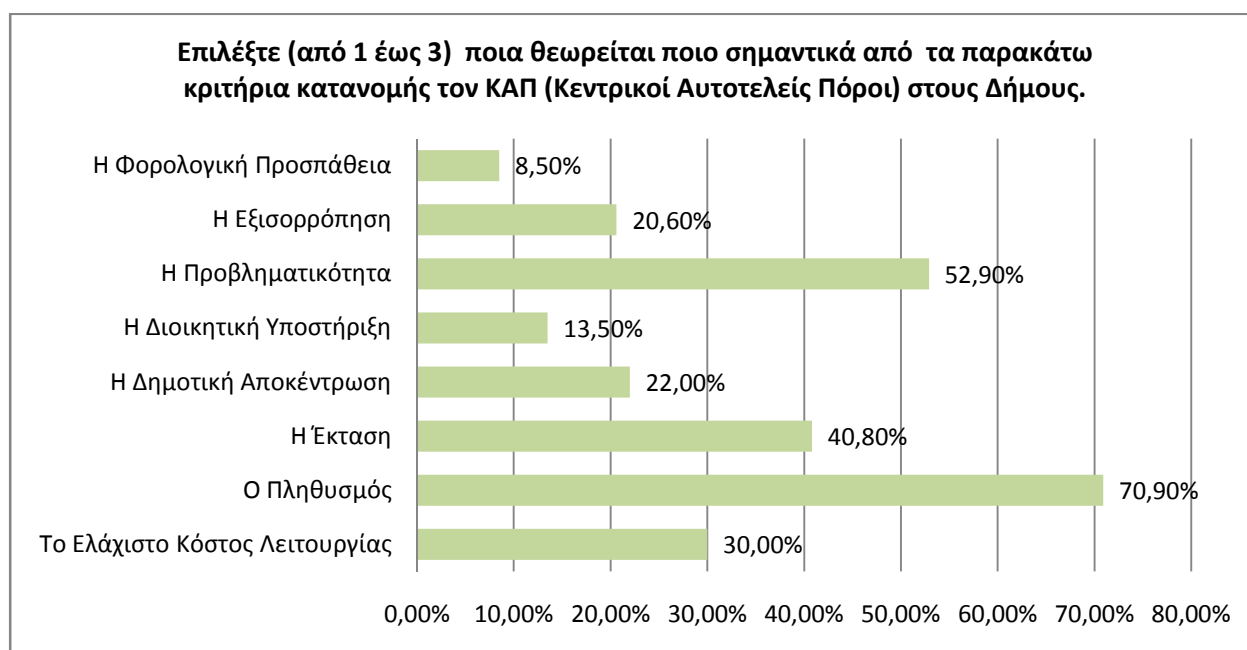
Διάγραμμα 2.13: Ο τρόπος που γίνεται η κατανομή των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι) είναι δίκαιος.

8. Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται πιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους.

Ο Πίνακας 14 και το Διάγραμμα 14 παρουσιάζουν τις συχνότητες και το ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην ερώτηση : «Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται πιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους». Το 70,9% των ερωτηθέντων δήλωσε Ο Πληθυσμός επίσης το 52,9% η προβληματικότητα.

Πίνακας 14:Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται πιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους.

			Ποσοστό % επί των ερωτηθέντων
	Συχνότητα	Ποσοστό % επί των απαντήσεων	
Το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας	67	11,6%	30,0%
Ο Πληθυσμός	158	27,3%	70,9%
Η Έκταση	91	15,7%	40,8%
Η Δημοτική Αποκέντρωση	49	8,5%	22,0%
Η Διοικητική Υποστήριξη	30	5,2%	13,5%
Η Προβληματικότητα	118	20,4%	52,9%
Η Εξισορρόπηση	46	8,0%	20,6%
Η Φορολογική Προσπάθεια	19	3,3%	8,5%
Σύνολο	578	100,0%	259,2%

Διάγραμμα 2.14: Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται πιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους

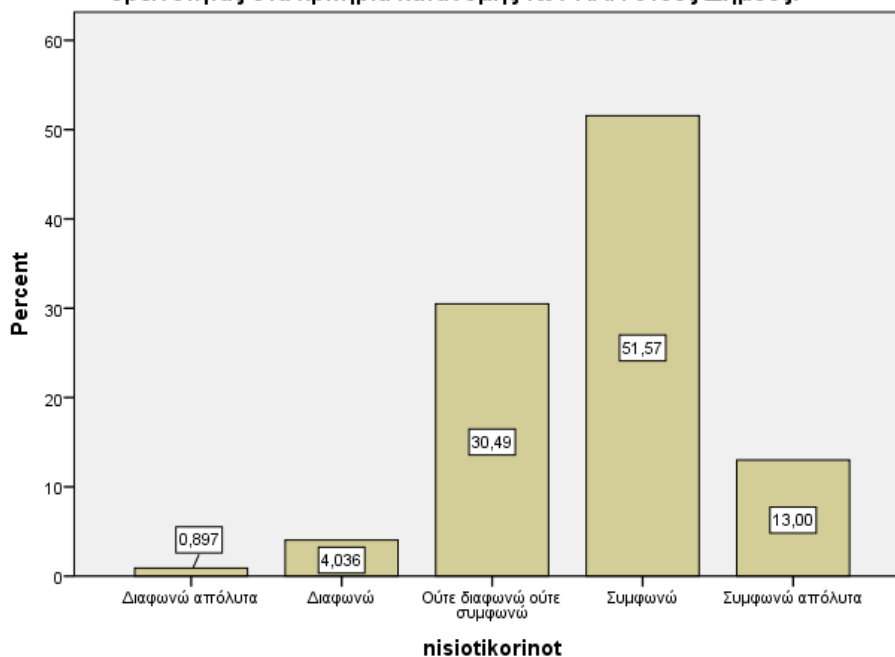
9. Να ενισχυθεί ο συντελεστής στάθμισης του κριτηρίου της νησιωτικότητας και ορεινότητας στα κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ στους Δήμους.

Στον Πίνακα 15 και στο Διάγραμμα 15 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Να ενισχυθεί ο συντελεστής στάθμισης του κριτηρίου της νησιωτικότητας και ορεινότητας στα κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ στους Δήμους». Το 51,6% των ερωτηθέντων δήλωσε πως ούτε συμφωνεί με την παραπάνω πρότασή , ακόμα το 30,5% ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί.

Πίνακας 15: Να ενισχυθεί ο συντελεστής στάθμισης του κριτηρίου της νησιωτικότητας και ορεινότητας στα κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ στους Δήμους

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	2	,9	,9	,9
Διαφωνώ	9	3,9	4,0	4,9
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	68	29,4	30,5	35,4
Συμφωνώ	115	49,8	51,6	87,0
Συμφωνώ απόλυτα	29	12,6	13,0	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	231	100,0	

Να ενισχυθεί ο συντελεστής στάθμισης του κριτηρίου της νησιωτικότητας και ορεινότητας στα κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ στους Δήμους.

Διάγραμμα 2.15: Να ενισχυθεί ο συντελεστής στάθμισης του κριτηρίου της νησιωτικότητας και ορεινότητας στα κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ στους Δήμους

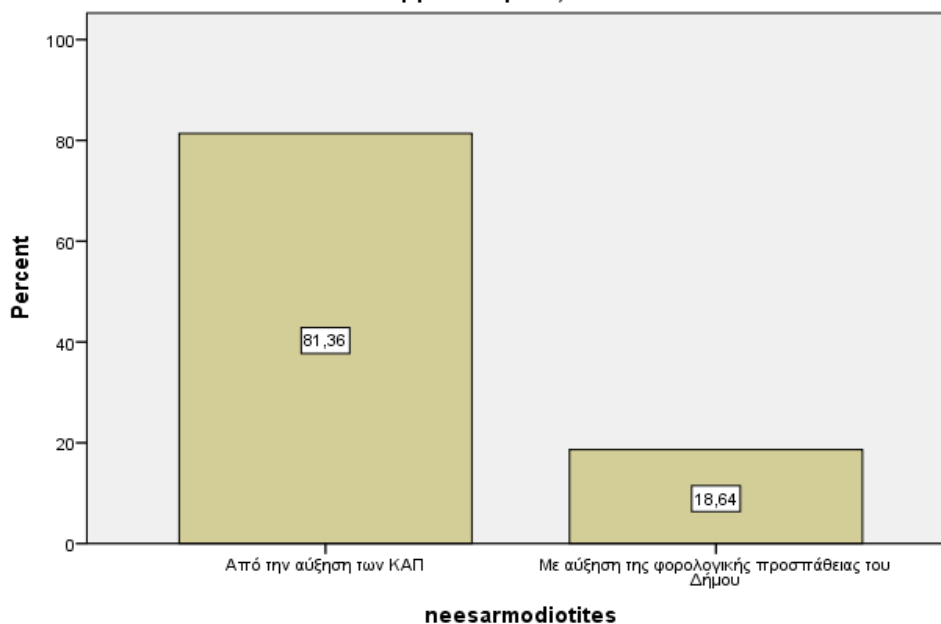
10. Αν μεταφέρονταν στον Δήμο σας νέες αρμοδιότητες, με ποιους πόρους θα προτιμούσατε να καλύψετε την επιπλέον δαπάνη από την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων;

Στον Πίνακα 16 και στο Διάγραμμα 16 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην ερώτηση : «Αν μεταφέρονταν στον Δήμο σας νέες αρμοδιότητες, με ποιους πόρους θα προτιμούσατε να καλύψετε την επιπλέον δαπάνη από την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων; ». Με συντριπτικό ποσοστό 81,4% των ερωτηθέντων δήλωσε Από την αύξηση των ΚΑΠ ενώ μόλις το 18,6% Με αύξηση της φορολογικής προσπάθειας του Δήμου.

Πίνακας 16: Αν μεταφέρονταν στον Δήμο σας νέες αρμοδιότητες, με ποιους πόρους θα προτιμούσατε να καλύψετε την επιπλέον δαπάνη από την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων;

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Από την αύξηση των ΚΑΠ	179	77,5	81,4	81,4
Με αύξηση της φορολογικής προσπάθειας του Δήμου	41	17,7	18,6	100,0
Σύνολο	220	95,2	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	11	4,8		
Συνολο	231	100,0		

Αν μεταφέρονταν στον Δήμο σας νέες αρμοδιότητες, με ποιους πόρους θα προτιμούσατε να καλύψετε την επιπλέον δαπάνη από την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων;

Διάγραμμα 2.16: Αν μεταφέρονταν στον Δήμο σας νέες αρμοδιότητες, με ποιους πόρους θα προτιμούσατε να καλύψετε την επιπλέον δαπάνη από την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων;

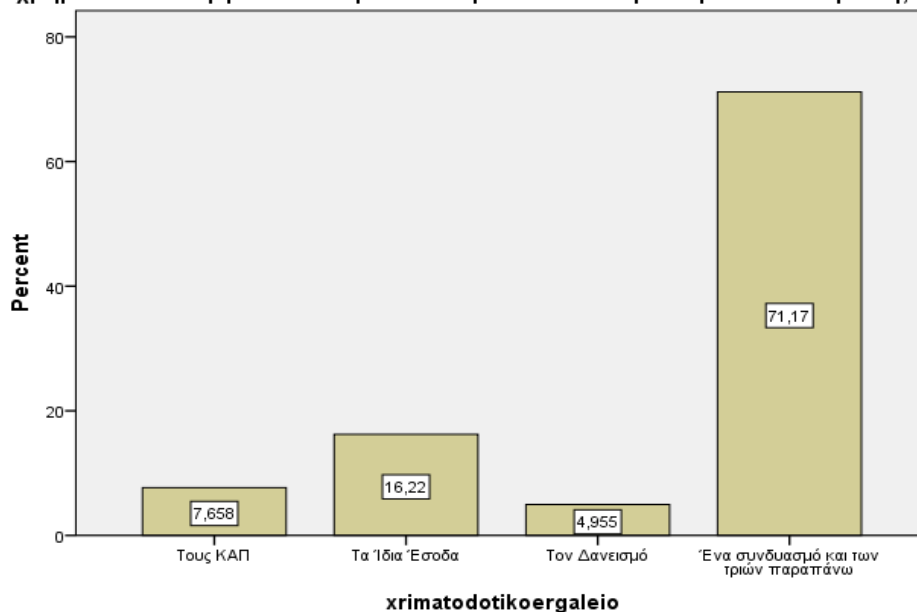
11. Αν ο Δήμος σας θα έπρεπε να χρηματοδοτήσει μια επένδυση, ποιο χρηματοδοτικό εργαλείο θα προτεινάτε για να υλοποιήσει την επένδυσή αυτή;

Στον Πίνακα 17 και στο Διάγραμμα 17 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην ερώτηση : «Αν ο Δήμος σας θα έπρεπε να χρηματοδοτήσει μια επένδυση, ποιο χρηματοδοτικό εργαλείο θα προτεινάτε για να υλοποιήσει την επένδυσή αυτή;». Με ποσοστό 71,2% των ερωτηθέντων υπερισχύει η απάντησή Ένα συνδυασμό και των τριών παραπάνω και έπεται με ποσοστό 16,2% η απάντηση από ίδια έσοδα.

Πίνακας 17: Αν ο Δήμος σας θα έπρεπε να χρηματοδοτήσει μια επένδυση, ποιο χρηματοδοτικό εργαλείο θα προτεινάτε για να υλοποιήσει την επένδυσή αυτή:

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Τους ΚΑΠ	17	7,4	7,7	7,7
Τα Ίδια Έσοδα	36	15,6	16,2	23,9
Τον Δανεισμό	11	4,8	5,0	28,8
Ένα συνδυασμό και των τριών παραπάνω	158	68,4	71,2	100,0
Σύνολο	222	96,1	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	9	3,9		
Σύνολο	231	100,0		

Αν ο Δήμος σας θα έπρεπε να χρηματοδοτήσει μια επένδυση, ποιο χρηματοδοτικό εργαλείο θα προτεινάτε για να υλοποιήσει την επένδυσή αυτή;

Διάγραμμα 2.17: Αν ο Δήμος σας θα έπρεπε να χρηματοδοτήσει μια επένδυση, ποιο χρηματοδοτικό εργαλείο θα προτεινάτε για να υλοποιήσει την επένδυσή αυτή;

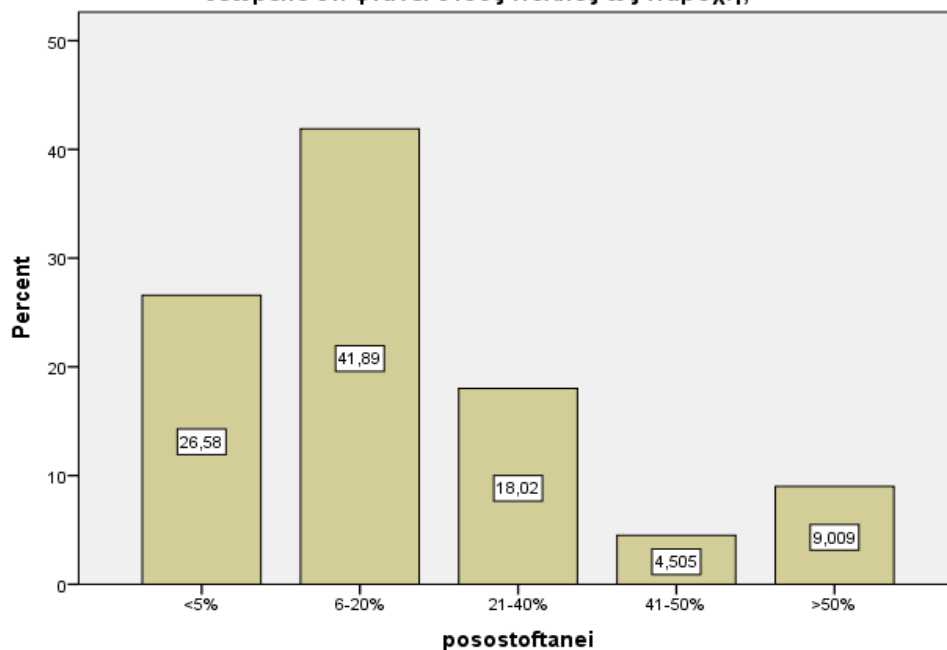
12. Τι ποσοστό % από το ποσό που διανέμετε στους Δήμους από τους ΚΑΠ, θεωρείτε ότι φτάνει στους πολίτες ως παροχή;

Στον Πίνακα 18 και στο Διάγραμμα 18 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην ερώτηση : «Τι ποσοστό % από το ποσό που διανέμετε στους Δήμους από τους ΚΑΠ, θεωρείτε ότι φτάνει στους πολίτες ως παροχή;». Με ποσοστό 41,9% των ερωτηθέντων υπερτερεί η απάντησή 6-20% και έπεται με ποσοστό 26,6% η απάντηση <5%.

Πίνακας 18: Τι ποσοστό % από το ποσό που διανέμετε στους Δήμους από τους ΚΑΠ, θεωρείτε ότι φτάνει στους πολίτες ως παροχή;

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
<5%	59	25,5	26,6	26,6
6-20%	93	40,3	41,9	68,5
21-40%	40	17,3	18,0	86,5
41-50%	10	4,3	4,5	91,0
>50%	20	8,7	9,0	100,0
Σύνολο	222	96,1	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	9	3,9		
Σύνολο	231	100,0		

Τι ποσοστό % από το ποσό που διανέμετε στους Δήμους από τους ΚΑΠ, θεωρείτε ότι φτάνει στους πολίτες ως παροχή;

Διάγραμμα 2.18: Τι ποσοστό % από το ποσό που διανέμετε στους Δήμους από τους ΚΑΠ, θεωρείτε ότι φτάνει στους πολίτες ως παροχή;

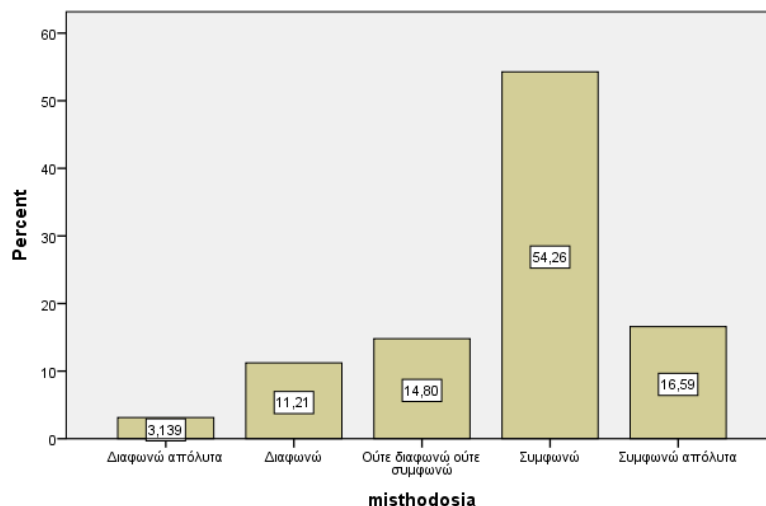
13. Το ποσό της μισθοδοσίας των υπαλλήλων - στελεχών των Δήμων, να μην απονέμεται μέσω ΚΑΠ στους Δήμους, αλλά η πληρωμή των υπαλλήλων – στελεχών να γίνεται απευθείας από το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω την Ενιαίας Αρχής Πληρωμών.

Στον Πίνακα 19 και στο Διάγραμμα 19 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Το ποσό της μισθοδοσίας των υπαλλήλων - στελεχών των Δήμων, να μην απονέμεται μέσω ΚΑΠ στους Δήμους, αλλά η πληρωμή των υπαλλήλων – στελεχών να γίνεται απευθείας από το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω την Ενιαίας Αρχής Πληρωμών.». Το 54,3% των ερωτηθέντων δήλωσε πως συμφωνεί με την παραπάνω πρότασή, ακόμα το 16,6% Συμφωνεί απόλυτα.

Πίνακας 19: Το ποσό της μισθοδοσίας των υπαλλήλων - στελεχών των Δήμων, να μην απονέμεται μέσω ΚΑΠ στους Δήμους, αλλά η πληρωμή των υπαλλήλων – στελεχών να γίνεται απευθείας από το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω την Ενιαίας Αρχής Πληρωμών.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	7	3,0	3,1	3,1
Διαφωνώ	25	10,8	11,2	14,3
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	33	14,3	14,8	29,1
Συμφωνώ	121	52,4	54,3	83,4
Συμφωνώ απόλυτα	37	16,0	16,6	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Το ποσό της μισθοδοσίας των υπαλλήλων - στελεχών των Δήμων, να μην απονέμεται μέσω ΚΑΠ στους Δήμους, αλλά η πληρωμή των υπαλλήλων – στελεχών να γίνεται απευθείας από το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω την Ενιαίας Αρχής Πληρωμών.

Διάγραμμα 2.19: Το ποσό της μισθοδοσίας των υπαλλήλων - στελεχών των Δήμων, να μην απονέμεται μέσω ΚΑΠ στους Δήμους, αλλά η πληρωμή των υπαλλήλων – στελεχών να γίνεται απευθείας από το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω την Ενιαίας Αρχής Πληρωμών.

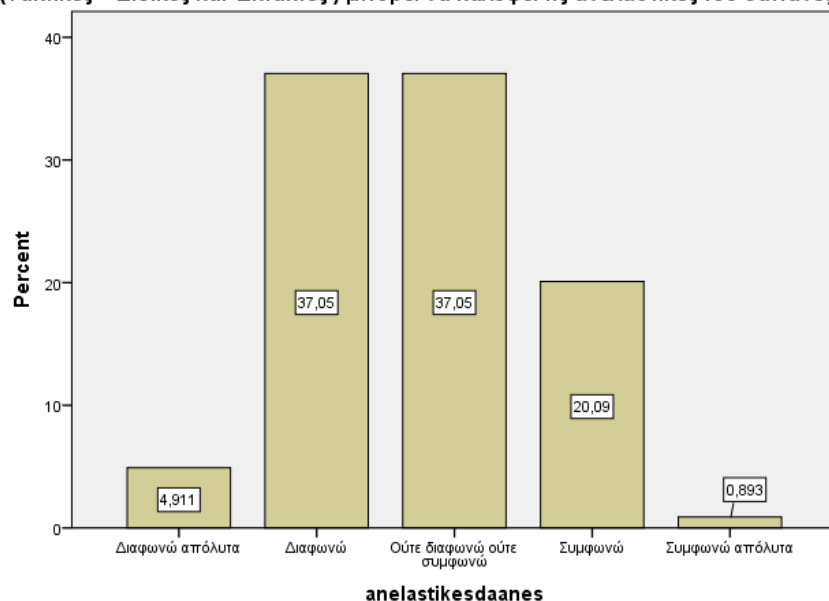
14. Με τα χρήματα που εισπράττει ο Δήμος σας από κρατικές επιχορηγήσεις (Τακτικές – Ειδικές και Έκτακτες) μπορεί να καλύψει τις ανελαστικές του δαπάνες.

Στον Πίνακα 20 και στο Διάγραμμα 20 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Με τα χρήματα που εισπράττει ο Δήμος σας από κρατικές επιχορηγήσεις (Τακτικές – Ειδικές και Έκτακτες) μπορεί να καλύψει τις ανελαστικές του δαπάνες.». Το 37,1% των ερωτηθέντων δήλωσε πως ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί με την παραπάνω πρότασή ,το ίδιο ποσοστό 37,1% παρουσιάζει και η απάντηση Διαφωνώ.

Πίνακας 20: Με τα χρήματα που εισπράττει ο Δήμος σας από κρατικές επιχορηγήσεις (Τακτικές – Ειδικές και Έκτακτες) μπορεί να καλύψει τις ανελαστικές του δαπάνες.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	11	4,8	4,9	4,9
Διαφωνώ	83	35,9	37,1	42,0
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	83	35,9	37,1	79,0
Συμφωνώ	45	19,5	20,1	99,1
Συμφωνώ απόλυτα	2	,9	,9	100,0
Σύνολο	224	97,0	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	7	3,0		
Σύνολο	231	100,0		

Με τα χρήματα που εισπράττει ο Δήμος σας από κρατικές επιχορηγήσεις (Τακτικές – Ειδικές και Έκτακτες) μπορεί να καλύψει τις ανελαστικές του δαπάνες.

Διάγραμμα 2.20: Με τα χρήματα που εισπράττει ο Δήμος σας από κρατικές επιχορηγήσεις (Τακτικές – Ειδικές και Έκτακτες) μπορεί να καλύψει τις ανελαστικές του δαπάνες.

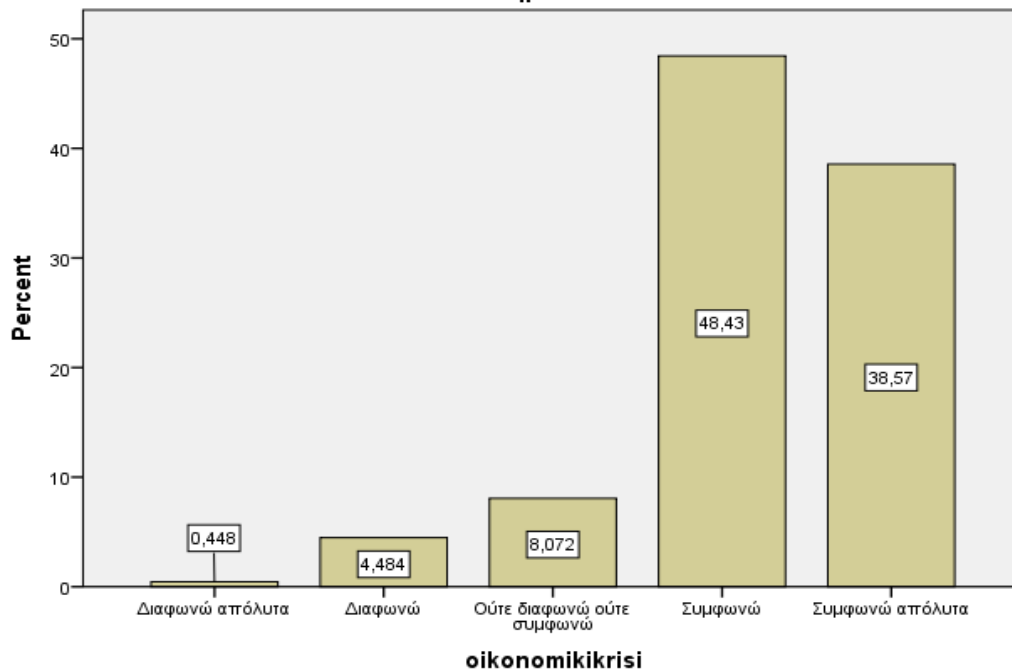
15. Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δυνατότητα για αναπτυξιακές πολιτικές των Δήμων.

Στον Πίνακα 21 και στο Διάγραμμα 21 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δυνατότητα για αναπτυξιακές πολιτικές των Δήμων». Το 48,4% των ερωτηθέντων δήλωσε πως Συμφωνεί με την παραπάνω πρότασή , επιπρόσθετα το 38,6% Συμφωνεί απόλυτα.

Πίνακας 21: Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δυνατότητα για αναπτυξιακές πολιτικές των Δήμων.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	1	,4	,4	,4
Διαφωνώ	10	4,3	4,5	4,9
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	18	7,8	8,1	13,0
Συμφωνώ	108	46,8	48,4	61,4
Συμφωνώ απόλυτα	86	37,2	38,6	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δυνατότητα για αναπτυξιακές πολιτικές των Δήμων.

Διάγραμμα 2.21: Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δυνατότητα για αναπτυξιακές πολιτικές των Δήμων.

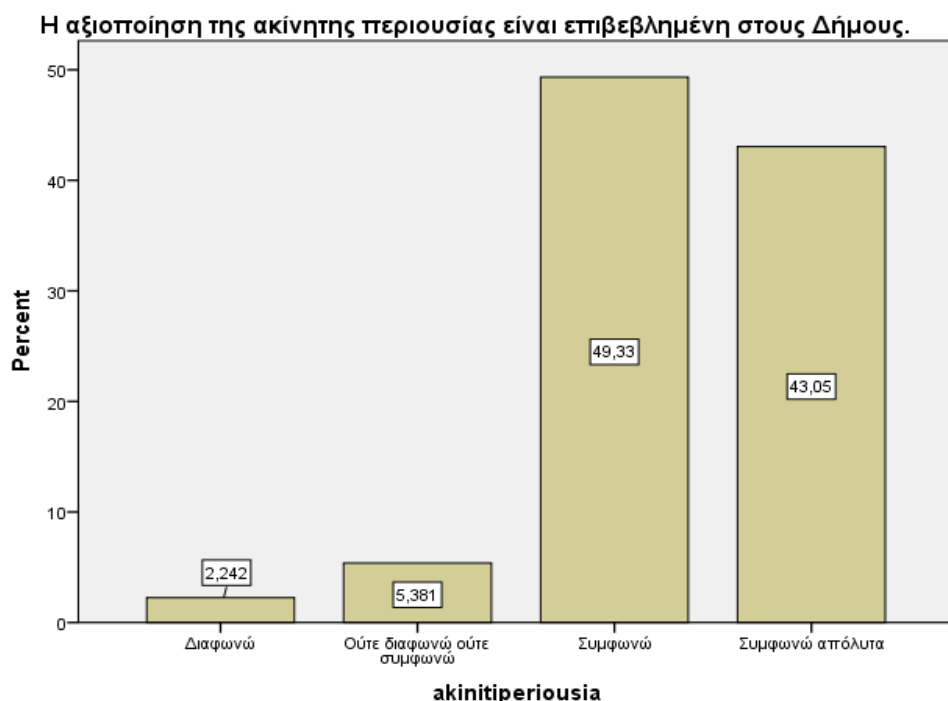
6.1.3 Απόψεις για τις Ακίνητη Περιουσία - Αποκρατικοποιήσεις – Καλλικράτης – ΣΔΙΤ.

1. Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας είναι επιβεβλημένη στους Δήμους.

Ο Πίνακας 22 και το Διάγραμμα 22 απεικονίζουν τις συχνότητες και τα ποσοστά σχετικά με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στη πρόταση: «Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας είναι επιβεβλημένη στους Δήμους». Συγκεκριμένα, το 49,3% των ερωτώμενων δήλωσε πως Συμφωνεί με την παραπάνω πρόταση, στην δεύτερή θέση έπεται η επιλογή πως συμφωνεί απόλυτα με ποσοστό 21,5%.

Πίνακας 22: Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας είναι επιβεβλημένη στους Δήμους.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ	5	2,2	2,2	2,2
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	12	5,2	5,4	7,6
Συμφωνώ	110	47,6	49,3	57,0
Συμφωνώ απόλυτα	96	41,6	43,0	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Διάγραμμα 2.22: Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας είναι επιβεβλημένη στους Δήμους.

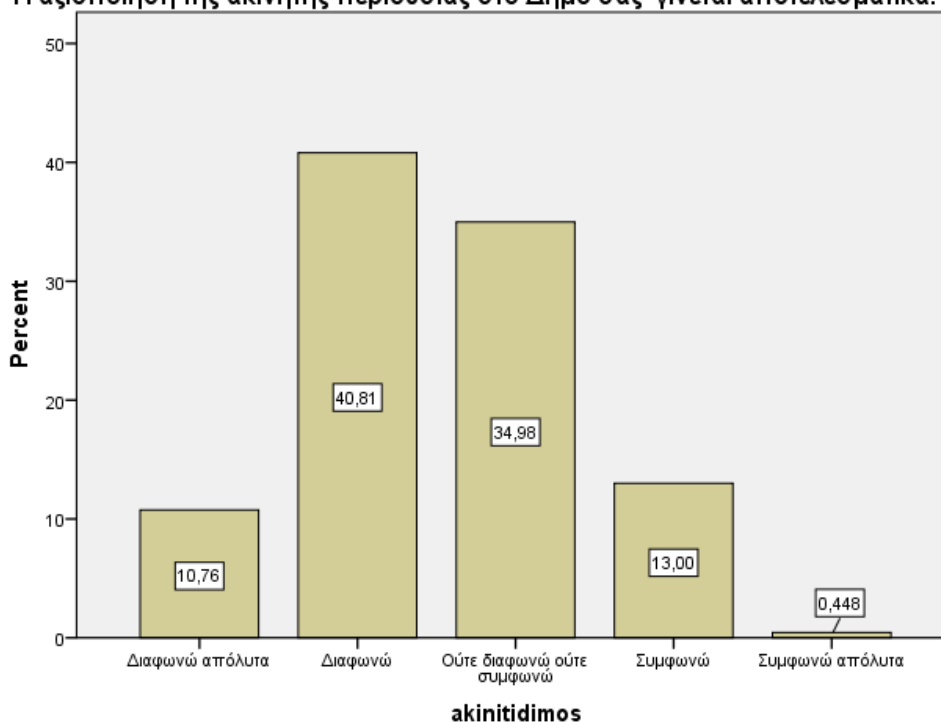
2. Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας στο Δήμο σας γίνεται αποτελεσματικά.

Στον Πίνακα 23 και στο Διάγραμμα 23 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας στο Δήμο σας γίνεται αποτελεσματικά». Το 40,8% των ερωτηθέντων δήλωσε πως διαφωνεί με την παραπάνω πρότασή, ακόμα το 35,0% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί.

Πίνακας 23: Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας στο Δήμο σας γίνεται αποτελεσματικά.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	24	10,4	10,8	10,8
Διαφωνώ	91	39,4	40,8	51,6
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	78	33,8	35,0	86,5
Συμφωνώ	29	12,6	13,0	99,6
Συμφωνώ απόλυτα	1	,4	,4	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας στο Δήμο σας γίνεται αποτελεσματικά.

Διάγραμμα 2.23: Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας στο Δήμο σας γίνεται αποτελεσματικά.

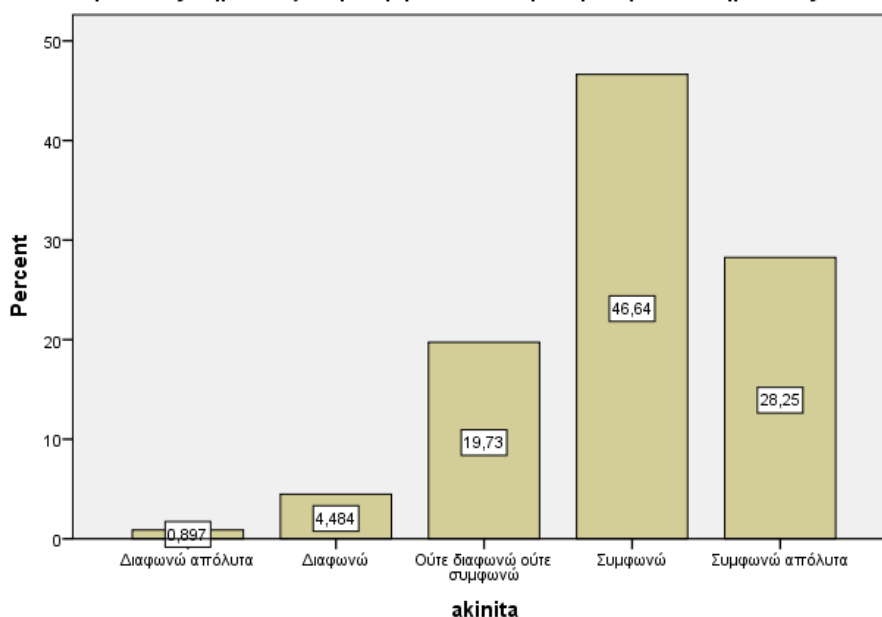
3. Τα ακίνητα εντός διοικητικών ορίων του Δήμου σας, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, και δεν έχουν μεταβιβαστεί στο ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) να μεταβιβαστούν στην κυριότητα του Δήμου σας.

Στον Πίνακα 24 και στο Διάγραμμα 24 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Τα ακίνητα εντός διοικητικών ορίων του Δήμου σας, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, και δεν έχουν μεταβιβαστεί στο ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) να μεταβιβαστούν στην κυριότητα του Δήμου σας». Το 46,6% των ερωτηθέντων δήλωσε πως συμφωνεί με την παραπάνω πρόταση, ακόμα το 28,3% συμφωνεί απόλυτα.

Πίνακας 24: Τα ακίνητα εντός διοικητικών ορίων του Δήμου σας, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, και δεν έχουν μεταβιβαστεί στο ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) να μεταβιβαστούν στην κυριότητα του Δήμου σας.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	2	,9	,9	,9
Διαφωνώ	10	4,3	4,5	5,4
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	44	19,0	19,7	25,1
Συμφωνώ	104	45,0	46,6	71,7
Συμφωνώ απόλυτα	63	27,3	28,3	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Τα ακίνητα εντός διοικητικών ορίων του Δήμου σας, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, και δεν έχουν μεταβιβαστεί στο ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) να μεταβιβαστούν στην κυριότητα του Δήμου σας.

Διάγραμμα 2.24: Τα ακίνητα εντός διοικητικών ορίων του Δήμου σας, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, και δεν έχουν μεταβιβαστεί στο ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) να μεταβιβαστούν στην κυριότητα του Δήμου σας.

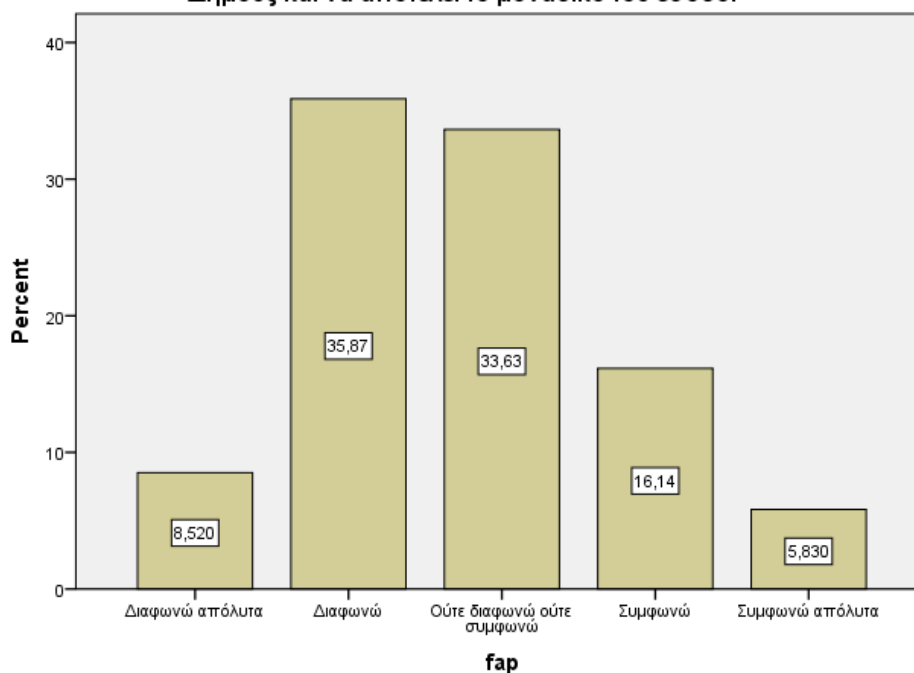
4. Ο ΦΑΠ (Φόρος Ακίνητης Περιουσίας) να εισπράττετε αποκλειστικά από τους Δήμους και να αποτελεί το μοναδικό του έσοδο.

Στον Πίνακα 25 και στο Διάγραμμα 25 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Ο ΦΑΠ (Φόρος Ακίνητης Περιουσίας) να εισπράττετε αποκλειστικά από τους Δήμους και να αποτελεί το μοναδικό του έσοδο». Το 35,9% των ερωτηθέντων δήλωσε πως Διαφωνεί με την παραπάνω πρότασή ,ακόμα ποσοστό 33,6% παρουσιάζει και ή απάντηση ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ.

Πίνακας 25: Ο ΦΑΠ (Φόρος Ακίνητης Περιουσίας) να εισπράττετε αποκλειστικά από τους Δήμους και να αποτελεί το μοναδικό του έσοδο.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	19	8,2	8,5	8,5
Διαφωνώ	80	34,6	35,9	44,4
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	75	32,5	33,6	78,0
Συμφωνώ	36	15,6	16,1	94,2
Συμφωνώ απόλυτα	13	5,6	5,8	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Ο ΦΑΠ (Φόρος Ακίνητης Περιουσίας) να εισπράττετε αποκλειστικά από τους Δήμους και να αποτελεί το μοναδικό του έσοδο.

Διάγραμμα 2.25: Ο ΦΑΠ (Φόρος Ακίνητης Περιουσίας) να εισπράττετε αποκλειστικά από τους Δήμους και να αποτελεί το μοναδικό του έσοδο.

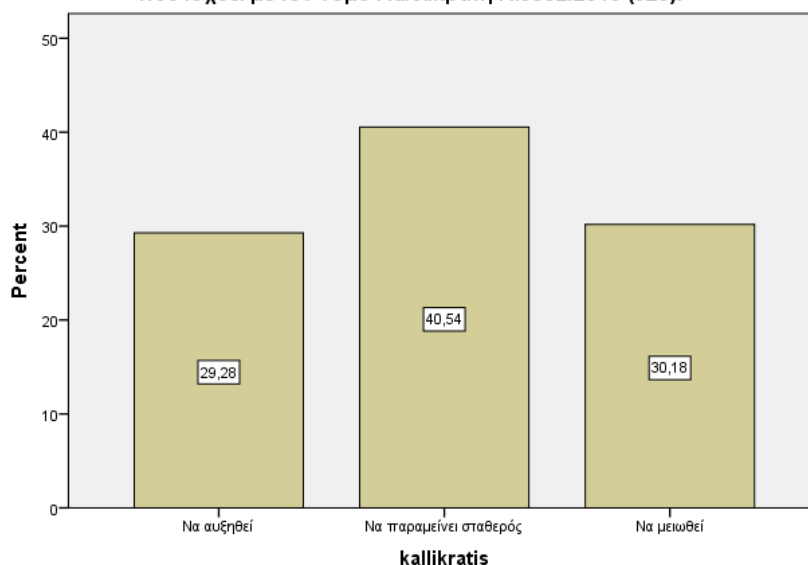
5. Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325).

Στον Πίνακα 26 και στο Διάγραμμα 26 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην ερώτηση : «Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325)». Το 40,5% των ερωτηθέντων δήλωσε να παραμείνει σταθερός ο αριθμός, ακόμα το 30,2% να μειωθεί.

Πίνακας 26: Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325).

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Να αυξηθεί	65	28,1	29,3	29,3
Να παραμείνει σταθερός	90	39,0	40,5	69,8
Να μειωθεί	67	29,0	30,2	100,0
Σύνολο	222	96,1	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	9	3,9		
Σύνολο	231	100,0		

Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325).

Διάγραμμα 2.26: Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325).

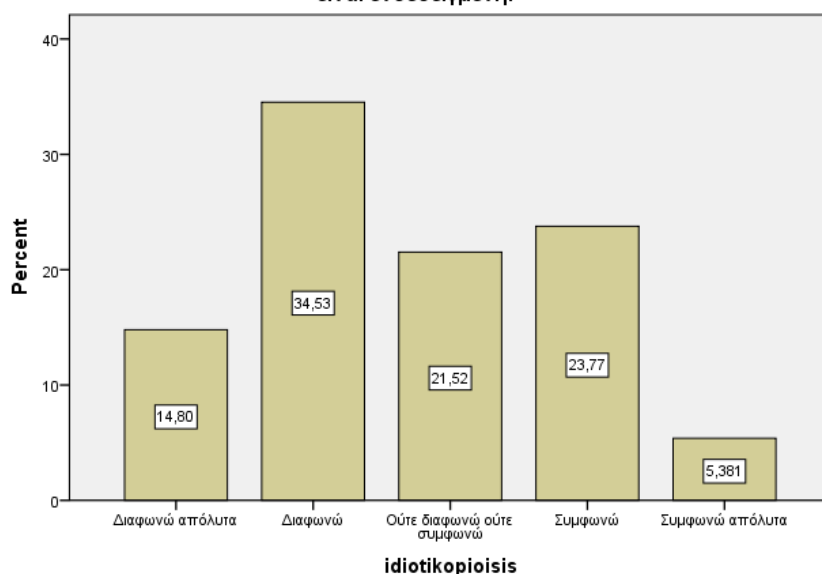
6. Οι ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών που οι Δήμοι, δεν μπορούν να παρέχουν λόγω έλλειψης πόρων, ανθρώπινων και οικονομικών (π.χ αποκομιδή απορριμμάτων) είναι ενδεδειγμένη.

Στον Πίνακα 27 και στο Διάγραμμα 27 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Οι ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών που οι Δήμοι, δεν μπορούν να παρέχουν λόγω έλλειψης πόρων, ανθρώπινων και οικονομικών (π.χ αποκομιδή απορριμμάτων) είναι ενδεδειγμένη». Το 34,5% των ερωτηθέντων δήλωσε πως Διαφωνεί με την παραπάνω πρότασή ,ακόμα ποσοστό 23,8% παρουσιάζει η απάντηση συμφωνώ.

Πίνακας 27: Οι ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών που οι Δήμοι, δεν μπορούν να παρέχουν λόγω έλλειψης πόρων, ανθρώπινων και οικονομικών (π.χ αποκομιδή απορριμμάτων) είναι ενδεδειγμένη.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	33	14,3	14,8	14,8
Διαφωνώ	77	33,3	34,5	49,3
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	48	20,8	21,5	70,9
Συμφωνώ	53	22,9	23,8	94,6
Συμφωνώ απόλυτα	12	5,2	5,4	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Οι ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών που οι Δήμοι, δεν μπορούν να παρέχουν λόγω έλλειψης πόρων, ανθρώπινων και οικονομικών (π.χ αποκομιδή απορριμμάτων) είναι ενδεδειγμένη.

Διάγραμμα 2.27: Οι ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών που οι Δήμοι, δεν μπορούν να παρέχουν λόγω έλλειψης πόρων, ανθρώπινων και οικονομικών (π.χ. αποκομιδή απορριμμάτων) είναι ενδεδειγμένη.

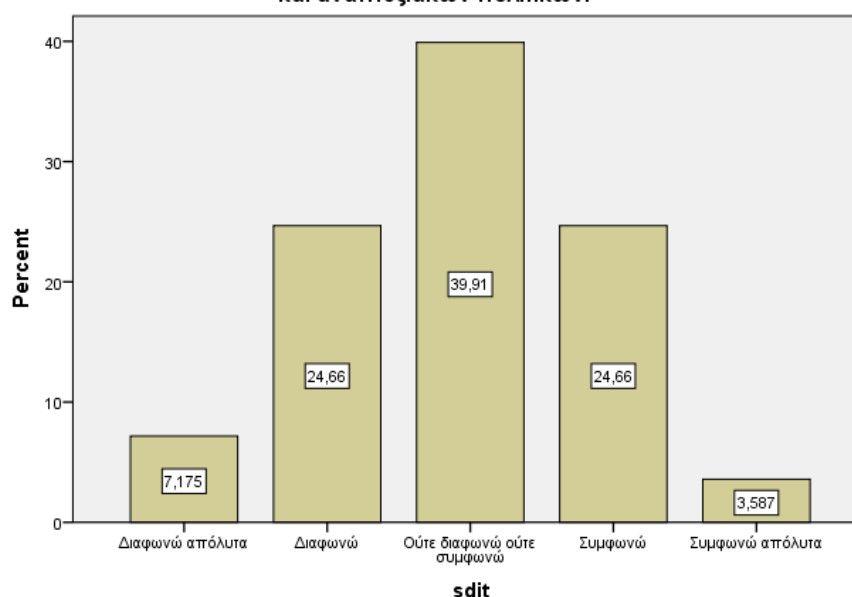
7. Οι Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα) μπορούν να αντικαταστήσουν κάθε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση έργων και αναπτυξιακών πολιτικών.

Στον Πίνακα 28 και στο Διάγραμμα 28 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Οι Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα) μπορούν να αντικαταστήσουν κάθε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση έργων και αναπτυξιακών πολιτικών». Το 39,9% των ερωτηθέντων δήλωσε πως ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί με την παραπάνω πρότασή ,ακόμα ποσοστό 24,7% παρουσιάζουν οι απαντήσεις διαφωνώ και συμφωνώ.

Πίνακας 28: Οι Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα) μπορούν να αντικαταστήσουν κάθε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση έργων και αναπτυξιακών πολιτικών.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	16	6,9	7,2	7,2
Διαφωνώ	55	23,8	24,7	31,8
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	89	38,5	39,9	71,7
Συμφωνώ	55	23,8	24,7	96,4
Συμφωνώ απόλυτα	8	3,5	3,6	100,0
Σύνολο	223	96,5	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	8	3,5		
Σύνολο	231	100,0		

Οι Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα) μπορούν να αντικαταστήσουν κάθε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση έργων και αναπτυξιακών πολιτικών.

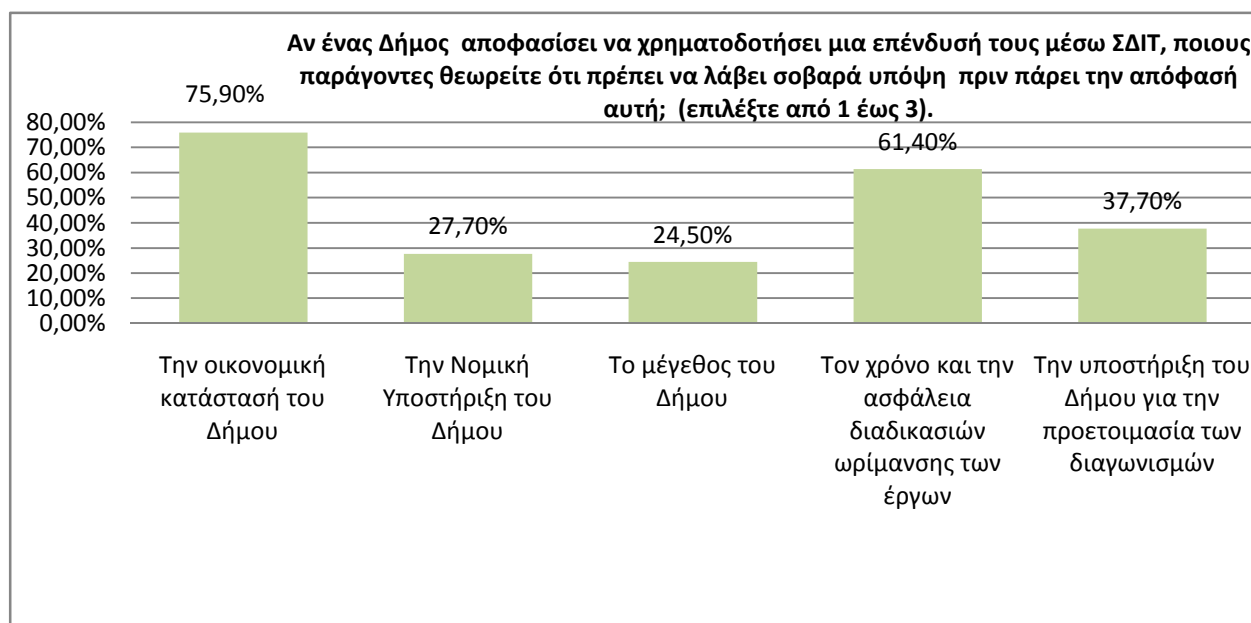
Διάγραμμα 2.28: Οι Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημοσίου Τομέα) μπορούν να αντικαταστήσουν κάθε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση έργων και αναπτυξιακών πολιτικών.

8. Αν ένας Δήμος αποφασίσει να χρηματοδοτήσει μια επένδυσή τους μέσω ΣΔΙΤ, ποιους παράγοντες θεωρείτε ότι πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη πριν πάρει την απόφασή αυτή; (επιλέξτε από 1 έως 3).

Ο Πίνακας 29 και το Διάγραμμα 29 παρουσιάζουν τις συχνότητες και το ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην ερώτηση : «Αν ένας Δήμος αποφασίσει να χρηματοδοτήσει μια επένδυσή τους μέσω ΣΔΙΤ, ποιους παράγοντες θεωρείτε ότι πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη πριν πάρει την απόφασή αυτή; (επιλέξτε από 1 έως 3)». Το 70,9% των ερωτηθέντων δήλωσε η οικονομική κατάσταση του Δήμου επίσης το 61,4% τον χρόνο και την ασφάλεια διαδικασιών ωρίμανσης των έργων.

Πίνακας 29: Αν ένας Δήμος αποφασίσει να χρηματοδοτήσει μια επένδυσή τους μέσω ΣΔΙΤ, ποιους παράγοντες θεωρείτε ότι πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη πριν πάρει την απόφασή αυτή; (επιλέξτε από 1 έως 3).

			Ποσοστό % επί των ερωτηθέντων
	Συχνότητα	Ποσοστό % επί των απαντήσεων	
Την οικονομική κατάσταση του Δήμου	167	33,4%	75,9%
Την Νομική Υποστήριξη του Δήμου	61	12,2%	27,7%
Το μέγεθος του Δήμου	54	10,8%	24,5%
Τον χρόνο και την ασφάλεια διαδικασιών ωρίμανσης των έργων	135	27,0%	61,4%
Την υποστήριξη του Δήμου για την προετοιμασία των διαγωνισμών	83	16,6%	37,7%
Σύνολο	500	100,0%	227,3%

Διάγραμμα 2.29: Αν ένας Δήμος αποφασίσει να χρηματοδοτήσει μια επένδυσή τους μέσω ΣΔΙΤ, ποιους παράγοντες θεωρείτε ότι πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη πριν πάρει την απόφασή αυτή; (επιλέξτε από 1 έως 3).

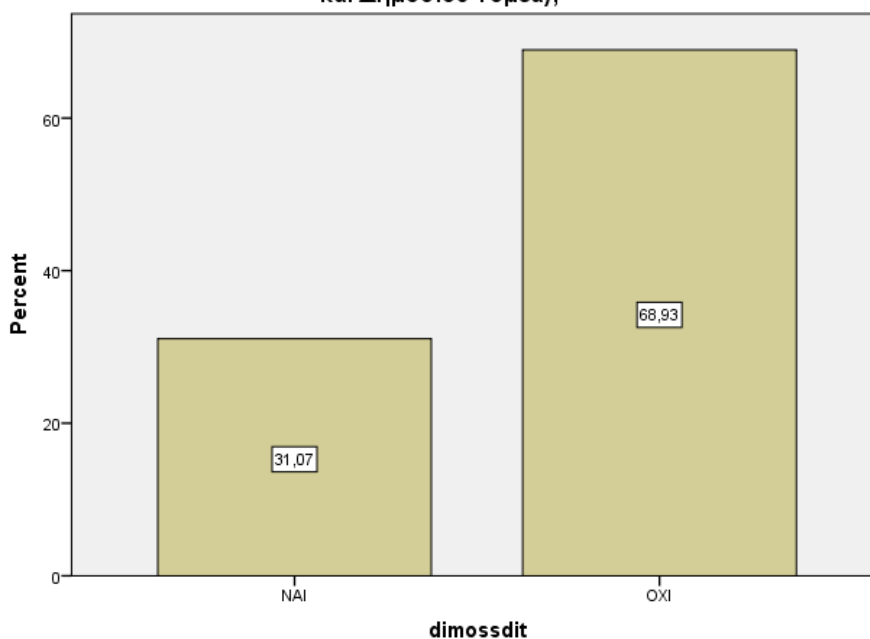
9. Ο Δήμος σας έχει υλοποιήσει επενδύσεις μέσω Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα);

Ο Πίνακας 30 και το Διάγραμμα 30 παρουσιάζουν τις συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στο ερώτημα : «Ο Δήμος σας έχει υλοποιήσει επενδύσεις μέσω Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα);». Το 68,9% των ερωτηθέντων δήλωσε Όχι, και το υπόλοιπο 31,1% Ναι

Πίνακας 30:Ο Δήμος σας έχει υλοποιήσει επενδύσεις μέσω Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα);

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
ΝΑΙ	64	27,7	31,1	31,1
ΟΧΙ	142	61,5	68,9	100,0
Σύνολο	206	89,2	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	25	10,8		
Σύνολο	231	100,0		

Ο Δήμος σας έχει υλοποιήσει επενδύσεις μέσω Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα);

Διάγραμμα 2.30:Ο Δήμος σας έχει υλοποιήσει επενδύσεις μέσω Σ.Δ.Ι.Τ (Συμπράξεις Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα);

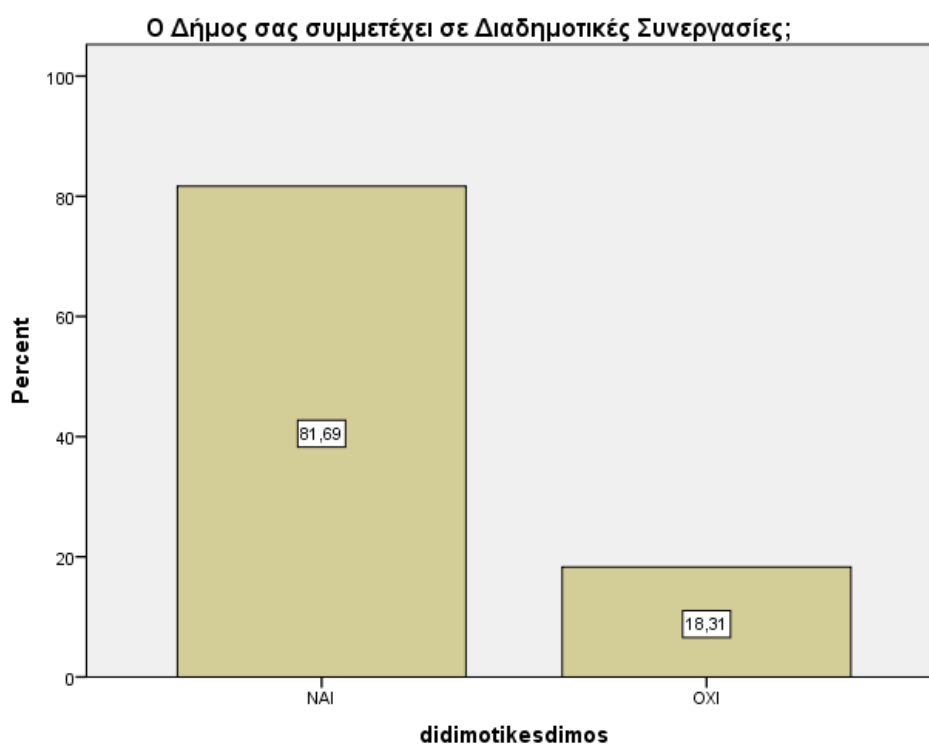

10. Ο Δήμος σας συμμετέχει σε Διαδημοτικές Συνεργασίες;

Ο Πίνακας 31 και το Διάγραμμα 31 παρουσιάζουν τις συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στο ερώτημα : «Ο Δήμος σας συμμετέχει σε Διαδημοτικές Συνεργασίες;». Το 81,7% των ερωτηθέντων δήλωσε Ναι και το υπόλοιπο 31,1% Όχι,

Πίνακας 31:Ο Δήμος σας συμμετέχει σε Διαδημοτικές Συνεργασίες;

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
ΝΑΙ	174	75,3	81,7	81,7
ΟΧΙ	39	16,9	18,3	100,0
Σύνολο	213	92,2	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	18	7,8		
Σύνολο	231	100,0		

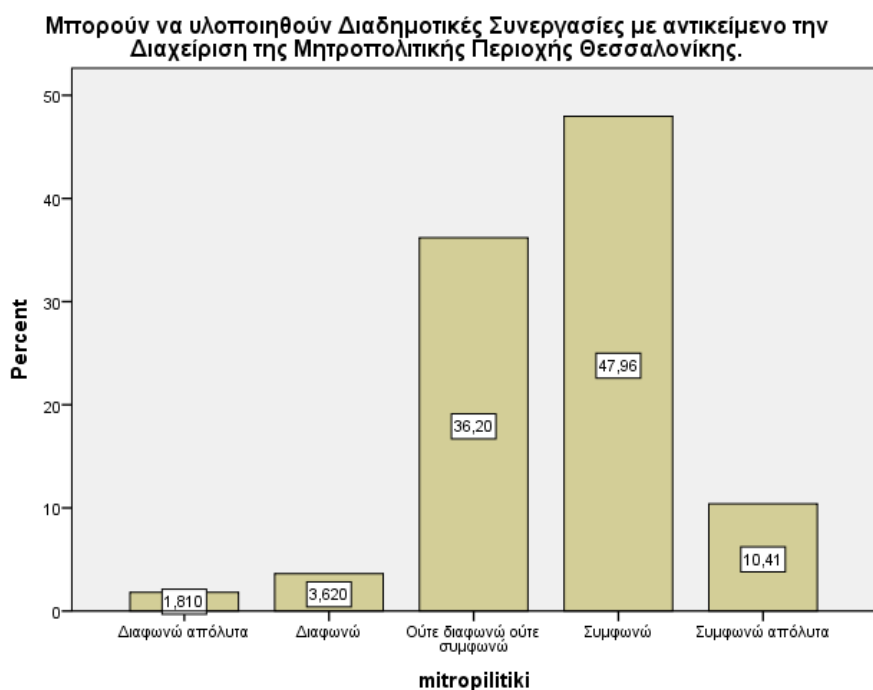
Διάγραμμα 2.31:Ο Δήμος σας συμμετέχει σε Διαδημοτικές Συνεργασίες;

11. Μπορούν να υλοποιηθούν Διαδημοτικές Συνεργασίες με αντικείμενο την Διαχείριση της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης.

Στον Πίνακα 32 και στο Διάγραμμα 32 παρουσιάζονται οι συχνότητες και τα ποσοστά που σχετίζονται με τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην πρόταση : «Μπορούν να υλοποιηθούν Διαδημοτικές Συνεργασίες με αντικείμενο την Διαχείριση της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης». Το 48,0% των ερωτηθέντων δήλωσε πως συμφωνεί με την παραπάνω πρότασή ,ακόμα ποσοστό 36,2% παρουσιάζει οι απάντηση ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ.

Πίνακας 32: Μπορούν να υλοποιηθούν Διαδημοτικές Συνεργασίες με αντικείμενο την Διαχείριση της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης.

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο Ποσοστό %	Αθροιστικό Ποσοστό %
Διαφωνώ απόλυτα	4	1,7	1,8	1,8
Διαφωνώ	8	3,5	3,6	5,4
Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	80	34,6	36,2	41,6
Συμφωνώ	106	45,9	48,0	89,6
Συμφωνώ απόλυτα	23	10,0	10,4	100,0
Σύνολο	221	95,7	100,0	
ΔΞ/ΔΑ	10	4,3		
Σύνολο	231	100,0		

Διάγραμμα 2.32: Μπορούν να υλοποιηθούν Διαδημοτικές Συνεργασίες με αντικείμενο την Διαχείριση της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης.

6.2. Συγκριτική Στατιστική Ανάλυση

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται με την μορφή πινάκων, οι συσχετίσεις των δημογραφικών στοιχείων των ερωτώμενων σε σχέση με τις απαντήσεις τους. Από το σύνολο των απαντήσεων επιδέχθηκαν για χάρη συντομίας αυτές που σχετίζονται περισσότερο με του Κεντρικούς Αυτοτελείς πόρους.

1. Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια.

Στον Πίνακας 33 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην πρόταση «Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια.» σε αναλογία με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με την ιδιότητα ηλικία ($p < 0.05$).

Πίνακας 33: Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια.

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	2,2255	0,220
	Γυναίκα	2,3727	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	4,0000	0,035
	26-35 ετών	2,5000	
	36-45 ετών	2,3258	
	46-55 ετών	2,2577	
	Ανω των 55 ετών	2,0000	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	1,0000	0,695
	Απόφοιτος Λυκείου	2,3667	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	2,2162	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	2,3214	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	2,2281	
	Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	2,3333	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	2,3377	0,099
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	2,0625	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	2,5714	0,078
	Από 6 έως 10 έτη	2,5385	
	Από 11 έως 15 έτη	2,1333	
	Από 16 έως 25 έτη	2,2000	
	Πάνω από 26 έτη	2,3043	

2. Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας.

Στον Πίνακα 34 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην πρόταση «Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας» σε αναλογία με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων δεν βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με καμία ιδιότητα ($p < 0.05$).

Πίνακας 34: Οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο σας.

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	3,2647	0,803
	Γυναίκα	3,2936	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	3,0000	0,118
	26-35 ετών	3,1667	
	36-45 ετών	3,1236	
	46-55 ετών	3,4286	
	Άνω των 55 ετών	3,4375	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	5,0000	0,129
	Απόφοιτος Λυκείου	3,0968	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	3,4595	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	3,3373	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	3,1930	
	Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	3,2222	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	3,2980	0,508
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	3,1875	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	3,0000	0,129
	Από 6 έως 10 έτη	3,1026	
	Από 11 έως 15 έτη	3,3026	
	Από 16 έως 25 έτη	3,4167	
	Πάνω από 26 έτη	3,4783	

3. Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;

Στον Πίνακα 35 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση: «Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;» σε αναλογία με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με την ιδιότητα ηλικία και χρόνια εργασίας ή σχέση με την Τοπική Αυτοδιοίκηση ($p < 0.05$).

Πίνακας 35: Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,3564	0,133
	Γυναίκα	1,4587	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	2,0000	0,013
	26-35 ετών	1,5000	
	36-45 ετών	1,5227	
	46-55 ετών	1,3093	
	Ανω των 55 ετών	1,3125	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	1,0000	0,203
	Απόφοιτος Λυκείου	1,4839	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,4595	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,3902	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,2982	
	Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	1,6667	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,4437	0,056
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,2581	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,5714	0,011
	Από 6 έως 10 έτη	1,4359	
	Από 11 έως 15 έτη	1,4800	
	Από 16 έως 25 έτη	1,3448	
	Πάνω από 26 έτη	1,1250	

4. Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ;

Σε αυτό το ερώτημα εξαιτίας της σημαντικότητας του σε σχέση με την έρευνα αλλά και εξαιτίας του γεγονότος ότι υπήρχε δυνατότητα απαντήσεων περάν της μίας έγινε έλεγχος συσχέτισης της κάθε μίας απάντησής ξεχωριστά στο συγκεκριμένο ερώτημα, σε σχέση με τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων.

4.1 Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον Φ.Ε.Φ.Ν.Π (Φόρος Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων)

Στον Πίνακα 36 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον Φ.Ε.Φ.Ν.Π (Φόρος Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων)» σε αναλογία με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων δεν βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με καμία ιδιότητα τους ($p < 0.05$).

Πίνακας 36: Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον Φ.Ε.Φ.Ν.Π (Φόρος Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων)

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,6961	0,293
	Γυναίκα	1,6273	
	Κάτω των 25 ετών	1,5000	
Ηλικία	26-35 ετών	1,7500	0,635
	36-45 ετών	1,6966	
	46-55 ετών	1,6224	
	Ανω των 55 ετών	1,7647	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	0,742
	Απόφοιτος Λυκείου	1,6774	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,7568	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,6190	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,6491	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	1,6667	0,858
	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,6711	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσα χρόνια είστε αιρετός;	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,6875	0,267
	Κάτω από 5 έτη	1,8095	
	Από 6 έως 10 έτη	1,6923	
	Από 11 έως 15 έτη	1,6842	
	Από 16 έως 25 έτη	1,6500	
	Πάνω από 26 έτη	1,5000	

4.2 Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον Φ.Π.Α (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας).

Στον Πίνακα 37 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον Φ.Π.Α (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας).» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων δεν βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με καμία ιδιότητα τους ($p < 0.05$).

Πίνακας 37: Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον Φ.Π.Α (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας)

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,6275	0,584
	Γυναίκα	1,6636	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	1,5000	0,406
	26-35 ετών	1,8333	
	36-45 ετών	1,5955	
	46-55 ετών	1,6429	
	Ανω των 55 ετών	1,7647	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	1,0000	0,473
	Απόφοιτος Λυκείου	1,6452	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,7297	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,6429	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,6316	
	Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	1,4444	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,6645	0,929
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,6563	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,7619	0,661
	Από 6 έως 10 έτη	1,5897	
	Από 11 έως 15 έτη	1,6053	
	Από 16 έως 25 έτη	1,6667	
	Πάνω από 26 έτη	1,6667	

4.3 Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων)

Στον Πίνακα 38 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων)» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με καμία ιδιότητα επίπεδο εκπαίδευσής ($p < 0.05$).

Πίνακας 38: Αύξηση του ποσοστού που ισχύει με το υπάρχον καθεστώς από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α (Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων)

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,5196	0,191
	Γυναίκα	1,6091	
	Κάτω των 25 ετών	2,0000	
Ηλικία	26-35 ετών	1,6667	0,618
	36-45 ετών	1,5730	
	46-55 ετών	1,5612	
	Άνω των 55 ετών	1,4706	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	<u>0,005</u>
	Απόφοιτος Λυκείου	1,8065	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικούς Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,6757	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,5357	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,4035	
	Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	1,5556	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,5658	0,722
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,5313	
Πόσα χρόνια εργάζεστέ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,6667	0,661
	Από 6 έως 10 έτη	1,6154	
	Από 11 έως 15 έτη	1,5658	
	Από 16 έως 25 έτη	1,5333	
	Πάνω από 26 έτη	1,5000	

4.4 Με μέρος από τις εισπράξεις από τα Τέλη Κυκλοφορίας Οχημάτων

Στον Πίνακα 39 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Με μέρος από τις εισπράξεις από τα Τέλη Κυκλοφορίας Οχημάτων» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με ιδιότητα ηλικία ($p < 0.05$).

Πίνακας 39: Με μέρος από τις εισπράξεις από τα Τέλη Κυκλοφορίας Οχημάτων

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,4608	0,967
	Γυναίκα	1,4636	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	2,0000	0,008
	26-35 ετών	1,9167	
	36-45 ετών	1,4382	
	46-55 ετών	1,4388	
	Ανω των 55 ετών	1,3529	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	0,442
	Απόφοιτος Λυκείου	1,3548	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,5405	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,4286	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,5263	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,4605	0,229
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,3438	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,6190	0,191
	Από 6 έως 10 έτη	1,5385	
	Από 11 έως 15 έτη	1,4737	
	Από 16 έως 25 έτη	1,3833	
	Πάνω από 26 έτη	1,3333	

4.5 Με μέρος από τις εισπράξεις από τον Φόρο Πλοίων

Στον Πίνακα 40 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Με μέρος από τις εισπράξεις από τον Φόρο Πλοίων» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων δεν βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με καμία ιδιότητα τους ($p < 0.05$).

Πίνακας 40: Με μέρος από τις εισπράξεις από τον Φόρο Πλοίων

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,6961	0,518
	Γυναίκα	1,7364	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	2,0000	0,142
	26-35 ετών	1,8333	
	36-45 ετών	1,7416	
	46-55 ετών	1,7041	
	Ανω των 55 ετών	1,4706	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	0,896
	Απόφοιτος Λυκείου	1,7742	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,7027	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,6786	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,7193	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,7171	0,985
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,7188	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,7619	0,102
	Από 6 έως 10 έτη	1,8205	
	Από 11 έως 15 έτη	1,7105	
	Από 16 έως 25 έτη	1,7000	
	Πάνω από 26 έτη	1,5000	

5. Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται ποιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους.

Σε αυτό το ερώτημα εξαιτίας της σημαντικότητας του σε σχέση με την έρευνα αλλά και εξαιτίας του γεγονότος ότι υπήρχε δυνατότητα απαντήσεων περάν της μίας έγινε έλεγχος συσχέτισης της κάθε μίας απάντησής ξεχωριστά στο συγκεκριμένο ερώτημα, σε σχέση με τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων.

5.1 Το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας

Στον Πίνακα 41 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων δεν βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με καμία ιδιότητα τους ($p < 0.05$).

Πίνακας 41: Το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,7059	0,926
	Γυναίκα	1,7000	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	1,5000	0,646
	26-35 ετών	1,8333	
	36-45 ετών	1,7191	
	46-55 ετών	1,6633	
	Ανω των 55 ετών	1,7647	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	0,089
	Απόφοιτος Λυκείου	1,8387	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,7027	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,5952	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,7368	
	Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	1,8889	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,7303	0,626
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,6875	
Πόσα χρόνια εργάζεστέ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή πόσα χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,8095	0,511
	Από 6 έως 10 έτη	1,7692	
	Από 11 έως 15 έτη	1,6447	
	Από 16 έως 25 έτη	1,7000	
	Πάνω από 26 έτη	1,6667	

5.2 Ο Πληθυσμός

Στον Πίνακα 42 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Ο Πληθυσμός» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων δεν βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με καμία ιδιότητα τους ($p < 0.05$).

Πίνακας 42: Ο Πληθυσμός

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Άνδρας	1,2843	0,594
	Γυναίκα	1,3182	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	1,0000	0,286
	26-35 ετών	1,0833	
	36-45 ετών	1,3483	
	46-55 ετών	1,2755	
	Άνω των 55 ετών	1,3529	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	1,0000	0,060
	Απόφοιτος Λυκείου	1,1290	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,3784	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,3333	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,2281	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,3026	0,650
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,3438	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,1429	0,402
	Από 6 έως 10 έτη	1,3077	
	Από 11 έως 15 έτη	1,3421	
	Από 16 έως 25 έτη	1,3000	
	Πάνω από 26 έτη	1,2083	

5.3 Η Έκταση

Στον Πίνακα 43 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Η Έκταση» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με την ιδιότητα ηλικία ($p < 0.05$).

Πίνακας 43: Η Έκταση

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,5294	0,023
	Γυναίκα	1,6818	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	1,5000	0,302
	26-35 ετών	1,5833	
	36-45 ετών	1,6742	
	46-55 ετών	1,5306	
	Ανω των 55 ετών	1,7059	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	0,845
	Απόφοιτος Λυκείου	1,5161	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,6486	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,5952	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,6140	
	Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	1,5556	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,5658	0,206
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,6875	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,5238	0,526
	Από 6 έως 10 έτη	1,5897	
	Από 11 έως 15 έτη	1,6711	
	Από 16 έως 25 έτη	1,5333	
	Πάνω από 26 έτη	1,5833	

5.4 Η Δημοτική Αποκέντρωση

Στον Πίνακα 44 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Η Δημοτική Αποκέντρωση» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με την ιδιότητα επίπεδο εκπαίδευσης ($p<0.05$).

Πίνακας 44: Η Δημοτική Αποκέντρωση

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Άνδρας	1,7941	0,596
	Γυναίκα	1,7636	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	2,0000	0,845
	26-35 ετών	1,7500	
	36-45 ετών	1,7978	
	46-55 ετών	1,7959	
	Άνω των 55 ετών	1,7059	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	<u>0,030</u>
	Απόφοιτος Λυκείου	1,8387	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικούς Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,8108	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,8571	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,6316	
	Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	1,8889	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,7829	0,686
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,7500	
Πόσα χρόνια εργάζεστέ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσα χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,6190	0,144
	Από 6 έως 10 έτη	1,8462	
	Από 11 έως 15 έτη	1,8026	
	Από 16 έως 25 έτη	1,8500	
	Πάνω από 26 έτη	1,7083	

5.5 Η Διοικητική Υποστήριξη

Στον Πίνακα 45 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Η Διοικητική Υποστήριξη» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων δεν βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με καμία ιδιότητα τους ($p < 0.05$).

Πίνακας 45: Η Διοικητική Υποστήριξη

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,8824	0,339
	Γυναίκα	1,8364	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	2,0000	0,885
	26-35 ετών	1,9167	
	36-45 ετών	1,8764	
	46-55 ετών	1,8469	
	Άνω των 55 ετών	1,8235	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	0,395
	Απόφοιτος Λυκείου	1,8387	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,8108	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,8929	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,8947	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,8816	0,686
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,7500	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,9524	0,787
	Από 6 έως 10 έτη	1,8462	
	Από 11 έως 15 έτη	1,8553	
	Από 16 έως 25 έτη	1,8667	
	Πάνω από 26 έτη	1,8333	

5.6 Η Προβληματικότητα

Στον Πίνακα 46 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Η Προβληματικότητα» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων δεν βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με καμία ιδιότητα τους ($p < 0.05$).

Πίνακας 46: Η Προβληματικότητα

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,4608	0,761
	Γυναίκα	1,4818	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	1,5000	0,837
	26-35 ετών	1,4167	
	36-45 ετών	1,4607	
	46-55 ετών	1,5000	
	Άνω των 55 ετών	1,3529	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	0,847
	Απόφοιτος Λυκείου	1,5161	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικούς Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,4054	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,4762	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,4737	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,4474	0,053
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,5313	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,5714	0,321
	Από 6 έως 10 έτη	1,4872	
	Από 11 έως 15 έτη	1,5263	
	Από 16 έως 25 έτη	1,3667	
	Πάνω από 26 έτη	1,4167	

5.7 Η Εξισορρόπηση

Στον Πίνακα 47 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Η Εξισορρόπηση» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με την ιδιότητα επίπεδο εκπαίδευσης ($p < 0.05$).

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Άνδρας	1,8235	0,170
	Γυναίκα	1,7455	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	2,0000	0,091
	26-35 ετών	1,8333	
	36-45 ετών	1,7191	
	46-55 ετών	1,8061	
	Άνω των 55 ετών	2,0000	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	<u>0,006</u>
	Απόφοιτος Λυκείου	1,9677	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,8919	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,7857	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,6491	
Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος		1,6667	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,7895	0,270
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,8750	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,8571	0,473
	Από 6 έως 10 έτη	1,7692	
	Από 11 έως 15 έτη	1,7368	
	Από 16 έως 25 έτη	1,8500	
	Πάνω από 26 έτη	1,8333	

5.8 Η Φορολογική Προσπάθεια

Στον Πίνακα 48 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην απάντηση «Η Φορολογική Προσπάθεια» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με την ιδιότητα επίπεδο εκπαίδευσης ($p < 0.05$).

Πίνακας 48: Η φορολογική προσπάθεια			
Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δέκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,9020	0,511
	Γυναίκα	1,9273	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	2,0000	0,454
	26-35 ετών	2,0000	
	36-45 ετών	1,8876	
	46-55 ετών	1,9082	
	Ανω των 55 ετών	2,0000	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	2,0000	0.026
	Απόφοιτος Λυκείου	1,9677	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	2,0000	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	1,8333	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	1,9298	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	1,9013	0,221
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,9688	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσα χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,9524	0,622
	Από 6 έως 10 έτη	1,9487	
	Από 11 έως 15 έτη	1,8947	
	Από 16 έως 25 έτη	1,8833	
	Πάνω από 26 έτη	1,9583	

6. Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325).

Στον Πίνακα 49 παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των απαντήσεων των ερωτώμενων στην ερώτηση: «Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325)» σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Οι απαντήσεις των ερωτώμενων βρέθηκαν να σχετίζονται στατιστικά σημαντικά με την ιδιότητα επίπεδο εκπαίδευσης ($p < 0.05$).

Πίνακας 49: Τι θα προτείνατε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325).			
Μεταβλητή	Κατηγορίες	Μέσος όρος	Δείκτης σημαντικότητας
Φύλο	Ανδρας	1,9703	0,535
	Γυναίκα	2,0370	
Ηλικία	Κάτω των 25 ετών	2,0000	0,648
	26-35 ετών	2,0833	
	36-45 ετών	2,0920	
	46-55 ετών	1,9588	
	Ανω των 55 ετών	1,8235	
Επίπεδο εκπαίδευσης	Απόφοιτος Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	1,0000	0,244
	Απόφοιτος Λυκείου	1,9032	
	Κάτοχος Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι)	1,8919	
	Κάτοχος Πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι)	2,0494	
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	2,0877	
Η σχέση που έχετε με τον Δήμο	Υπάλληλος - Στέλεχος	2,0867	0,153
	Δημοτικός Σύμβουλος - Αιρετός	1,8750	
Πόσα χρόνια εργάζεστε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (εάν είστε Υπάλληλος - Στέλεχος) ή ποσά χρόνια είστε αιρετός;	Κάτω από 5 έτη	1,9048	0,096
	Από 6 έως 10 έτη	1,7368	
	Από 11 έως 15 έτη	2,0789	
	Από 16 έως 25 έτη	2,1552	
	Πάνω από 26 έτη	1,9583	

7. Πολιτικές πεποιθήσεις

Στον έλεγχο συσχέτισης της ποσοτικής μεταβλητής «πολιτικές πεποιθήσεις» σε σχέση με όλες τις υπόλοιπες ποσοτικές μεταβλητές που περιλαμβάνονται στην δεύτερη και τρίτη ενότητα του ερωτηματολογίου μέσω του συντελεστή συσχέτισης : Correlation μέσω των δεικτών Pearson αλλά και Spearman ήταν $|r| < 0,29$ οπότε η συσχέτιση είναι πολύ μικρή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

Ευρήματα της εμπειρικής έρευνας

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται κατά 51,9% από γυναίκες, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων ήταν από 46 έως 55 ετών (45,0%) και αθροιστικά με την ηλικιακή ομάδα 36 έως 45 ετών αποτελούν το 85,8% , το 38,4% είναι κάτοχοι πτυχίου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος , οι υπάλληλοι – στελέχη αποτελούν το 82,6% των ερωτηθέντων, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (34,5%) έχουν 11 έως 15 έτη σχέση με την Τοπική Αυτοδιοίκηση είτε ως υπάλληλοι είτε ως αιρετοί. επίσης το μεγαλύτερο ποσοστό τους (32,8%) τοποθετούν τον εαυτό τους στο κέντρο σε σχέση με τις πολιτικές πεποιθήσεις. Επίσης, βρέθηκε πως

- 51,1% των ερωτηθέντων διαφωνεί με την πρότασή ότι οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια που μαζί με την άποψη διαφωνώ απόλυτα (15,7%) αθροιστικά αγγίζει 66,8% δηλαδή πάνω από τα 2/3 των ερωτηθέντων.
- 55,6% των ερωτηθέντων διαφωνεί με την πρότασή ότι οι Δήμοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο με Κρατικές Επιχορηγήσεις που μαζί με την άποψη διαφωνώ απόλυτα (17,0%) αθροιστικά αγγίζει 72,6%.
- 59,5% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι γνωρίζει από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους.
- Σύμφωνα βρίσκει το 44,2% των ερωτηθέντων με την πρόταση ότι οι ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) επιτελούν τον σκοπό τους στον Δήμο τους.
- 57,0% των ερωτηθέντων δήλωσε πως η ενίσχυση των ΚΑΠ πρέπει να προέρθει από τα τέλη κυκλοφορίας οχημάτων και 45,8% των ερωτηθέντων από την αύξηση του ποσοστού που εισπράττεται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α.
- 47,3% των ερωτηθέντων δήλωσε πως ούτε διαφωνεί ούτε συμφωνεί με την πρότασή «Ο τρόπος που γίνεται η κατανομή των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι) είναι δίκαιος» και το 39,2% Διαφωνεί.
- 70,9% των ερωτηθέντων δήλωσε πως το σημαντικότερο κριτήριο για την κατανομή των ΚΑΠ είναι ο πληθυσμός το 52,9% η προβληματικότητα και το 40,8% η έκτασή.
- 51,6% των ερωτηθέντων δήλωσε πως συμφωνεί με την πρότασή «Να ενισχυθεί ο συντελεστής στάθμισης του κριτηρίου της νησιωτικότητας και ορεινότητας στα κριτήρια κατανομής των ΚΑΠ στους Δήμους» και το 30,5% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί.

- Το 81,4% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι αν μεταφέρονταν νέες αρμοδιότητες στους Δήμους να καλύπτονταν οι επιπλέον δαπάνες από την αύξηση των ΚΑΠ και μόλις το 18,6% με αύξηση της φορολογικής προσπάθειας.
- Το 71,2% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι αν έπρεπε χρηματοδοτήσει μια επένδυση θα επέλεγε ένα συνδυασμό τους ΚΑΠ τα Ίδια Έσοδα και τον Δανεισμό ενώ το 28,8% τον Δανεισμό.
- Το 41,9% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι το 6-20% είναι το ποσοστό που φτάνει ως παροχή στους πολίτες από το ποσό που διανέμετε μέσω των ΚΑΠ ενώ το 26,6% πιστεύει ότι φτάνει <5%.
- 52,4% των ερωτηθέντων δήλωσε πως συμφωνεί με την πρότασή «Το ποσό της μισθοδοσίας των υπαλλήλων - στελεχών των Δήμων, να μην απονέμεται μέσω ΚΑΠ στους Δήμους, αλλά η πληρωμή των υπαλλήλων – στελεχών να γίνεται απευθείας από το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω την Ενιαίας Αρχής Πληρωμών» και το 16,6% συμφωνεί απόλυτα.
- 37,1% των ερωτηθέντων δήλωσε πως διαφωνεί με την πρότασή «Με τα χρήματα που εισπράττει ο Δήμος σας από κρατικές επιχορηγήσεις (Τακτικές – Ειδικές και Έκτακτες) μπορεί να καλύψει τις ανελαστικές του δαπάνες.» επίσης 37,1% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί.
- 48,4% των ερωτηθέντων δήλωσε πως συμφωνεί με την πρότασή «Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δυνατότητα για αναπτυξιακές πολιτικές των Δήμων» και 38,6% συμφωνεί απόλυτα.
- 49,3% των ερωτηθέντων δήλωσε πως συμφωνεί με την πρότασή «Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας είναι επιβεβλημένη στους Δήμους» και 21,5% συμφωνεί απόλυτα.
- 40,8% των ερωτηθέντων δήλωσε πως διαφωνεί με την πρότασή «Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας στο Δήμο σας γίνεται αποτελεσματικά» και 35,0% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί.
- 46,6% των ερωτηθέντων δήλωσε πως συμφωνεί με την πρότασή «Τα ακίνητα εντός διοικητικών ορίων του Δήμου σας, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, και δεν έχουν μεταβιβαστεί στο ΤΑΠΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) να μεταβιβαστούν στην κυριότητα του Δήμου σας» και 28,3% συμφωνεί απόλυτα.

- Στην πρότασή «Ο ΦΑΠ (Φόρος Ακίνητης Περιουσίας) να εισπράττετε αποκλειστικά από τους Δήμους και να αποτελεί το μοναδικό του έσοδο» το 35,9% διαφωνεί και το 33,6% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί.
- Στην ερώτηση: «Τι θα προτείνετε αν γινόταν μια νέα προσπάθεια Διοικητικής Ανασυγκρότησης που θα αφορούσε τον αριθμό των Δήμων σε σχέση με τον αριθμό των Δήμων που ισχύει με τον νόμο Καλλικράτη Ν.3852/2010 (325)» υπερτερεί με 40,5% η απάντηση να παραμείνει σταθερός ακλουθεί με 30,2% η απάντησή να μειωθεί και έπεται με 29,3% το να αυξηθεί.
- Το 70,9% ερωτηθέντων απάντησε οι οικονομική κατάσταση στην ερώτηση: «Αν ένας Δήμος αποφασίσει να χρηματοδοτήσει μια επένδυσή τους μέσω ΣΔΙΤ, ποιους παράγοντες θεωρείτε ότι πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη πριν πάρει την απόφασή αυτή;» και 61,4% ο χρόνος και η ασφάλεια διαδικασιών ωρίμανσης.
- Το 68,9% των ερωτηθέντων δήλωσε πως ο Δήμος του δεν έχει υλοποιήσει ΣΔΙΤ ενώ το 31,1% ότι έχει υλοποιήσει.
- Το 68,9% των ερωτηθέντων δήλωσε πως ο Δήμος του συμμετέχει σε Διαδημοτικές συνεργασίες ενώ το 18,3% ότι δεν συμμετέχει.
- Στην πρότασή «Μπορούν να υλοποιηθούν Διαδημοτικές Συνεργασίες με αντικείμενο την Διαχείριση της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης» το 48,0% συμφωνεί και το 36,2% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί.

Οι συσχετίσεις που εντοπιστήκαν μεταξύ των ποιοτικών και ποσοτικών μεταβλητών που ελέγχθησαν και δείχνουν ότι υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά ($p < 0,05$) των ομάδων που έδωσαν απάντηση σε σχέση με τα δημογραφικά τους στοιχεία είναι:

- Στην πρόταση: «Οι Δήμοι έχουν Οικονομική Αυτοτέλεια» υπάρχει στατιστικώς σημαντική διάφορα ($p = 0,035$) στην μεταβλητή ηλικία στις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι.
- Στην ερώτηση: «Γνωρίζεται από ποιους πόρους που εισπράττει το Κράτος γίνεται απόδοση των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους;» υπάρχει στατιστικώς σημαντική διάφορα ($p = 0,013$) στην μεταβλητή ηλικία και την μεταβλητή χρόνια ενασχόλησης με την Τ.Α. ($p = 0,011$) στις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι.
- Στην απάντηση : «με αύξηση του ποσοστού ΕΝΦΙΑ» στην ερώτηση: «Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ;» υπάρχει στατιστικώς σημαντική

διάφορα ($p=0,005$) στην μεταβλητή επίπεδο εκπαίδευσής στις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι.

- Στην απάντηση: «Με μέρος από τις εισπράξεις από τα Τέλη Κυκλοφορίας Οχημάτων» στην ερώτηση: «Με ποιους πόρους θεωρείτε ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ΚΑΠ;» υπάρχει στατιστικώς σημαντική διάφορα ($p=0,008$) στην μεταβλητή ηλικία στις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι.
- Στην απάντηση: «Η έκταση» στην ερώτηση: «Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται ποιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους» υπάρχει στατιστικώς σημαντική διάφορα ($p=0,023$) στην μεταβλητή φύλο στις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι.
- Στην απάντηση: «Η Δημοτική Αποκέντρωση» στην ερώτηση: «Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται ποιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους» υπάρχει στατιστικώς σημαντική διάφορα ($p=0,030$) στην μεταβλητή επίπεδο εκπαίδευσης στις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι.
- Στην απάντηση: «Η Εξισορρόπηση» στην ερώτηση: «Επιλέξτε (από 1 έως 3) ποια θεωρείται ποιο σημαντικά από τα παρακάτω κριτήρια κατανομής τον ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) στους Δήμους» υπάρχει στατιστικώς σημαντική διάφορα ($p=0,006$) στην μεταβλητή επίπεδο εκπαίδευσης στις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτώμενοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είναι πράγματι γεγονός και επιτακτική ανάγκη, ότι επιβάλετε να αλλάξει ο τρόπος κατανομής των κρατικών επιχορηγήσεων αλλά και οι πηγές εσόδων των επιχορηγήσεων αυτών να διευρυνθεί και από άλλες νέες πηγές εσόδων από την γκάμα των κρατικών εσόδων. Το σενάριο για κατάργηση των κρατικών επιχορηγήσεων αποτελεί ένα σενάριο αναποτελεσματικό ιδίως την δεδομένη χρονική στιγμή εξαιτίας της δυσμενούς δημοσιονομικής κατάστασης που βρίσκεται η χώρα μας και οι πολίτες της. Μπορεί να επιδιώκεται η φορολογική αποκέντρωση η οποία στην δεδομένη συγκυρία είναι αμφίβολο πόσο αποτελεσματική θα ήταν. Επίσης από την διεθνή εμπειρία, κανένα δημοσιονομικό σύστημα στον κόσμο δεν καταργεί την επιχορήγηση της Τ.Α. Προφανώς η φορολογική αποκέντρωση είναι πάγιος στόχος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η χώρα μας είναι πολύ μικρή για να συντηρεί δύο παράλληλους εισπρακτικούς μηχανισμούς, έναν του κεντρικού κράτους και έναν της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η πολιτική αυτή θα προκαλέσει μεγάλα κόστη και περιφερειακές ανισορροπίες, ιδιαίτερα εάν ληφθεί υπόψη ότι η συντριπτική πλειοψηφία των φορολογικών εσόδων της χώρας συλλέγεται στα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα. Επιπλέον, όπως προκύπτει από τη διεθνή θεωρητική αλλά και την εμπειρική βιβλιογραφία, η διαχείριση ορισμένων φόρων, (όπως είναι ο φόρος εισοδήματος) σε κεντρικό επίπεδο είναι περισσότερο αποτελεσματική γιατί αξιοποιούνται οικονομίες κλίμακας. από ποιες συνθήκες οι κρατικές επιχορηγήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν ένας μηχανισμός περιφερειακής ανάπτυξης και όχι σαν μηχανισμός κηδεμόνευσης της Τ.Α. Για να γίνει αυτό χρειάζεται να απαγκιστρωθούν από τον κομματικό εναγκαλισμό και να διαρθρωθούν με στόχους την αποκέντρωση και τα πραγματικά προβλήματα των ΟΤΑ. Χρειάζεται επίσης οι διάφορες πολιτικές που προτείνονται ή εφαρμόζονται, να έχουν την βάση τους σε επιστημονικώς επεξεργασμένα στοιχεία και να μην είναι αποτελέσματα πρακτικισμού.

Είναι επιτακτική η ανάγκη των δήμων για αύξησή των ιδίων εσόδων για απόκτηση μεγαλύτερου βαθμού αυτονομίας και αυτοτέλειας και θα πρέπει οι δήμοι που ακολουθούν τέτοιες πολιτικές να επιβραβεύονται γιατί αυτός ο δρόμος έχει πολιτικό κόστος. Προφανώς θα πρέπει να αλλάξει και η κουλτούρα των πολιτών για τον δήμο που είναι ο τόπος κατοικίας τους. Θα πρέπει να εμπεδωθεί η άποψη ότι δυνατός οικονομικά δήμος στον οποίο κατοικούμε, συνεπάγεται και δυνατότητα για ανάπτυξη και επενδύσεις έτσι ώστε και η δική του περιουσία να παίρνει μεγαλύτερη αξία. Ακόμη και οι καλύτερες συνθήκες του βελτιώνουν την καθημερινότητα στην ποιότητα ζωής του.

Θα πρέπει να προβληματίσει τους ιθύνοντες στα κέντρα των αποφάσεων της Κεντρικής Κυβέρνησης στο σχεδιασμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ότι η χώρα μας παρά το γεγονός ότι συγκαταλέγεται στις χώρες με υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα έχει διάρθρωση εσόδων αυτοδιοίκησης εφάμιλλη με χώρες πολύ χαμηλότερου κατά κεφαλήν εισοδήματος. Γεγονός που μεγαλώνει την εξάρτηση από το κράτος και την αποδυναμώνει από αναπτυξιακές πολιτικές. Επίσης το γεγονός ότι όλο και μεταφέρονται καινούργιες αρμοδιότητες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χωρίς να υπάρχουν εξασφαλισμένοι πόροι. Θα πρέπει να τονιστεί ότι από το 2017 οι Δήμοι δεν θα έχουν να εισπράξουν και παρακρατούμενους πόρους αν και τα τελευταία χρόνια έχει ξαναδημιουργηθεί νέα γενιά παρακρατούμενων, αφού δεν αποδίδονται στους Δήμους το ποσό που πραγματικά αναλογεί βάση της νομοθεσίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Σύνταγμα της Ελλάδος
- Ν. 1828/1989
- Ν.2503/1997
- Ν. 2579/1998
- Ν. 3577/2007
- Ν.3697/2008
- Ν. 3852/10
- Ν. 3870/2010)
- Π.Δ. 170/14 ΦΕΚ 266/24.12.2014
- Ν. 4223/13

B. ΕΝΤΥΠΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κατερίνα Σαββαΐδου, 2009, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
2. Γκέκας Ράλλης 2016, Τα Οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης –Πανεπιστημιακές Σημειώσεις.
3. Θεοδώρου Ιω. Δ., (2007) ,Τα έσοδα των Δήμων και των Κοινοτήτων , Θεσσαλονίκη, Γ΄ Έκδοση
4. Καλλιαντάσης Γ., (2009), Συστήματα Κατανομής Κρατικών Χρηματοδοτήσεων - Ίδιοι Πόροι των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα: ΕΣΤΑ
5. Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων 2013, Ελάχιστο κόστος λειτουργίας Δήμων & νέο σύστημα κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων
6. Καλλιαντάσης Γ. ,Τα έσοδα των Δήμων, Μάιος 2011
7. Νικόλαος Τάτσος, Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1988
8. Τάτσος Ν., (2004), Δημοσιονομική Αποκέντρωση, Θεωρία & Πράξη , Αθήνα: τυπωθήτω
9. Πανά Επ. Ε, (1998), Έτος 2000: Μήπως δεν είναι έτοιμη η Αυτοδιοίκηση;, Αθήνα: Εκδοτικές Επιχειρήσεις» «Το οικονομικό» Κ. & Π Σμπίλας Α.Ε.Β.Ε.
10. Νικολόπουλος Κοσμ. Κ., (2006), Περί των Εσόδων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκηση ,Χαλκίδα.

11. OECD/UCLG (2016) Subnational governments around the world Structure and finance, A first contribution to the Global Observatory on Local Finances